

Ex Vitis sanctorum

pulsas surgere iubet. et stare sup pedes et au-
dire dei sniaz. Pns e inqt pictauien epus
que ab eccl'a sua expulisti. vade et recocilia-
re ei et i osculo scit pac' cu eo lūgito federa. et
ipm ad sedē suā reducito. et satisfaciens deo
redde p' stumelia gliaz. et in vniverſo pnci-
patu tuo discordes ad caritatē reuoca vni-
tatē. subdere Innocētiō pape. Audiēs hec
comes auctoritate spūscit. et sacroz pntia
vict' nec audebat rñdere nec porat. sed statim
accurrit. et i pac' osculo recepit epm. et eadez
q' eū abinrauerat manu. cū toni exultatiōe
ciuitatē ad ppiā reduxit sedē. Hic postmo-
dū dñ mirabilē egisse pñiaz. et pñ p' extitit
se wilhelmitaz monachoz.

XXVIII

Eū famul' dei bernard' vice qdam ples
nobiles et sapiētes de scilicet vana puerſatione
p' se traxit. erat int' eos pñ qdaz et pñcipu'
Banfrid' noie q' pñ in clareuallē pñ officio
funct'. bñ defūct' ē in eodē. Hic igit' cū dei
famulū ad mōasteriū seqret' quissima cepit
tēptatiōe pulsari. Intuit' at illū vñ e frīb.
Quid ē inqt q' facies tua tristitie qdā nu-
bilo gñit' obuoluta videt'. Qui ille. Scio q'
nūq' apli' l'ero. Qd' pñ cū ad dei famu-
lū idē f' fact' ante p'etuliss' vidēs ille basilicā
p'pe viā p' quā gñiebāt diuertit ad eā et igres-
sus orabat. Ceter' at de for' prestolantibz
Banfrid' grauet' tedio sup lapidez obdor-
miuit. Demū cū ambo pariter surrexissent
ille de orōe. iste de somno. apparuit idē gan-
frid' tāto iocūdior et hilarior ceter' qsto tri-
stior pus. Lūq' ei pñdictus frater pñbz me-
sticie qd locut' fuerat amicabile imp'ope-
raret. Tūc inqt dixi. Nūq' ampli' l'ero.
s' nūc dico. Nūq' ampli' trist' ero.

XXIX

Harraf' d' bñssimo bernardo clareuallē
abbate q' aliqñ in messioe segetū frēz puer
sum viderit deuote qdē et vltra vires i agro
cū mōachis laborantē. Spiritu autē san-
cto attractus intrinsec' bñssimo bernard' dixit
coram oibz laborantibz. Eia frater age qd
ag'. nullū aliud post hāc vitā purgatorium
sustinebis.

Ex vita bñ Johānis elemosynarij.

XXX

I Dquebat scñs Iohes elemosy-
narius his q' ei pñdebāt. Eū esse
in qens i cypro adhuc inuenis qñ
annoꝝ qñdecim vidit vna noctū in somnis

puellam qñdam cui spēs sup solē splende-
bat. ornatā sup omnē humanū sensū. Que
venit et stetit ante lectū et pulsauit me in late-
re. Eppgefact' vidi eam et estimauit eam esse
mulierē. Figura ergo crucis signat' dixi ei.
Quis es tu. et qñō ausa es intrare ad me dñ
dormirē. Dabebat et coronā de olīnarū ra-
mis sup caput suū. Tūc illa hilari vultu et
subridēdo dicit mihi. Ego sum pñma filiaz
regi. Lūq' h' audiuissē statim adorauit eā
Tūc dicit mihi. Si me possideres amicā
ego te ducerē in pñpectu impator'. Et enim
nemo h'z pñatem apud eum sicut ego. Ego
quippe feci eum in terris hoiez fieri et salua-
re hoies. Et hec dicens disparuit. Ego ita-
q' in me reuersus intellexi visionem et dixi.
Crede q' cōpassio et elemosyna ē et iō hēbat
in capite ex olīue folijs coronā. Et enī vera-
citer cōpassio et benignitas erga hoies do-
minū carne vestiri fecit. Statim q' vestiu-
i me et nullū dom' mee excitās in eccl'az abij.
Erat enī iam auroꝝ. Et cum irem obuia-
ui fratri frigore verato et expoliati me idu-
mēto capno et dedi ei. dixiq' intra me. Ecce
in h' sciam si vtiq' hā sit visio quā vidi an de-
moniacā. Et pñtate attestante nōdū eccl'az
intraueram. et subito obuiauit mihi quidā al-
bis indur' vestibz dans mihi ligaturā cen-
tum nūmismatū dicens. Accipe h' frater et
dispensa vt vis. Ego autē p' gaudio statim
h' suscipiēs reuersus sum volēs ei reddere
ligaturā illā qñ nōdū indigēs. et amplius nō
vidi aliquē. Tūc dixi. veracit' nō erat fanta-
sia. Et illa q' hora sepe dabam pñfratri aliqd
dicens. Videbo si mitat mihi deus vt dixit
centupla. Et cum tē. passēm deū malefaci-
ens. et satisfactū ess' mihi diuers' modis di-
xi. Cessa misera aia tēptando deū. Thesau-
rus enī diuitiaz dñi immēsus est. plusq' de-
p't dare q' tu distribuere.

XXXI

Quidam pegrinoꝝ vidēs tantā eius cō-
passionem voluit tēptare eū. Et indur' ve-
stimento veteri adiit eum euntem ad visitā-
dos q' in hospitali iacebant. Bis enī p' heb-
domadā vel ter ibat illuc. et dic' ad eū. Bi-
serere mei qñ captiu' sum. Dicit Iohānes
datoꝝi suo. Da ei sex nūmismata. Deinde
cum h' accepiss' vadit et mutat habitum et
obuiat ei aliūde. et pñdit ei dicens. Miserere
mei q' coartor. Dicit denuo pñarcha dato-
ri. Da ei sex aureos nūmos. Eū q' iller dicit

Distinctio octaua

ille distributor ad aures p̄iarche illi. Per orōnes tuas dñe idē ip̄e accepit scdo. fec̄ s̄o seipm p̄iarcha tāq̄ nesciret. Vēit itaq̄ tercio idē accipe. et tetigit p̄iarchā q̄ aux̄ ferebat significās q̄ ip̄e esset. Tunc r̄ndit ei dei amīc̄ ille facit misericors. Da ei duodecī nūmismata ne forte x̄ps m̄ sit et tēptet me.

XXXII.

Nacler⁹ q̄dā pegrin⁹ dāna ptulit et accedēs p̄iarchā rogabat eū mult̄ lacrimis vt oparet ei sic et oib⁹. Precepit ḡ eū accipe q̄nq̄ libras auri. Cū accepiss̄ has abies emit euthecā et misit i nauim. Por accidit vt ex tra portū naufragiū ptuliss̄. nauē s̄o nō p̄didit. Accessit ḡ ad eū et bona ei⁹ volūrate p̄sumēs dixit. Misere mei vt de mundi misere. Cui ille p̄iarcha dicit. Crede fr̄ nisi misuisses pecunijs ecclie illas pecunias q̄ tibi remāserant nullaten⁹ naufragiū ptuliss̄. De mal̄ em̄ habuisti eas et p̄dite sūt cū eis q̄ fuer̄ ex bonis. Vex̄ p̄cepit denuo dari ei decē libras auri denūciās ei ne p̄misce ret eis alias pecunias. Emēs p̄tea euthecā et nauigās vno die v̄to valido flate piec⁹ ē in terrā et oia p̄didit et ip̄az nauim. et nō sūt saluate nisi aie tñ. Voluit ḡ p̄ p̄fusiōe et angustia isdē nacler⁹ necare seipm. s̄z d̄s q̄ sp̄saluit boim p̄uidet. f̄uelauit s̄ br̄o p̄iarche. Et cū audiss̄ qd̄ acciderat ei nūciauit ei vt r̄iret ad se nibil oīno dubitās. Tūc asper sit se puluere et accedit eū. Cūq̄ vidiss̄ eum i tali bitu ille sc̄t̄s reb̄ arguit eum et dixit ei. Disceat tui dñs. Credo em̄ q̄ ab hodie na die neq̄q̄ naufragiū incidēs vsq̄q̄ moriariis. s̄o tibi p̄rigit eo q̄ et ip̄a nauis tua ex iniusticia cēt possessa. Por ḡ p̄iarcha fuisse tradi ei vnā magnā nauim plenā frumēt̄o viginti miliū modioz. d̄ ill̄ nauib⁹ que ecclē ministrabāt. quā recipēs exijt ab alex̄dria et affirmabat ip̄e nacler⁹ asseuerans qm̄ viginti dieb⁹ ac noctib⁹ nauigauim⁹ v̄hemēt̄i v̄to nō valētes oīno scire q̄ essem⁹ neq̄ p̄ stellas aut locū excepto q̄ gubernator videbat p̄iarchā illū secū tenētem gubernaculū dicētem sibi. Metimeas bñ nauigas. Igit̄ post vicesimū diē apparuim⁹ i insulis britānie. et descēdētib⁹ nob̄ in terrā inuenim⁹ illic sainē magnā. Cū ḡ dixissemus p̄mo ciuitatē q̄ frumētū in nauī portarem⁹ dixit. Bñ de⁹ adduxit vos. q̄cqd̄ vult̄ eligi te aut p̄ singlos modios nūmismata vñū aut eiusdē pōder⁹ accipite stannū. Elegim⁹ itaq̄

dimidiū sic. Hui⁹ p̄terea cū gaudio alex̄andriā reuerſa h̄euim⁹ et asportauit nacler⁹ de isto stāno vt venūdaret illud. Dabebat em̄ illic antiquū sociū i negocijs petentē ex eodē stāno. et dat ei sacco q̄i q̄nq̄gita libras. At ille p̄bare volēs sp̄z si bōa cēt soluit illud i ignē et inuenit argentū pur̄. putauit se esse tēptatū. retulit ei sacco dicēs. De⁹ idulgeat tibi. nūqd̄ inuenisti me i postore erga te. qz argentum p̄ stāno tēptādo dedisti mihi. Expauescēs ḡ d̄ fm̄de illo naclerus dicit. Crede. ego p̄ stāno illd̄ habes. Si s̄o q̄ fec̄ de aq̄ vinū ip̄e p̄ orōes p̄iarche fec̄ et stannū argentū nichil miz. Et vt satisfiat tibi veni ad nauim et vide. Accedēs itaq̄ inuenēte stannū argentū optimū factū.

XXXIII.

Descēdente aliqui scr̄ssimo isto i eccliam dñica die accessit ad eū hō q̄ mltas possederat facultates. et fures igressi domū ei⁹ dispoliauerūt eū vsq̄ ad stramētū. Et cū mltā i q̄silio facta cēt et nō inuenisset q̄ s̄ p̄petrauerat. cōpulsus est mltā nimis paup̄tate dep̄cari scr̄ssimū illū p̄iarchā dicēs ei calamitatem suā. Disertus ḡ illi⁹ multū. fuerat em̄ ex clarissimis et magnis p̄ncipib⁹. diē ad aurē illi⁹ cui aurū creditū erat vt daret ei q̄nq̄decim libras auri. Cum at̄ has datur⁹ abiret et ex diabolica opatōe inuidens nō dedit ei nisi q̄nq̄ libras. Cū at̄ reuerſet d̄ collecta isdē honorabilissim⁹ archiep̄us. dedit ei mulier vidua q̄nq̄ cētenarios auri cū cedula q̄dam q̄ntitatē auri p̄tinētē. Cū autē suscepiss̄z ouocauit disp̄satores. et dixit eis q̄t libras dedistis illi q̄ ad me accessit. Cui dixerunt. Dñe vt iussit sacratissima sc̄t̄as viā q̄ndecim libras. Cū coq̄uiss̄z p̄ inhabitantē in se grām illos esse m̄ritos adduxit eū q̄ accepit. et interrogat eū qd̄ accepiss̄z. Illo s̄o dicēte q̄nq̄ libras. p̄ferens de honoranda manu ille sc̄t̄s sc̄ptū qd̄ sibi traditū fuerat dixit disp̄satorib⁹ suis. A vob̄ ex̄rat de⁹ qm̄ si dedissetis q̄ndecim libras vt dixit hūilitas mea. mulier q̄ attulit q̄nq̄ cētenaria q̄ndecim daret. Et vt certos facia⁹ vos mittēs adduxit viduā q̄ attulit sc̄ptūz q̄nq̄ cētenarioz et dixit ei. obsecro te tñ q̄nq̄gēta talēta voluisti dare x̄po an aliud aliqd̄. Cum autē sensisset deis̄ez illum cognouisse qd̄ fecerat tremore cōpressa dixit. Per sanctas dñi mei orōnes quindēcim centenaria sc̄pseram manu mea in pictatio. et ante vnā

Ex Vitis sancto rum

hora cū stare i sinaxi vt dare tibi h domino
meo dissoluēs illō iportune legi. z iueni de
cē dēta a seipo Tūc stupefacta itra memet
ipaz dixi. Utiqz ē volūtas dīvt dem nisi qn
qz. Dimittēte at pīarcha reuerēdā illā femi
nā ceciderūt ad pedes ei⁹ dispēsatores. qui
trāsgressi sūt volūtatē ei⁹ perētes indulgen
tiā. z affirmātes nihil tale sevlteri⁹ facturos

XXXIII

Inestimabili mltitudine fugientiū a pīs
adueniēte alexādriā z sterilitate mltā exiſtē
te in alexādria eo q nō subiret flun⁹ nilus
fm p̄suetudinē z auro cūcto erogato quod
possederat pīarcha misit z accepit mutuo a
mltīs fīdlibz circa decē cētēnaria His at itez
psūpt⁹ z adhuc fame manēte nllōqz d ceto
mutuū ei dare volēte sz oibz pīnaciā famis
timētibz cū cōprimere pīarcha necessitate
roz q ab eo alebāt. z i mltā cura z orōe p̄se
ueraret. sēsit qdaz ciuitat⁹ habitator eā que
circūdederat scīssimū illū oīmodā egesta
tē. Qui bigam⁹ exiſtēs desiderat diaconus
scē eccle fieri. z p necessitatez q scīssimū dīqz
patriarchā circūdederat volebat suadere
ei vt eum p̄secraret. Fecit itaqz ei dēp̄catōz
p l̄as pīnientem ita. In facie quippe ei nō
audebat tale aliquid dicere. Sanctissimo
z ter bto pīi patruz Johāni vicario xpī. de
p̄catio et postulatio a colma indigno seruo
fuoz scītat⁹ vīe. Ediscens scīssime dñe q
obtinēt honorādū caput tuū fm dñi p̄mis
sionē. imo p p̄ctis nris escāz penuriam. nō
iustū existimāui fu⁹ tu⁹ in refectōe puerfari
dño meo manēte i defectu. Sūt igit indig
no suo tuo frumēti ducenta milia modioz
z auri libze centuz octoginta. qz ego rogo
dari xpo p te dñm meū. tm ego indign⁹ mi
nistrio vīi diaconat⁹ p̄frui merear. vt p ta
lē cū te dño scī altar⁹ mīstratōez emunder
a p̄ctōz meoz luxuria. Dicis em p̄e p̄scīm
aplm. Qm ex necessitate z legstrālatio fīc
Nec suscipiēs patriarcha z vīz aduocans
ait ad eū. Tu es q p̄ces nob p notariū tuuz
z filiū misisti. Quo dicente. Etā dñe. misit
oēs foras nolēs corā oibz p̄fūdere. et cepit
dicere ad eū. Oblatio qdē tua z multa z tpi
necessaria sz maculosa est. Et nosti q i lege
ouis siue pua siue magna nisi imaclata essz
in sacrificiū nō offerebat. Et iō ad sacrifi
ciū Layn nō respexit de⁹. Qm vero dixisti
frater q ex necessitate z legstrālatio fiat. d
lege veteri h dicit apls. Nam ait frater dñi

Jacobi q qcuqz obseruauerit torā legē. of
fendat aut in vno fact⁹ est oīm reus. De fra
tribz ho meis egenis z de scā eccla. deus q
eos nutrit aūqz ego z tu nasceremur ipse
z nūc nutrit eos. tantū si fmones eius ille
sos custodierim⁹. Ille em q tūc qnqz panes
mīplicauit. pōt z decē horrei mei modijs
būdicere. Quapropter illud dico ad te fili
qō in actibz aploz dictū est. Nō est tibi por
tio neqz hereditas in pre hac. Lūqz hūc trīstē
z sine effectu dimississet nūciā f ei duas mag
naz nauū ecclē ad terraz esse sūmissas. qz
miserat in siciliā p̄ frumentum. Hoc aut
audiēs beatus ille cadens in terram grās
agit oīpotenti deo dicens Brās tibi refero
dñe qm non p̄misisti seruo tuo pecuniā vē
dere gratiam tuam.

XXXV

Iste memoriabil pīarcha scīus Iohes
hebat qndā nepotē noīe Georgiū. Una ita
qz diez faciēs cū qdam ciuitat⁹ tabernario
rix p̄uicijs ab eo seuerē affect⁹. Qui dolē
nō solū qz publice. vep̄etiā qz a viliori inbo
noz⁹ cēt. maxie ho qz erat nepos pīarche
subijt ad eū in p̄clau flens vehemēter. Lū
at hūc estuantē ita z lacrimātē vidissz mīl
sim⁹ pīarcha. iterrogat cām tāte anxietatis.
Lūqz ille p amaritudie nō possz exprimere
fmonē. hī q p̄sto fuerūt qm eū exhonozari
a tabernario p̄tigerat. cepit recitare archi
epō cāz. z qz nō debuerat inqunt ita scītas
vīa p̄tēni vt p̄prios tuos z p̄pinqs a despec
tis exhonozari patet hoibz. Ille at ver⁹ vti
qz medic⁹ volēs p̄mo veluti emplastro qdaz
curare nepot⁹ sui furiam talibz p̄bis cepit
extinguere morbū z dicere. Et oīno ausus
ē aliqz apire os z dīdicere tibi. Crede mi si
li pīi tuo. qm faciā in eo hodie rem. vt tota
alexandria miret. Lūqz vidissz eū remediū
recepisse z tristitiā cūctā p̄cisse putantem
vīz q faceret eū flagellari z varijs pompis
dehonestari. dīc ei deosculās p̄ct⁹ p̄sino.
Fili si ex p̄tate nepos mee exiſt⁹ hūilitatis
p̄para teipm z flagellari z p̄uicia pati ab oī
boie. Vera ei cognatio nō ex sanguie z car
ne. sz ex p̄tute mēt⁹ agnosceit. Cōfestim igit
p homie illo misit z ab oī pensioe z tributo
illū libez fecit. z oēs audiētes mirati sunt z
intellerūt h esse id qd dixit qm faciā in eū
rem vt tota alexandria miret. vīz qz nō so
lū vicissitudinē nō reddidit. vep̄ etiā p vlti
one adiutorij impendit.

Distinctio octaua

XXXVI

Arripite scitis ille et h bonu vt in infimo stratu recuberet et vilibz operimēt in cella sua vteret. Qd cū vidissz qdam possessorū ciuitat qz opertorio scisso et laneo tegebat trāsmisit ei cooptozū nūmismatū triginta sex. rogās eū multū vt eo cooperiret ad memoriam mittentis. Ille hō h suscipiēs ppter multā viri postulatōem cooptus h vna nocte p totam pene noctē dicebat ad semetipsum vt recitabāt cubicularij eius. Quis dicet q humilis Iohānes. habebat em sp in ore p bñ istud. pallio triginta sex nūmismatum tegat. et frēs xpi frigore necent. Quāti sunt mō q dentibz stridēt p glacie. qnti sūt matā vel ciliū habētes subz et nō possūt extendere pedes suos. qnti dormiēt in cernati hñtes duplū cruciatū. tam ex frigore qz ex ieiunio. qnti desiderāt saturari de folijs olez q pñciūt de coqna mea. qnti sunt in quitate ista i hora hac pegrini nō hñtes vbi hospite et i foro facit fortasse et pluuia madescit. Tu hō expectās etiā etnā iocūditare asse et vinū bibis et pisces imanes deuoras. et i cubiculū demorās. **D**odo autē cū oibz malz et i cooptorio triginta sex nūmismatū te calefacz. Vere bñdicz dō qz hūilis Iohes alia nocte sic nō coopiet. Iustus est em i bñ acceptum dō vt tegant centū quādraginta frēs et dñi tui qz tu infelix. **H**or g trāsmisit illud in crastinū vt venūdarēt. Et videns is q h obtulit. emit illud triginta sex nūmismatibz et rursus obtulit patriarche. **L**ū hō in crastinū vidisset illud emit h silr et obtulit patriarche deposcēs vt tege refco. **L**ū aut tertio id fecissz dicē ei gratula bñdus scitis. videbimz qd deficiet ego antu. **E**rat em opulēt valde et suauit qz vinde miabat eū scitis paulatim ab eo multa auferens. Et dicebat sp q posset aliqz cū intentione dandi pauperibz expoliare diuites. et ipaz etiā camisiā ab eis beniuole auferre et non peccat. et maxie si sūt aliqz immisericozdes et auari. **D**uo em lucrat tal. vnū qdē qd aias illoz saluat. alterz at qm i ipe ex h mercedē nō modicā habebit.

XXXVII

Ut scitis patriarcha alios ad elemosinas largiendas puocaret solebat dicere q erat in affrica qdā thelonari diues valde i misericors vehemēter. Semel g paupibz i byeme sedentibz ad solē seqz calefaciētibz ce-

perūt singuli domos elemosynarū collatū dare et p eis ozare p singlos eoz. silr et domos elemosynā nō facientiū vitupare. **I**nē q venit in mediū eoz nomē thelonarij. et ceperunt singuli interrogare primum. **V**ere tu frater aliqñ accepisti de domo illa bñdictionem. Et oibz inuicē interrogatibz nullū inuēt est accepisse aliqñ d domo eius aliqd. **D**icit g vnū ex eis. Quid dabis mibi et ego accipia hodie ex eo bñdictōez. Et facientibz cū eo pactū. venit et stat forz portā domū expectās qñ ad domū suaz reuerteret. **E**x dispensatiōe aut dei puenit simul ipe ingreditens portam et aial porrans filigies causa prandij illius. **V**idens g egenū nō inueniēs lapidē p furore accepit filiginē d clitelā et iactauit in facie eius. **I**lle g suscepit eā et abiit vt satisfaceret pfribz suis q ex manibus eius accepisset eā. **I**taqz post duos dies egrotauit infirmitate vsqz ad mortem. et vidit in somnis se raptū ad iudiciū et suos actus oēs sup staterā appendi. **I**n vna qdē acie gregabant mauri qdam deformes. altera autē acies quorūdam erat candida toz et terribiliū specie. qui nihil inueniētes boni vt ipi appenderent cōtra mala opera que collecta erant a mauris nīstis tribulabant et tristabant et mēte pternabant et ad alterutrz dicebāt. **E**rgo ne nihil habemz h. **T**ūc dicit vnū eoz. Vere nihil habemz nisi vnā filiginē quā dedit aū duos dies xpo et ipaz nō volūtarie. Et mittentibz eis filiginem equalitas facta est. **T**ūc dicit thelonario hi q apparuerant ei candidati. **V**ade auge ad filiginē hāc alioqñ mauri isti te apprehendēt. **E**uigilās g agnouit q visa sunt ab eo nō esse mēdacia s; veracia. **O**mnia em q a iuuentute sua fecerat. et quozū ipse erat oblitus. videbat ethyopes illos cōgregare et deportare ad libā et dicebat. **S**i vna filiigo quā iactauit p furore ita pfuit a qntz malis liberat se q dat in simplicitate sua bona indigentibz. et de cetero ita modest et prudens atqz summ elemosinator facit vt etiam corpi pprio nō parceret. **C**ontigit ei aliqñ fm p̄suetudinem pcedere eum diluculo ad theloniū. et obtulit ei nauta q a naufragio nudū vt natū est euaserat. et cecidit aū eū rogans vt tegumentum ab eo acciperet. **I**lle ergo putās q egenus esset expoliavit se esophorio. i. veste iteriori sua qd illi meli⁹ erat et dedit ei. rogauitqz eum vt h vestiret.

Ex Vitis sanctorum

Pergēs sō ille et ernbescēs s̄ vestiri. dedit illis veditōri vt venūdaret. Qd cū ad vēdē dū thelonari⁹ vidissz suspēsū tristat⁹ ē vebe mēter. Et ascēdens domū suā nihil gusta/ uit p̄ tristitia. s̄ claudēs ostiū p̄clauī solus sedebat plorās et cogitās. qz nō fui inq̄t di/ gnus vt mei memoriā h̄iet egen⁹. Cū ḡ an/ tiaret obdormiuit. Et ecce vidit q̄ndā spe/ ciosū tāqz solē ferentēz cruce sup caput suū et esophorizū qd dederat naute assistētē sibi et dicentē. qd ploras dñe petre. s̄ em̄ erat ei nomē. Ille s̄o dixit ad eū. qz dñe ex q̄bo lar/ gir⁹ nob̄ dam⁹ alicui. et in turpe lucz accipi/ unt accipiētes. Tūc dīc ei. cogit⁹ s̄. et ostēdit ei qz deint⁹ essz vestit⁹ esophorio ei⁹. Dīc ei. Ecce ego illo vestior et grās ago voluntati tue bone. qm̄ frigore affligēbar et cooperui/ sti me. Ad se ḡ reuersus cepit b̄ficare ege/ nos et dicere. Viuit dñs et si inopes xp̄us meus sunt. nō moriar donec fiā vn⁹ ex eis. Accersito ḡ vno de suis suis dīc ei. Secre/ tū volo credere tibi et si publicauer⁹ aut nō audier⁹ me barbaris vendā te. Dat itaqz ei decē libras auri et dīc ei. Vade et eme nego/ ciū tibi et sume me et duc i sc̄tāz ciuitatē et vē de me alicui xp̄iano et p̄cium da paup̄ibus. Seruo aut̄ recusante dīc ei itez. quoniā si me nō vendideris. ego vendā te barbar⁹ vt p̄dixi tibi. Obediuit ḡ ei fū⁹. Et puenien/ tibus eis ad loca sc̄tā vēdidit eū sordidis ve/ stiment⁹ indutū p̄ nūmismatibz triginta. Re/ linquēs ḡ eū fuus abiit constantinopolim p̄mittēs qz nulli s̄ manifestaret et qz de p̄cio nequaqz sibi retinēdo aliqd defraudaret. s̄z totū s̄ paup̄ibus daret. Ergo aliqn̄ qdē coq̄/ nabat dño suo. Aliqn̄ at̄ lauabat p̄anos ei⁹ quāqz nūqz p̄us in q̄libz boz assue⁹ fuisset. Afflixit autēz seipsum ieiunio multo. Cum vero vidissz se benedici dñs ei⁹ dīc ei com/ paties hūilitati ip̄i⁹. Volo hūil⁹ petre libe/ rare te vt sis de reliq̄ q̄i frater me⁹. Ille s̄o noluit. Viderat at̄ eū frēq̄ntē pulcia ferre. et p̄cuti a p̄suis suis. hēbant em̄ eū tāqz amē/ tem. ita vt et nomen ei imponerēt amentis. Quotiescūqz ḡ tribulabāt eū p̄serui eius et dormiebat in tribulātōe apparebat ei qui i affrica illi apparuerat vestit⁹ esophorio ei⁹. tenēs illa triginta nūmismata i manu et dīc ei. Noli mēst⁹ esse frater petre. ego suscepi p̄/ ciū tui. s̄z sustine vsqz dū cognoscar⁹. Post aliqz s̄o ep̄is venerūt a patria eius quidā argēti venditores vt oraret ad loca sancta.

et inuitauit eos ad prandiū dñs dñi petri. Et cū mistraret petr⁹ statim recognuit eos. Ip̄i at̄ cū pranderēt ceperūt inuicem ad au/ res dicere. Qz filius est puer iste dño Petro thelonario. Ille s̄o occultabat q̄tuz potat vultū suū et nō potuerūt eum coḡscere. Erat em̄ p̄p̄ labores atqz ieiunū imutata facies eius. Dū ḡ p̄siderantibus eis. dīc vn⁹ eis. hē dñs petr⁹ ē surgāz tenebo eū. valdē ei ip̄ator audies tristat⁹ est de eo. qz nō cōparuit. So/ ris itaqz stans audiuit s̄. et ponēs cathinuz a se nō est ingressus s̄z recto cursu cucurrit ad porā. Erat itaqz vir añ ostiū murus et surdus a natiuitate. Festinās ḡ seruus dei exire dicit surdo et muto. Tibi dico in noīe xp̄i. Ille s̄o audiuit statim et dixit. Etia do/ mine. Itez s̄o ille ad eum. Aperi. Respon/ dit surdus et mut⁹ sc̄do. Ego dñe. Surre/ xit ḡ statim et aperuit ei. Et exeūte eo clama/ uit hō ille corā oibz gaudēs et exultās qz au/ diuit et locut⁹ est. Porro oibz q̄ exeadē do/ mo erāt p̄teritis qm̄ audiebāt eū loquentē. Itez dixit ille q̄ndam mut⁹. Ille q̄ coq̄nabat exiit currēs. s̄z videte ne forte fuga lapsus sit. Dagn⁹ em̄ dei fuus ē. Dñ em̄ discede/ bat dicit mihi. tibi dico in noīe dñi. et mox vidi ex ore ei⁹ exeūte flammā et tangentes aures meas et linguā. et statim audiui et lo/ cutus sum. Et resiliētes et p̄leq̄ntes eū cum/ cri vltēr⁹ nō videēt eū. Tūc p̄ntāz agebant oēs q̄ in domo illa erāt. et ip̄e dñs eius qz in tali exhonozantia habuisset eum. et maxie bī q̄ eum vocabant amentē.

XXXVIII

Valde diligebat eloq̄ iohes patriarcha d̄ actibz sc̄tōz patz et eoz q̄ elemosyne culto/ res fuerūt. Un̄ vna diez recitat de vita sc̄i serapionis. qz inuenit amicuū suum dedisse egeno et itez paululū p̄cessisse. et illic cuidaz frig⁹ patienti obuiasse. et illi tunica p̄buisse. et qz nud⁹ sedebat tenēs sc̄m euāgelū iter/ rogat⁹ a q̄dā. Quis te expoliavit abba. De monstrās sc̄m euāgelū ait. iste. Et alio tpe hocipm euāgelū vēdidit et dedit elemosy nā. Discipulo at̄ suo dicēte. Abba euāgelū vbi est. R̄ndit. Crede fili s̄ qd dicit michi. vēde q̄ habes et da paup̄ibus. ip̄m vendidi et dedi eis. vt in die iudicij habeam⁹ fiduciaz abundantiorē ad deū. Alio at̄ tpe vidua q̄ dam ab eodē sc̄to serapione elemosynā pe/ tijt. qz esuriebat filij ei⁹. et nō aliud habēte eo serapion tradidit ei se vt venderet eum

Distinctio octaua

mimis, quos et christianos fecit i paucis dieb.
Hec leges sancti de sancto serapione. et mi-
 ratus sancti industria. tot lacrimis infectus
 vocas oēs prios dispensatores legit eis om-
 nia de sancto serapione. et de ad eos. **U**e ve
 o xpiani. qd pdest hoi colloquēti de actiōibz
 sanctorz patruz. **C**redite mihi qz vsqz hodie
 putabā qz vel aliqd facerē dans quas habe-
 re possum pecunias. nesciebā aut qz et seipos
 venderent quidā cōpassione supati

XXXIX

Suphonorabat qdē sp monachicū sce-
 ma sancti **J**ohes et colebat. et cōpariebatur.
 vbi maxime respiciebat monachū corpali-
 vtilitatibz coangustatū. **H**abebat aut et hoc
 sup multos pcpitū qz accusatōem qualem
 cūqz siue mēdacē siue veracē nō suscipiebat
 cōtra aliquē circūamictū monachico habi-
 tu. **S**emel em̄ euenit eū ex imissioe qzundā
 criminatoz pculisse aliqd tale quodā mōa-
 cho circūeunte in ciuitate cū vna puella iu-
 uencula et petere elemosinā p dies aliqz. qui
 dam qd h viderāt scandalizati sunt. existimā-
 tes qz mulier eē esset attulerūt pīarche cō-
 tra eū querelas dicētes. **P**ropt qd giroua-
 gus iste angelico habitui monachoz dero-
 gat circūducēs secū istā mulierē. **D**ox g di
 famul' volēs phibere ptra deū cōmissa pec-
 cata. tanqz qd ad h officiū a deo esset puect'.
 pcepit mulierē qdē flagellis cedi et separari ab
 eo. ipm aut verberari et in carcerē secrete re-
 trudi. **D**ū hō cū omī celeritate iussio sancti
 in op' pdirēt. nō parcēs ei ceciderūt eū gra-
 uiter ecclie defensores. **A**paruit aut ei nocte
 p visum monach' oīdens ei dorsum suum
 putrefactū dicēs ei. **I**ta placet tibi dñe pfi-
 archa. crede mihi hac vna vice errasti vt hō
 et hec dicēs discessit ab eo. **E**dane hō factō re-
 cordans visionis noctis sedebat sup lectuz
 suū mest'. mittit itaqz statim et puocat p can-
 cellariū suū monachū de loco i quo erat re-
 clusus. cogitās intra se si filis esset ei qui no-
 cu sibi apparuerat. **C**ū g venisset cū labore
 multo. neqz em̄ ppter plagas moueri potat.
 vultū ei' videns patriarcha remāsit sine vo-
 ce immobilis nō valens loq. solū aut manu
 sua innuit vt sederet. ppe se i lectulo suo. **I**n
 semetipm g reuersus rogauit monachū pre-
 cinctū lintheo vt sine verecūdia dispoliaret
 se quaten' videret dorsum ei' si ita esset sicut
 in somnis viderat. vir g suasus vt id agerz
 dispoliavit se. **C**ū g dispoliaret vt mōstrarz

dorsum suū sancto p admirandū dei piliū
 solus est qd erat indur' amict' et cecidit in ter-
 ram. et viderūt eū omēs esse eunuchū. sed qz
 recēs erat nulli existerat h manifestū. **V**idē
 tibi g eū oībz et sancto pōtifice et maxie dorzi
 eius pnciosa verbera mittēs mor abiecit qd
 hunc incōsiderate tractauerūt. **V**enerabilis
 simo aut monacho dixit cum ignorantia se
 in eum peccasse et in deū vex. et ammonēs eū
Nō inqz fili ira sine custodia in ciuitatibz cō-
 uersari eos oportz qd sancto angelico vestro
 indumēto circūamicti sunt. maxime et femi-
 nam circūducere ad scandalum videntium
Tūc monach' cū magna humilitate rōem
 reddebat sancto dicēs. crede dñe nō mēior
Saze erā añ paucos dies hos et exente me
 de ciuitate vt venirē et salutarē sanctum ab-
 bam cirū. obuiat mihi hec bene visa puella
 foris portā vespē iā incūbente. et occurrens
 ad pedes meos rogabat vt mecū ambularz
 dicebat em̄ se hebreā esset velle fieri xpianā
 et cepit adiurare me verbis horribilibz vt nō
 dimitterē pīre eā. **T**imens itaqz ego iudici-
 um dei. sumpsi eā estimās qz nō mitteret re-
 ptatiōem sathanas spadonibz. **N**esciebā hō
 qz nemini parcat. igit venientibz nobis san-
 ctissime p oīdēm pficiētibz baptizauī eaz ad
 sanctū abbā eīz. et circūui cū ea in simplici-
 tate modicū exposcēs sumptū quaten' idu-
 cerē eā in monasteriū. **C**ū h audisset patri-
 archa dixit. **P**ape qd abscofos fuos hz de-
 et nescim' nos humiles. **E**t narrauit his qd p-
 sto erat visionē quā viderat noctu de eo et p-
 tulit patriarcha centū nūmismata de manu
 datur' ei. **D**ei aut amict' ille hē monach' nō
 passus aliqd accipere ex eis. dignuz memoria
 locut' est p bū ad patriarchā dicēs. **E**go nō
 postulo dñe hoc. monach' em̄ si fides habet
 hoz nō indiget. si aut hoz eger. fide non hz
Nō maxie ampli' satisfecit omībz qui audie-
 rant qz seru' dei esset. **S**enu g flexit pīarche
 et exijt in pace. **E**t tunc igit pl' honorabat et
 hospitio recipiebat mōachos et bonos ami-
 cos xpī et estimatos malos. et edificauit mor-
 xenodochium seorsum. et appellauit hoc re-
 ceptaculum omniū monachoz

XL

Dortalitate aliquā ciuitatē pphendente
 ibat et ipe sanct' vt videret funerū obsequia.
Valde em̄ dicebat esse pficiā sepulcroz cō-
 sideratiōem. mltō tiēs pphendebat eos qd mo-
 rituri vexatiōem in exitu aīe pariebantur. et

Attende lras

D

Ex ultis sanctorum

eorum oculos propriis manibus clauderat memoria habere ex hoc volens sempiternam et curam propriam ex-
itus. Precipiebat autem et collectiones pro defun-
ctis impigre perfici. Etenim dicebat. quod annu paucum
tempus captivum ducere est quiddam ad passiones. et descendere
in passidam retrusus est in carcerem quod appellatur le-
theba. hoc est obliuio. quodamque fugientes illinc et
venientes in captivum interrogati a parentibus illis
si forte vidissent eum. Respondentes dixerunt eis
quod nos propriis manibus sepeliuimus eum. non au-
tem erat iste de quo interrogabant eos. sed alius ei
filius. Dixerunt ergo eis mensem et diem ipsius obitus
illi hoc tanquam pro mortuo faciebant ei tres col-
lectas per singulos annos. Post quattuor an-
nos itaque venit in captivum fuga lapsus a per-
sibus dixerunt ergo ei sui. Vere fratrem nos audiuimus quod
mortuus esses et memoriam tuam faciebamus ter in
anno. Cum ergo audisset quod in anno fecerunt pro eo
memoriam. interrogauit eos in quo die et in quo
mense hoc celebraret. Et illis dicentibus sanctis
theophanis. et dominica sancta annu pertheocosten.
Dixit ille quod tribus istis temporibus anni veniebat quod
dam cadidat ut sol et dissoluebat me inuisibili-
ter a vinculis ferreis et custodia et mouebatur
ambulando tota die et nemo recognoscebat
me. et in crastinum inueniebat vincula ferrea por-
tans. Dicebat igitur sanctus. quod ex hoc discimus habere
defunctos requiem quam per eis collectas facimus.

XL

Eunte aliquando beatus patriarcha ad visitandos
pauperes in locum quod dicitur cesariam cum quiddam episcopo ama-
tore pecunie. dixit beatus patriarcha ad eum. ama-
ac honora fratrem troile fratrem christi. hoc enim erat ei
nomen. Nunciauerat enim quiddam patriarche quod xxx.
libras auri portaret in ipsa hora. Episcopus itaque ve-
nit per monitionem patriarche. imo ad horam calefactus
singula numismata dari omnibus sedentibus fra-
tribus precepit ei quod xxx. libras illas portabat.
Celeriter ergo beatus patriarcha sciz et quod inuitam ut
ita dicam elemosinam fecerat irruit in troylum
propter pecuniarum dationem febris inaturalis pro-
pter quod in lectum egrotus statim decidit. inuitatus
a patriarcha per nuntium ut secum pranderet ve-
nire recusauit. Frigore enim et febre se vexari
pro causa quadam dicebat. Igitur cum hoc audisset
patriarcha mox agnouit eam. quod propter elemo-
synam xxx. librarum infirmatus est ille inuitus ele-
mosynator. erat enim ut predictum est valde imi-
sericors et amator pecunie. non sufferens ergo bea-
tus se quiddam super mesam reficere. illi autem super le-
ctum quicquid cruciari puenit celeriter ad eum. et dixit

ad eum hilari vultu. Fac charitatem fili troile.
Estimabas quod in veritate tibi dicerem dare fratribus
huiusmodi donum. Ego enim volui prestare
eis singula numismata propter sanctam festiuitatem
sciz quod non habebat distributor meum sufficientem
quantitatem habere rei gratia mutua dedisti mihi eam.
Et ecce attuli tibi illas triginta libras. Ut
hoc vidit quantitate episcopi in honorabili manu pa-
triarche medici ac deuotissimi pastores repe-
re ac subito febris quod disperebat. frigus re-
cedebat. fortitudinis quod disperebat. color ad
eum reuertebatur. ut ex hoc non posset latere banc
esse eam repete comprehendens eum infirmitatem.
Suscipiens ergo aux ab honorandis manibus
patriarche. et nihil omnino protradens expecta-
bat ab eo scripturam abrenunciatoris. Fecit
autem cum gaudio scribere propriis manibus ita. De-
us domino meo iohanni beatissimo patriarche. da
mercedem triginta librarum quam date sunt tibi. quam
ego recepi mea. Nec itaque accipiens sanctus
sumpsit secum episcopo ad prandium. ut enim iam di-
ctum est statim sanatus est. volens igitur mercedis
redditor de corpore eum. sed autem et ad miserati-
onem et compassionem erigere ostendit ei eadem die
dormienti post prandium in somnis quod mercedem
puatus esset. Vidit enim ut ait domum cuius pul-
critudinem atque magnitudinem non poterat ars ho-
minum imitari. et ianuam habere totam auream. et super ia-
nuam titulum scriptum. Mansio eterna et requies
troile episcopi. Cum ergo hoc inquit legissem gaudis sum
eo quod legeram. sciebam enim donanda mihi ab im-
peratore talis domus epulatores. Hodum autem beatus
tituli subscriptor cum gaudio plegeram. et ecce
quiddam regis cubicularii beatus secum aliis obse-
quii diuini. Et cum puenisset ad talem nitentis
domus ianuam dixit ad proprios officiales. De-
ponite titulum. et cum deposuissent iterum de eis
Durate eum et ponite quod misit rex orbis
terrarum. Et attulerunt et affixerunt aliud me-
aspiciente subscriptum ita. Mansio eterna ac
requies Iohannis archiepiscopi alexandrie empti li-
bris xxx. Et cum hoc inquit vidissem surrexi a
somno et magno summo pastori patriarche quod
visa sunt in somnis ei enarrant. Proficiat et ipse
hac domo causa. factus est enim eruditus elemosynarius.

XLII

Si hoc aliquando audiebat sapientissimus patriar-
cha quam elemosynator est talis adducebat eum
in hilaritate seorsum. et dicebat ei. Quo fa-
ctus es elemosynator. naturaliter an ipsum te
violenter cogens. Vnde quiddam quod ab eo interrogat
verecundati occultabant. quiddam autem dicebant.

Distinctio octaua

Propter quod vnus interrogat a sancto rñdit ita. Crede mihi dñe qz nihil do aut facio boni. verum hñm qd facio z pbeo ex qbz de et orōes tue largiunt ita facere assueui. Eram pus valde imisericors z crudel z sel'damna ptuli z in paupertatē deueni. Cepit cogitatio mea dicere mihi Vere si esses elemosinator nō relinqueret te deus. Statui g p singulos dies dare dñqz ereos nūmos paupibz. z cuz cepissem dare. statim sathanas phibebat me dicēs. Vere dñqz nūmi isti sufficiūt domui ad olera. aut ad balneū picipiendū. Et statim tanqz si de faucibz natoz meoz puarem eos nihil dabā. Lū g vidissem q suparet a vicio dico puero meo. Per singulos dies furare me nesciēte dñqz nūmos z da elemosynam. Ille vero benefaciēs cepit furari decē. Erat autē qñqz z filiū. Lū vidisset autē qz bñdicebamur z diuitijs abundabā. cepit z tremis ses furari z dare. Semel itaqz admirās bñdictiōz dixi ei. Vere multū pfuerūt fili dñqz nūmi illi. volo g vt des decē. tūc dīc mihi et puer subridēdo. Vade z ora p furtis meis. Nā hodie nō haberem quē māducassem panē. Sz si ē fur iust? ego sū. tūc g dixit. qm tremis sia dabat z filiū. etiā z ex fide illi? assueui dñe de aio dare. Edificat? g sac? val de dixit ad eum. Crede mihi qz multas conuersatōes patz legi tale aliqd nō audiui

XLIII

Libent habuit pñarcha vt pñs i ecclia p seueraret. vna ei diez volēs mltos refrenare vt nō egredierēt p solutōz scñ euāgelij de ecclia z ociosis fmonibz porōe vacaret. qd fecit Reliqt mor postqz lectū est scñ euāgelij eccliam z ipe exijt z sedit cū turba. Omnibz vero obstupescētibz dixit ad eos. Filij vbi oues illic z pastor. Aut itrate itro z ingredi ar. aut manete h z h manebo. Ego pñt vos descēdo ad sanctā eccliam. nā poterā facere mihi met missas i episcopio. Sel g z bis fecit hñm. z erudit i h plebem magnifice z emēdauit. Timebāt em ne iterū idē faceret eis ille. Loq aut in sacrario neminē pmittebat. sz i pñctu oim foras mittebat eū q loq bat dicēs. Si siqdē vt orares venisti buc. i h mentē tuā z os tuū vacare exopto Si pñt locutōz. scñtū ē. Dom? mea dom? orōnis vocabit. noli g eā facere speluncā latronū.

XLIII

Lū oibz bonis suis z h beat? possidebat. q nō pdenar? pñmū. nec pdenancē recipet

Dicā vō ei? doctrinā oibz pficiā de h. Iuuenis qdā rapiēs monachā fugit pñtatinopo/lim. h discēs iust? trist? fact? est vsqz ad mortem. Tpe vō trāsacto pñdēte eo vna dieruz cū qbusdā clericis z fmonē aie vñlē mouēte venit in mediū z memoria iuuenis q ancillā dei rapuerat. z cepeft qui sancto assidebant anathematizare talē iuuenē tāqz q duas animas pdidit. suā scz z sanctimonial. Compefcuit g z resecauit eos beat? dicēs. Ne fili nescis. Nā oñdam vob qz z vos duo pctā facis? vñū quidē qz trāsgredimini mādatū dicēs. Nolite iudicare z nō iudicem? Deinde quia nescis? cert? si vsqz hodie peccēt z se nō peniteāt. Legi em vitā pñs aliqd tale hñtem. qd in ciuitate quadā duo monachi abierunt in monasteriū. z cū trāsiret vn? p locum clama/bat ei vna fornicaria. Salua me pñ. vt xps meretricē. Ille vō hoim pfusionē oino non curās dīc ei. Seque me. Et tenēs eā p manum exijt publice i ciuitate oibz aspiciētibz. Facta est g fama qz abbas accepit mulierē dñam porphiriā. ita em vocabat. Pergenti bus g eis vt mitteret eā in monasteriū. inuenit mulier puez i terra piectū. z sustulit euz vt nutrirēt illū. Itaqz qdā post annū venerunt in patriā vbi erat abbas z porphiriā q fuerat de meretricibz. z vidētes eā habētem puez dīcūt ei. Veracit? bonū abbati pulluz genuisti. nōdū em sanctū scema acceperane Eūtes g tyz q viderāt eā. inde ei abbas tulerat illā. diffamauerūt qz genuit de abbate porphiriā z nos vidim? puerulū ocul? nñs silem ei. Qñ g cognouit ex deo abbas obitū suū dīc. nōne pelagie. sic em mutauit nomen eius qñ tradidit ei sanctū scema. Eam? tyz qz habeo illic rñsum. z volo vt venias mecū. Illa vō nō volēs pñradicere ei secuta est cū. z venerūt ambo hñtes z puerulū septē āno/rum existēte. Lū g egrotasset abbas i infirmitate ad mortē. ascēderūt ad visitatōem ei? de ciuitate vsqz ad centū aīmas z dīc. afferte pñnas. Itaqz cū venisset thuribulū plenū pñnis tulit eas in vestimentū suū z ait. Cre dīte frēs qz sicut custodiuit de? rubū incom/bustū ab igne. z sic nec hāc tunicā meā accēderūt pñne iste. ita nec ego cognoui pctū mulieris hui? Et omēs mirati sunt quō nō ardebat vestimentū ab igne. z glificauerūt de um hñtē occultos suos. Ex occasiōe aut nō ne pelagie quondā meretricis z alie fornicatrices secute sūt eā abrenūciātes mūdo cum

Ex ultis sanctorum

ea pgetes i moasteriū ei⁹. Seru⁹ em dei mo-
nach⁹ q⁹ coroderat eā. postq̃ satisfecit oib⁹ tra-
didit dō spm̃ i pace. Jō inq̃t dico vob⁹ o filij
ne p̃cipites sitis ad p̃dēnāda z iudicāda aliēa

XLV

Duob⁹ calciamēta faciētib⁹ z intra se la-
borātib⁹ vn⁹ qdē habebat filios mltos z vx-
orē z p̃rem z m̃rem. vacabat p̃o eccie sine iter
missiōe. z om̃s p̃p̃t deū alebat de arte sua. Al-
ter autē q̃uis doctior illo esset. eo q⁹ nō p̃ma-
neret i ecclesia. s̃ etiā dñicis dieb⁹ laboraret.
nec seipm̃ tñ nutrire valebat. Inuidebat g̃
iste vicino suo. z vna vice nō sufferēs inuidia z
diē ei cū ira. Uñ tu sic diues fact⁹ es. ego p̃o
vacās p̃l⁹ q̃ tu arti mee in paupertatē deueni.
Dic g̃ ei volēs facere eū vacare eccie. Inue-
nio p̃ciū in terra z inde paulatim diues fact⁹
sum. s̃ si vis sp̃ voco te veni mecum. z q̃qd in-
uenerim⁹ accipies dimidiū. Cū g̃ ille acqui-
esceret z seq̃ret eū euntē ad ecciam sine iter
missione bñdixit ei de⁹ z diuitē fecit. p̃ter h̃ g̃
sanct⁹ p̃f̃archa fecit illū bonū p̃siliariū p̃sby-
ter⁹ tanq̃ dignū. erat em̃ lector.

Ex vita sancti Malachie episcopi

XLVI

Habebat sanctissim⁹ malachias sororē q̃
tanq̃ carnalis z ignara eoz q̃ spūs dei sunt
spūm salutis atq̃ seruoz oimodis i fratre la-
borabat extinguere s̃ triumphabat virilis
malachias de femina. atq̃ p̃ ai p̃rutib⁹ p̃mū
qdē ad diaconat⁹. deinde ad sacerdotat⁹ cul-
minis apicē eleuat⁹ est. Fortua est interim
soror e⁹ illa quā p̃fati sum⁹. Hec p̃tereunde
visiones q̃s vidit de ea. Dui⁹ siquidē sanct⁹
carnalē exhorruerat vitā. z tāto zeloyt se vo-
uerat non visuz eā in carne viuente. At illa
carne soluta solutū est votū. z cepit videre in
spū quā in corpe noluit. Quadā nocte audi-
uit p̃ somniū vocē sibi dicētis sororē eius sta-
re foris in atrio. z ecce p̃ totas triginta dies
nihil gustasse. Et euigilās cito intellexit cu-
ius esce inedia marceret. z diligēt discusso
numero diez quē audierat ipm̃ esse reperit
exq̃ p̃ ea panē de celo viuū nō obtuliss̃. Cū
ille q̃ soror⁹ nō aīam oderat s̃ p̃ctm̃. bñficē-
tiam quā intermiserat rursuz adorā. neq̃
id frustra. Nō multo p̃. z ecce visa est illi per-
uenisse ad limē eccie. necdū tñ posse intrare
etiā in veste pulla. Cūq̃ ille pseueraret cu-
rans ne q̃ die fraudaret solita stipe. Scdō
vidit eā in veste subcandida ad missam qdē
intrare. ecciam s̃ altare cōtingere n̄ p̃mitu.

Tertio tandē visa est aggregari cetui candi-
datoz i veste cādida. Vides autē q̃tū valde
dep̃catio iusti assidua Vere regnū celozum
vim patit⁹ z violētī rapiunt illud.

XLVII

Fuit qdā mulier cui cū spūs iracundie z
furoz intm̃ dñaret vt n̄ solū vicini z cogna-
ti fugerēt p̃foriū ei⁹. s̃ ipi filij q̃s vix sustine-
rēt habitare cū ea. Clamor z rācor z tempe-
stas valida vbicūq̃ fuiss̃ audax z ardens z
p̃ceps metuēda lingua. z manu iporabil⁹ et
inuisa. Dolētes filij tū p̃illa. tū p̃ seipis tra-
hūt illā ad p̃ntiā malachie lachrymabilē cū
fletu q̃rimoniā deponētes. Vir autē sanct⁹ z
p̃iculū m̃risz incōmodū miserās filioz. seoz
sum aduocat illā. fuerit ne p̃fessa aliq̃ p̃ctā
sua sollicitē p̃cūctat. Rñdit. neq̃q̃. Confutere
inq̃t. Parer. Et ille iungēs p̃niam p̃f̃erenti
orāsq̃ sup̃ eā vt de⁹ oīporēs det ei spm̃ man-
suetudinis i nomīe dñi n̄ri ihu xpi ne vltra
irascat iubet. Seq̃t tāta māsueto v̄t pa-
teat oib⁹ nō esse aliud q̃ admirabilē muta-
tionē dextre excelsi. Fers̃ adhuc hodie viue-
re z tāte eē patie z lenitatē. vt q̃ oēs eraspe-
ra re solebat. null⁹ modis erasperari dānis. cō-
tumelias. afflictionib⁹ q̃at. S̃ l̃ z me iuxta
aplm̃ abundare i sensu meo accipiat q̃sq̃ vt
voler ego istd mortui suscitātōe cēseo p̃feren-
dū q̃ exterior qdē ibi. h̃ v̄o iterior vixerit bō

XLVIII

Cū sacramēta offerret malachias z app-
piasset ei dyaconus factur⁹ ei aliqd p̃ officio
suo. intuit⁹ eū sacerdos ingemuit q̃ sensisset
penes illū latere qd non pueniret. Peracto
sacrificio secreto p̃cūctat⁹ de p̃cia sua p̃fess⁹
est z nō negauit illud sibi p̃ somnium no-
cte ip̃a. Cōiungens p̃niam. nō debueras in-
quit bodie m̃ltrasse. sed verēcū de te subtra-
here sacris. z deferre honorē tantis tāq̃ di-
uinis mysterijs vt hac humilitate purgat⁹
dignus exinde ministrares.

Ex vita sancte Marie de oegnes

XLIX

In vastatiōe leodiens̃ ciuitat⁹ s̃at cōptū
est q̃ren⁹ fuerit in deuoz matronis atq̃ p̃gi-
nib⁹ zel⁹ atq̃ amor tuēde castitat⁹. que enim
ad eccias p̃fugere nō poterāt i flumiū se sep-
hiciebāt. mag̃ eligētes mori q̃ dānū icurre-
re castitat⁹. Quedā p̃o in stercozas seninal
p̃siliētes. malebāt extingui fetore q̃ spolia-
ri p̃ginitate. Ita tñ clemēs sp̃sūs sp̃sūs su-
is dignat⁹ est. puidere q̃ i tāta multitudine

Distinctio octaua

nō est inēta aliq̄ q̄ mortē corpis vl' detrimē
tū castitat' icurreret. Cū autē vna sc̄taz mu-
lier p̄culose laboraret i flumie. duo ex hosti-
bus cū nauicla ad eā veniētes eā i nauī tra-
xerūt vt ei turpit' smiscerēt. S; qd̄ egit ca-
sta inē lenones. agna inē lupos. colūba iter
accipitres. Valuit itēz fluuiio submergi q̄z
corrūpi. a nauī p̄siliūt inē vndas. dūq; nauis
ex iperu saliet' mergeret sil' illi duo submer-
si pierūt. Illa s̄o p̄ grām dei sine dāno cor-
por' z aie obseq̄nte fluuiio ad ripā puenit

L

Quadā vice cū religiosa qdā vidua q̄ diu
in sancta viduitate dō fuerat. z filias suas i
sancta virginitate sp̄so celesti itēgras custo-
diebat i extremis ap̄d villenbroecinxta ni-
uellā laboraret. vidit maria de oegnes bea-
tā s̄ginē sc̄tē vidue assistentē q̄ q̄si quodā fla-
bello enētando eā. feruorē calor' q̄ torq̄bat
misericordit' tpabat. Cū autē ei' aia de corpe
iā egredi vellet. turba demonū insidiārium.
nulla orōnū instātia discedere voluit donec
clauiger ethere' cū verillo crucifixi cōfusus
illos eiecit. Cū autē vidua illa iā defuncta es-
set. vidit ancilla xp̄i beatā s̄ginē cū multitu-
dine celestiu puellaz p̄fallētū z laudatiū de-
um circa corp' q̄si in duos choros diuisarū
Cū autē sacerdos more debito exeq̄as desū-
cep̄solueret. tūc summ' sacerdos cū sc̄tōzū
multitudine officiū vt videbat ei cōplebat. z
mirabilē ecclie militātī ecclia triūphans rī-
debat. Cū autē sepulture corp' ei' traditū eēt
vidit xp̄i ancilla animā ei' que nōdū in hoc
seculo plene purgata fuerat. in purgatorio
qd̄ ei deerat p̄sumare. Hā marit' eius merca-
tor fuerat z qdā more mercator' p̄ fraudem
acq̄sierat. Quosdā etiā de familia ducis la-
uonij i hospicio recepat q̄ de iniuste adq̄si-
tis multa in domo sua expendebāt. Et qz d̄
hmōi nōdū p̄fecte restitutōz fecerāt dicebat
se adhuc i purgatorio detineri. Qd̄ cū nūci-
atū esset filiē sue deuote s̄gini margarethē d̄
villenbroec z ei' forozibz. mltas ei orōes ad-
quissierūt. z p̄ posse suo restitutōz fecerunt.
Cū nō multū p' aia vidue vitro purior. ni-
ue cādidior. sole splēdidior apparuit ancille
xp̄i cū iā ad eternas epulas gaudēs z grās
agēs inuitata ascēderet. z quasi libzū vite vt
videbat in manibz tenēs summi mgrī facta
scolaris legebat. Videāt z attēdāt diligēter
q̄ aleatores z taxillatores in domos suas re-
cipiunt vt ex eis possint questū aliq̄nē babe-

re q̄z domos suas lenonibz metetricibz
locāt ad inhabitādū. qm̄ de eis p̄culdubio
s̄ue suppliciu sumet. si honesta illa vidua p̄
familiā duc' hospitātā i tanta torūtra missa
est.

L

Accidit autē aliq̄n q̄ qdā cisterciens' ordi-
monach' tū zelū inocētie z puritat' licz nō
fm sciam b̄ret q̄ q̄si ad statū p̄mi parētis ex
feruore sp̄s puenire nitebat. Cūq; diu la-
bore plurimo s; casto sese affligēdo in absti-
nētia z vigilijs z orōibz p̄mū statū innocētie
recupare nō valeret. p̄mo cecidit in tediūz z
accidiā. Volebat em̄ cibaria sumere. s; nul-
lam sensibīlē delectatōem dū māducāz sen-
tire. Studebat p̄mos sensualitatis motus
nō solū rep̄mere s; penit' extinguerē. Stu-
debat etiā sine aliq̄ veniali vitā suā in p̄fecta
puritate custodire. Cū autē demonio meri-
diano instigāte aspiraret ad ip̄ossibile. nec
ad qd̄ cēdebat posset aliq̄ mō puenire. etiaz
q̄stūcūq; laboraret. tandē in foueā despera-
tiōis p̄ tristitia delapsus ē. adeo q̄ se i statū
corruptiōis in quo erat nullo mō salutē ad-
pisci sperabat. v̄ipote q̄ venialia q̄bz om̄ino
carere nō possum' i hac vita reputabat mor-
talitā. Vñ nec corp' xp̄i aliq̄ mō etiā diebz ill'
quibz institutū est i ordine volebat sumere.
Frater autē iste dū se supra se extollere volu-
it infra se miserabilē p̄ desperatiōez corruit.
Cū autē moribz aie ei' qdā pius z oīm bono-
rum amic' abbas cognouiss; s; ip̄e multiq;
aliq̄ ad dñm p̄ mōacho p̄ces effudissent. p̄ua-
luit tū inimic' z hostis antiqu' q̄ eū quem la-
queo fortissimo p̄stringerat sine cessatōe tor-
quebat. Tūc abbas sancte mulier'. s. sancte
marie de ognies amic' v̄ipote q̄ frutē eius
mīne ignorabat quā in se aliq̄n p̄ exp̄ientiā
senserat. ad ancillā xp̄i monachū fecit addu-
ci. Cūq; illa p̄ mōacho lacrimosis suspirijs
dñō supplicaret. mīz in modū dū aū misse i-
troitū monach' p̄fiteor diceret. z illa instāti
p̄ ip̄o p̄ces funderet q̄si nigri lapilli ad sin-
gula s̄ba p̄fessionis ex ore monachi videbā-
tur cadere. Tūc illa p̄cipiēs i hoc visu q̄ ob-
stinatio desperatiōis z nigredo tristitie z do-
loris monachū reliq̄sser dñō grās rerulit. q̄
nō vult mortē peccator' s; vt magis p̄uerra-
tur z viuatur. Monach' s̄o post missam q̄i de
longinq̄ regiōe ad se reuersus xp̄i corp' rece-
pit. z sūpra salutari medicina p̄fecte p̄ualuit

LII.

Quidā int̄ amicos suos tāto beate marie

Ex ultis sanctorum

de oegnes charior q̄to hūillior. cū h̄ret p̄bē
dā vnā sibi mediocritē sufficere mlt̄s deuict̄
p̄cibz recepit aliā. q̄ z dignitate maior z red/
ditibz abundātor erat. **Lūq̄** ille put deuor̄
satis z timoraz̄ erat xp̄i ancillā mariā de oeg
nes p̄sultuisset vtz deū i h̄ facto offendisset
illa modicas more suo r̄ndēdi q̄rēs iducias
tandē diuinū inspirata z diuis reuelatōni
bus absq̄ yllō dubietat̄ scrupulo certifica/
ta. **Videbā** inq̄t hoīem vestibz albis idutus
z satis ad cursum expeditū. nigro pallio sup
indui z sarcina inutili onerari. **Cū** h̄ z his si
milis alia dixisset ille q̄ iā in dño p̄senserat id
q̄ illa diuinū p̄ferebat. p̄mā sibi sufficientē
retinuit. z aliā sine mora ne locū alteri am/
bitiose occuparet vir prudēs z deū timens.
z salubri p̄silio acquiescens resignauit.

Harrat q̄ p̄scripsit vitā rogerij fris miorz

LIII

Oculos q̄nta sollicitudine sancti rogerius
custodiebat p̄t satis p̄pēdi ex h̄ q̄ dixit q̄daz
vice cū irem̄ ambo sūt. inuenim̄ at iuxta do/
mū frat̄z q̄ndā dñam q̄ multū erat familia/
ris frat̄z z bñfactrix. **Propt̄** q̄d z ipe plies
eā in p̄pria domo visitauerat. z ego secū ter vl̄
q̄ter. z cū qua pluries ad portā ecclie locut̄
fuerat. **Cū** ḡ dñam obuiantē salutass̄ dicē/
do. **De** det vob̄ pacē. z sic trāisset. quesivit a
me si illa dñā erat tal. **Cui** ego dixi. non co/
gnoscat̄ eā. **Nō** inq̄t. q̄ nūq̄ vidi eā in facie.
Et ego. **Quō** ḡ cognoscat̄ eā **In** vestimētis
inq̄t monialibz socie sue cogitauit eā eē. **For**
te inq̄t tres anni sunt q̄ nō vidi mulierem i
facie. etiā m̄sem meā q̄ iui ad eā. cū tñ mat̄
sua esset sc̄a mulier z senex. **Tūc** ḡ miratus
valde. tū q̄ pluries viderā eū loquentē euz
mult̄ z pluries p̄dicantē eis. tū etia z q̄ scie/
bam eū adeo i illo piculo secuz q̄ nō credo
aliquē in mūdo vix ei silem suo tpe fuisse. tū
q̄ p̄firmat̄ erat vt nec potuit vltra mortali/
ter peccare. tū q̄ sic ipe dixerat mibi stando
cū mulieribz castior efficiebat. **Adeo** em̄ ab/
ominabat̄ eas q̄ nullo mō poterat cum eis
diu stare. imo aliqui ex nimia abominatione
cū p̄sulebāt eū p̄scidēs morā eaz recedebat
ab eis dolēs mltū q̄ nō poterat sustinere eo
q̄ op̄tebat eū. p̄ eisdē v̄bis itez ad eas redire
sic ego ocul̄ meis vidi. **Preterea** i duodecim
annis q̄bz i ordie steterat nō potui p̄pēdere
p̄ p̄fessionē vnū motū mētis inordinatū de
facto mulierz. l̄z pluries generalit̄ fuerit mi/
bi p̄fessus. **Dixi** ḡ sibi tūc. **Cū** sciat̄ vos esse

in facto mulierz sic secuz. vñ ē q̄ tñ timet̄ eas
inspicere. **Et** ipe r̄ndit. **Frat** inq̄t i p̄tate ho/
minis ē vitare occasiōē p̄cti. z iō q̄dū facit
h̄s q̄d in se ē dñs fac̄ q̄d in se ē tñedo hoīez
a p̄cto. **Impossibile** ē em̄ q̄ dñs vnq̄ dese/
rat mētē quā possidet nisi habeat culpā. **Et**
dū vitat oēm occasiōē p̄cti. **Ex** q̄ at tu expo/
nis te piculo p̄ occasiōē quā poteras vitare
z maxie ad talē tēptatōē ad quā mltūz decli/
nat h̄s ex cor̄ruptōē nature p̄fidēs de viribz
tuis cū tñ nō posses resistere p̄ te. iā tūc dñs
nō obligat te defendere s̄ p̄t sine oī iniusti/
cia te dimittere i tuis viribz q̄bz p̄fidisti

LIII

Legit in vita sc̄i remigij q̄ genebanduz
nobile atq̄ eruditū q̄ relicta vxore sc̄z nepre
sancti remigij vitā religiosaz̄ experierat lau/
duni ep̄m ordinauit. **Qui** genebād̄ plus q̄
necesse fuit de antea acta vita z ḡd̄ sublimita/
te p̄fidēs icante vxorē suā quā relinq̄ns mu/
tauerat i sororē q̄si p̄ instructōē salutari fre/
quent̄ se visitare p̄misit. vñ sc̄m est vt cor̄ viri
le blāda colloq̄a mulierz mollirēt. z tandem
op̄iā sibi illicitū cū ea p̄petrarer atq̄ illa fili/
um ab eo p̄ceptum generaret. **Sz** q̄ culpa
hoibz nō inotuit ne suspecta mulier habere
tur cepit vt antea domū ep̄i frequentare **Sic**
q̄ factū est vt recta hoibz culpa occasio fierz
itez relabēdi. **Cōcepit** iterato illa z mandac̄
ep̄o se feminā pepisse. **Tūc** ille in se reuersus
amarissime defleuit cōmissum. **Et** mittens
ad sanctū remigij rogauit vt laudunū q̄n/
toti veniret. q̄ cū puenisset genebād̄ ei cum
mult̄ lacrimis ordinē nephāde rei p̄fessus
est. z p̄niam sibi debitā ip̄oni postulauit **Au**
diēs aut̄ remigij lamētabile historā eidem
collacrimat̄ est. **Et** facta māsuncula in mo/
dū sepulcri iuxta eccliam sc̄i iuliani genebā
dū in ea reclusit. **Parrochia** aut̄ illi cūz sua
simul p̄ annos q̄ttuor gubernauit vñā diē
dñicā remis. alterā ap̄d laudunū celebrauit
Septimo aut̄ anno reclusiōis cū idē gene/
band̄ i vigilia cene i orōē p̄noctaret. venit
angel̄ dñi ad se dicēs. **Exaudite** sūt orōnes
p̄ris tui remigij. suscepit de p̄niam tuā z di/
missum est p̄ctm̄ tuū. surge z egredere hinc.
Tūc geneband̄ i modū crucis se iactās in li/
mine dixit. **Etiā** si ipe dñs me ihs xp̄s diḡ
fuerit ad me venire p̄ctōrē hinc nō egrediar
nisi venerit q̄ mei ei noīe in hac reclusiōe
p̄stituit. **Et** statim discedēs angel̄ dñi h̄ ea/
dem sc̄o remigio remis cōstituto in visione

Distinctio octaua

harranie. iubet vt q̄totti laudunū peteret et genebādū ep̄ali sedi restitueret. **Do**rox sanctus remigi? nihil dubitās laudunū petijz in limie apto ostio saluo tū sigillo z reserata sera genebādū iacentē repit. quē p̄festim eleuans sedi z officio ep̄ali restituit. z ita remisit gaudio repedauit. **Geneband** autē in sanctitate z iusticia postea oēs dies vite sue pergit dei gr̄a p̄dicās cūctis q̄sta sibi fecerit dñs

LV

Legi i vita sci vilihbz ordi q̄ ip̄e q̄dā tpe prexit more solito euāgelizādi gr̄a fresiam. z ppter laborē viei pratis cuiusdā diuini pau- lū lū lasso refocillare eq̄s q̄s tūc forte sede bāt voluit. qd̄ erenī ille diues cernēs egre fe- rebat. z eos inde abire p̄cepit. **Quē** vir di ne h̄ faceret placidissimis alloquit̄ v̄bis dicēs. **Desine** nob̄ frat̄ iniuriā facere. **Nō** em̄ ppter lesionē tui s̄ vt mor̄ est itinerātibz i his pa- scuis paululū q̄scere volum? **Instat** autēz nob̄ op̄ euāgelice p̄dicatōis pagendū. cuius tu mercede p̄iceps esse poteris si nos q̄ntū ad te p̄tinet benigno adiueris aīo. **Uñ** ma- gis mēte pacifica z q̄eta nobiscū d̄ donis dī te refice. nobiscū cepto itinere p̄gentibz tu in domū tuā reuerrere. **Ille** autē in malicia sua multū p̄tinax noluit aliquo mō dep̄catoris eius acq̄scere v̄bis. z insup̄ puicia cōgemi- nans opprobrioz iacula venena. z detesta- tus cū co p̄cipare puiciū domū redire di- sposuit. **Sz** p̄sequēte crudelē vltione diuina p̄sacerdotis sui iniuria mori subito iualescē- te nimia siti se putauit. **Lupinisq̄** ardentes stomachū refrigerare ore q̄ viro dei puicia i- gessit potū recipere nō valuit. **Anhelabant** vi- scera. **Sz** nō fuit q̄ ferre huic lāguori mede- lam potuisset. **Sz** tandē p̄nia duct? i seipm̄ reuersus est. z serui dei reditū sedula expe- ctatione p̄stolabat. **Post** pactū p̄ij operis ne- gociū cū beat? p̄f eadē reuerreret via. obui? ei hō multū egrot? venire festinabat. z meri- tam penā quā ob culpā suā patiebat? p̄ amo- re xpi sibi orabat misereri. **Quē** vir dei mise- ricordia mor? mor absoluit a pena. dans illi cū b̄ndictōne d̄ suo calice bibere. monuitq̄ paupibz xpi oīno nō esse derogandū. s̄ p̄ vi- ribz eoz necessitatibz benignissime cōmuni- eandū. **Sicq̄** factū est vt de patera qua p̄s- nolebat bibere postea se p̄ficeret hausisse sa- lutis remedium.

Ex vita sancti ludgeri monasterien? ep̄i.

LVI

Impator karol? ludgerz ad se p̄q̄daz rei publice vtilitate euocari fec̄. **Qui** cū fm̄ eius dē p̄ceptū venisset z iuxta palatiū māfionez acceperet. p̄mo statim mane misso ad eū rex cubiculario ip̄m ad se venire p̄cepit. **Ea**ipsa hora p̄soluēdis more solito cursibz cū suis i- sistebat. **Cū** his explet? se ventur? nuncio r̄i- disse. z h̄ regi ille retulisset. scdā q̄z vice z ter- tia ad eū accersendū misit. **Sz** ille diuinuz sacrificiū cūctis alijs rebz antepōndū eē nō ignorās oīno venire distulit. donec cep- tam psalmodiā p̄sumaret. **Qua** finita in cō- spectu regis dñi venisset z cur ad imperiū su- um venire p̄cepisset interrogaret. **Ad** hec ille vultu itrepido mēte p̄stātoriz **Ego** impator inq̄t tuū sp̄ ita i oibz p̄ceptū exeq̄ndū putauit vt tū deū tibi vbiq̄ p̄ferēdū nō dubitarem. quē oibz anpōndū omnes norūt. omnes fa- tent. **H̄** mihi p̄cepisti q̄n pastoral? cure solici- tudinē mihi cōmendabas vt deo p̄mū serui- endū scire. **Post** h̄ tuis p̄sequēte ip̄eris co- gnoscere esse obrpandū. **Hāc** tui mādati auctoritatē hāc iustissime discretōis reglāz secur? deū tibi cūctis i terra mortalibz p̄po- nendū nō ambigo neq̄ tutū esse credidi qd̄ huic iussioni z p̄spicacissime rōni p̄trarium esset. **Id** nō ad regie potestatis inhonoratiōz z p̄temptū. vt malivoli crimināt. s̄ pon? p̄- pter tuā salutē q̄ deo debeā excolere curauit z ita p̄sequēte ad tuū expeditioz seruiciū ve- ni. **Hāc** ei? r̄n̄sionē rex optimus amplexus. **Gr̄as** inq̄t tibi habeto ep̄e. q̄z q̄lē te esse cre- didi. sp̄ talē te nūc fore expe? sum. **Nā** aliq̄ q̄- dem fuerūt q̄ h̄ tuū factū aliē interpretandūz ad meā iniuriā retorquendū putarūt. **Sed** hos v̄tore tue sanctitatis inuidos min? de- inceps gratos habebō. z nulli? de cetero cō- tra te accusatōz me audituz deo volēte rep- mitto. **Tu** vt acten? fecisti dei sp̄ opare volū- tatē z sil? nob̄ deuor? z fidel? p̄nri imperij sta- tu orare memēto. ita iuidia quā iuidi sacro- viro apud regē facere parabat ad ei? magis apud eum gratiam z gloriā p̄fecit.

LVII

Aliqñ dñi in itinere essz lect? illi ad viciniū focū p̄struebat. **Uñ** dñi noctū stans iuxta le- ctū matutinas laudes cū clericis caneret. cie- ctis cinere prunis fum? euaporās in faciez exalauit. **Ille** quasi nihil sentiēs immor? mē- te stabat z corpe. **At** vn? ex clericis auferre vo- lens incōmodum hoc curuato genu carbo- nes detexit. z i sufflās sopitos suscitāt ignes

D. 4

Ex vitis sanctorum

Nunc autem vocas clericum stricte sciscitar? est
 que huiusmodi fuerit ut sacris hymnis dimis-
 sis se potius incurruerit ad construendum focus et
 penam aliquot dierum illi indices docuit cleri-
 cos dum ad opus diuinum assistit. oēs accurren-
 tes cogitationes amouendas quantum humani
 cordis fugacitas patitur. et promittit diuina clemē-
 tia superet nihil aliud cogitandum. nihil aliud
 agendum. Tū vir sanctus ad locum werdena
 dictum venisset ut ibi monasterium construere.
 videntes hi qui cum eo erant locum siluaz densitate
 vndique clusum. episcopum ab intentione renouare
 studebant dicentes incredibile videri illū locū
 posse habitabile fieri. quo arborum densitate
 et ramorum obductione ipsum quoque celum absconde-
 retur. At ipse spem suā in domino ponens. que in-
 quit hominibus impossibilia sunt. deo possibilia
 sunt. Proinde in ipsum sperem? in ipsum creda-
 mus qui credenti omnia possibilia esse promittit.
 Nocte igitur insecuta dictis matutinis tētorium
 clam exiit. et quidā frater qui eū latenter observa-
 bat videre in oratione sub quadā arbore se piecit
 Erat ei nox luna et stellis lucētibz admodū
 clara. Qui cum diuino orasset. et se a deo exaudi-
 tum per spiritum agnouisset. tētorium cuius ut puta-
 bat ignoratibz repetiuit. Et ecce obscurata
 luna et astris obductis tēpeestas nimia facta est
 et veteri validi existerunt. Lūg diluculo surre-
 xissent videt siluā hincinde erurā fundādo
 monasterio locū satis amplū dedisse. et arbo-
 res passim iacentes per edificio sufficientem li-
 gnorum copiam prouidisse. Unde sanctus ludgerus
 eos percontari cōsulabundus cepit. an adhuc celum
 ex eo loco prospecturos se crederet. Una tamē
 arborum sub qua scilicet vir sanctus nocte orauerat in-
 cōcussa permansit. sub qua ei cella posita ē ubi ali-
 quā cū quidā clerico odelgrimo noieperēs in-
 alia spiritu prophetico sibi predixit. Istud tenosse
 volo. quod tū me viuente publicari iterdico. in
 loco me die iudicii expectatur. et ubi nūc se-
 deo monumentū habiturū. Ita clericus il-
 le arborē quā ibi steterat diligenter obseruauit.
 sed cū postea in usum ecclesie quā ad occidentalem ei-
 partem construenda precepisset. lapidē in eodē lo-
 co nullo alio sciēte per signo infodit. qui postea
 cum ibidem sancto viro sepulchrum pararet inuentus et
 effossus est.

Legit de purificatione beate marie virginis

LVIII

Tribus beati bonifacii pape qui ut in ecclesia
 sticis historiis legit a foca imperatore precibus
 et precibus obtrinitus quatenus templum romuli quod ab

antiquis romanorum grece pantheon vocabatur
 sancte dei ecclesie quasi ad supplementum religionis
 adderet. et in honore beate virginis ac filii eius
 sanctorum dedicando consecraret. facta est in urbe
 roma seditio inter iudeos atque catholicos non
 modica. Impugnabant quippe iudei toto ves-
 nie impetu fide incarnationis christi. asserentes et
 virginem mariam de semine ioseph cui desponsata
 erat. non de spiritu sancto concepisse christum et generasse
 adiunctes iuxta impudicissimam heresim grecorum
 omnibus modis impossibile fore virginem per naturam
 parere posse. Lūg diuini apud romam hec al-
 tercatio habere. et iam christiani feruentissimo fi-
 dei zelo profanos iudeos nisi cito resipiscerent
 et ad baptismi gratiam conuerterent ex urbe pelle-
 re vellent. erat quidā eiusdem romane urbis ciuis
 cecus natus. sed tū christianis literis apprime imbui-
 tus. Is namque quidā die eodem christianitatem seruo
 re successus. probo vitas persequitur aggressus ē
 iudeos. et tanta illos constantia redarguit ut pe-
 ne omnes inueniret ut falsos testes decerneret
 eum. Ad ultimum vero iudei ad perbra peruersi et
 cōuicia. stomachando valde ceperunt inprobare
 dicentes. Tu cum sis homo peccator et in peccatis totus na-
 tus quomodo ausus es fide christianorum defendere et
 nos ad pugnam lacessere. Nonne liqido per christum
 tuum adeo impotentem esse ut non possis etiam tibi
 lumina reformare. Ad hec cecus. Expectate in-
 quit triduo et videbitis in me magnalia dei
 Erat autem post triduum veneranda solēntas pu-
 rificationis sancte marie quam greci per papanti vo-
 cant quod est quarto nonas februarii. et necesse erat
 ut eadem sacrosancta festiuitas apud prefaram
 ecclesiam sancte marie virginis ab omni clero roma-
 no eodem anno celebrari deberet quā tū modo
 singulis annis apud sanctam mariam maiores
 fit. Quo audito iudei indigne tulerunt et sub-
 ridendo dixerunt. Certe christus tuus quem patres no-
 stri crucifixerunt non potest tibi oculos redde-
 re qui non potuit semetipsum de mortis periculo
 liberare. Attamen si in puritatem nostra te illumina-
 bit. per certo nos omnes credere habemus in illum
 et tūc liqido constabit quod ipse est filius dei. et non
 sit alius saluator mundi. Eo autem pacto per affir-
 mare placet. ut si quis in christum non crediderit. sed
 viso miraculo omnium regum suarum percriptione pa-
 riat. et iniuriis maximis ut pote maiestatis re-
 de urbe eiciatur. His dictis recesserunt iudei.
 unusquisque in sua. Cecus vero clanculo se perducere
 fecit ad domum suam bonifacium. et indicauit ei pa-
 ctum et conditionem iudeorum super fide christianorum
 Quibus papa auditis per solito letus effectus. atque

Distinctio octaua

sub eodē mōmēto oīb; mādanit iudeis q̄te
nus sine dubio p̄fate solennitati vnanimie
occurrerēt. Aduenit autē festiuitas illa mag
torisq; romanoz clerus apud p̄fata ecclia
et more puigiles celebratur? excubias p̄gre
gatus est. s̄lt iudeoz coruñ nō modic? ha
bebat immixt? Duct? est autē cec? ille i medi
um plen? fide i spū sapientib; besitās d̄ p̄po
sitis. Dūq; ab oīb; fidelib; nocturni ibidē
cancerent hymni. iaz octaua lectio recitata
fuisse cec? an altare m̄ris dñi p̄duci se roga
uit. ibidēq; baculo sustētat? canere cepit qd
dam r̄nsorū. videlicet Gaude maria. qd sibi
an biduū q; musice art? gnar? fuerat cōposu
erat. i q̄ tam viuacit iudeoz errorē p̄futaui
t sub oculis oīm q̄ aderāt cōpleto p̄su eius
d̄r̄nsorū. p̄a lux q̄ est x̄ps genitricis sue inter
uētū cui? p̄ginitat? integritas eodē cātū d̄fen
sa est lumen ei oculoꝝ clarissimū reddidit q̄
eius mentē p̄mit? fide catholica illuminauit.
Quo viso cūctis miraculo ab oībus xp̄ianis
ilico Glia in excelsis dō canit. et exultatō spi
ritualis habet. Iudei q; ad q̄ngētos viros
statim ad baptisimi puolarūt grām. reliq; su
ga lapsi i vrbe roma visi vltra nō sunt. vnde
placuit scē romane ecclie vt idē r̄nsorū in
eadē festiuitate octauū locū p̄petualit obri
nere debuisset. q̄ten? memorabile miraculū
fidelū cordib; oī tpe ad laudē xp̄i fernētius
semp inherere potuisset. Ip̄o p̄stante qui
regnat in secula seculozum Amen.

LIX

Lōgit p? multa tpa circa h̄ idē r̄nsorū
Gaude maria Aliud qd dā mirabile mira
culū. Nā habitabat ip̄sinio cuiusdā capellu
le iude? quidā incarnatōis dñice s; p̄cipue
sicut i sunt oēs iudei p̄ginitatis marie extre
mus inimic? Erat autē eodē tpe i eadē par
rochia scolaz qdā eidē p̄gini valde deuor?
qd ad honorē dei genitricis s; p̄cipue in cōfu
sionē i opprobriū illi ip̄probi iudei integritatē
p̄ginis neq̄ter ipugnātis h̄ duxit i p̄suetudi
nem vt in cetera deuorōis exercitia q̄b; eā
venerabat singulis dieb; i capellā illā igres
sus corā ip̄i? imagine h̄ r̄nsorū flexis genib;
decanaret deuote. Audiebat h̄ iude? q̄ridie
i qm clericus erat p̄ba intelligēs in sui deri
sum cōposita ingēti tabescebat inuidia. Stri
densq; in illū dentib; suis obseruabat. si qm
solum illū posset inuenire q̄tenus h̄ suū op
probriū ip̄i? occasione terminaret. Et ecce
die quadā iuuenē hūc ingressum capellulā

iude? p̄secut? est i solū illū p̄siderās. Hūc in
quit tate tue insolētie mibiq; diu iurie exhi
bite sinē imponā. Arripiensq; iuuenē disci
dit in frustra. sicq; p singla mēbra discisum
sub ip̄i? capelle ḡdib; sepeliuit. s; ego beata q̄
misericordie sue officiū ingrat? atq; p̄cōdib;
exhibere cōsueuit huic fideli suo famulo et
martyri i tribulatōe nō defuit. s; corp? p̄ sibi
impēso obseq̄o in frustra discisum recolligēs
rursum misericordit viuificauit. p̄cepitq; iā
viuo vt solitū obsequiū exhiberet ei tāto de
uotius q̄to p̄exhibito famulatu copiosius
se sensisset adiutuz. **D**ox iuuenis ad altare
redijt i idem r̄nsorū solito multo deuotius
decatauit. Eū autē ad verba illa peruenisset
Erubescat iude? infelix. cū m̄lra cordis fidu
cia p̄m altitudinē notaz vocē alt? pl? solito
eleuabat. vt sc; altitudine vocis exprimeret
magnitudinē gr̄az actōis. i iude? q̄ ad delē
dū marie obsequiū i i sue inuidie remediū
eū occiderat audiēs rursum canentē quem
credebat occisum ampli? veres. **D**ō i factū
est. Nā iude? audiēs illū canentē aliū q̄nda
hūc esse suspicatus. Verū tū venit vt videret
atq; si aliū esset rursus illū occideret. **S**
videt i stupet. q; quē ip̄se se sciebat sepelisse.
iā resurrexisse videbat. atq; iō se frustra tan
tum facin? cōmisisse. Tūc iuuenis ne tā glo
riosum miraculū suo silentio celaret vadēs
ad pastore parochianū. singula illi p̄ ordi
nem enarrauit. oñdens eidē cicatrices tāq;
signa quedā in singulis incisionum locis p̄
cōfirmatiōe miraculi derelicta. Pastor autē
p̄ mirabili hoc diuulgādo miraculo popu
lum cōuocauit. eisq; de dei genitricis miseri
cordia egregiū sermonē fecit. **P**ro cui? p̄fir
matione p̄monis iuuenē p̄duxit in mediū. i
qd circa eū p̄rigisset p singula patefecit. **D**ō
oīnis plebs vt vidit dedit gl̄iam deo. i lau
dem gl̄iose p̄gini m̄ri ei? q̄ sibi deuotos i sui
tribulatiōe nō deserit. **V**ez cū iudici ciuita
tis h̄ idem esset recitatū miraculū cōphen
dens iudeū p̄ cōmissio latrocinio cōdemna
uit in mortē. **S**ed iudens xp̄ianū se fieri to
to corde desiderauit. i sic vitam obtinēs ei?
virginitatem studuit conatu toto defende
re. quā noscebat p̄us impie i p̄tinaciter im
pugnasse.

Legis in historia annūciatōis brē p̄ginis.

LX

Quidā miles qd dā in via cōi hēbat castz
i oēs trāscūtes sine misarōe aliq; spoliabat.

Ex uitis sanctorum

virginē tñ mariā q̄ridie salutabat. nec p aliq̄ impedimēto emergēti ab ipsa salutatōe aliq̄ die cessare volebat. Accidit autē vt qdā reli/ giosus vir sanct⁹ ide trāsitu faceret z ipm p̄ dice⁹ miles p̄tinuo expoliari iuberet. Vir at̄ sanct⁹ rogauit p̄dones vt ipm ad dñm suuz deducāt qz ad ipm h̄ret secreta q̄ pferrz. Ad duct⁹ autē rogauit militē vt om̄es de familia sua z castro p̄gregari faceret vt eis p̄bū dñi p̄dicaret. Cū autē p̄gregati fuissent. ille ait. Nequaq̄ h̄ om̄es estis. s̄ aliq̄s adhuc deest. Cui cū se om̄es adesse assererēt aiebat. Dili gēter p̄q̄rite z aliquē inueniēs abesse. Tunc vn⁹ exclamās dixit. qm̄ sol⁹ camerari⁹ illuc n̄ venisset. Ille autē dixit. Vere ipse est q̄ sol⁹ de est. Pro eo q̄ cito mittit z in mediū deducit. Cū autē viz dei vidisset reuolutis terribiliē oculis caput instar infani agitabat. nec p̄ accedere audebat. Vir autē sanctus dixit ei. Adiuro te p̄ nomē dñi nr̄i Ihu xp̄i vt quis sis nobis edisseras z quā ob causam huc ve neris palā p̄das. Cui ille r̄ndit. Deu adiu raturasp̄dere cogor inuit⁹. Ego em̄ non sum bō s̄ demon q̄ formā hois accepi. z. xlii. an nis cū h̄ milite sic p̄māsi. Nā p̄nceps nr̄ me huc misit vt diē qua ipse sue marie salutatiōz nō diceret diligēt⁹ obseruare. z in euz pote/ state accepta ipm p̄tinuo strangulare. z sic i malis opib⁹ vitā finiedo noster esset. Qua/ cūq̄ em̄ die ille salutatiōz dicebat in ipm po testatē h̄re nō poterā. Ecce autē de die in diē diligenti⁹ obseruauit. z nullū diē qn eā salu tauerit p̄termisit. Nec miles audiēs vehe/ mēter obstupuit z ad pedes viri dei se p̄ici/ ens veniā postulauit. z i mel⁹ deinceps vitā mutauit. Vir autē sanct⁹ dixit demōi. Preci/ pio tibi demō i noīe dñi nr̄i ihu xp̄i vt hinc statim abscedas z talē acten⁹ locū possideas vbi nulli gl̄iosam dei genitricē inuocāti noce re p̄sumas. Nec vbi iussa dedit demon ab/ scedens euauit.

Legit in legēda assumptiōis br̄e p̄ginis.

LXI

Miles qdā potēs valde ac diues dñi oia sua bona idilcreta liberalitate dispergeret. ad tantā iopiā deuenit vt q̄ p̄sueuerat maḡ tribuere. iā incipet m̄imis indigere. Nēbat autē vxorē pudicissimā z br̄e marie valde de uorā. Appropinq̄te autē qdā solēnitāte i q̄ p̄dic⁹ miles m̄lra donaria p̄sueuerat elargi ri cū iā qd tribueret nō h̄ret. nimia p̄fusiōe z pecūdia duct⁹ q̄usq̄ p̄dicta solēnitās trās/

isset desertū locū meroris amicū expetijt. vt fortune sue incōmoda plāgeret z p̄cundia euitaret. Et ecce subito qdā equ⁹ valdē terri/ bilis terribiliore h̄ns sessorē ad euz accessit. Cui⁹ assessor eū alloquit z cām tāte sue tristi cie sciscitat. Cui cū oia q̄ sibi p̄tigerant p̄ or dinē enarrasset. ille ait. Si mibi in modico obtpare volueris maḡ q̄ antea gl̄ia z diuiti is abūdabis. Spōdet ille p̄ncipi tenebray se q̄cqd iusserit libenē factur⁹. dñmō ipse sibi impleat qd p̄mittit. Et ille. Ecce p̄gēs i do/ mū tuā z in tali loco redgras z ibidē tot auri z argēti pōdera z tot lapides p̄ciosos iueni es. Mibi autē h̄ facias vt in tali die vxorem tuā huc ad me adducas. Sub tali p̄missio ne miles ad domū reuertit z in loco de q̄ si/ bi dixerat querēs oia reperit q̄ sibi p̄dixerat. Que inueniēs mox emit palatia. largit do/ na. redimit fundos. cōparat f̄nos. Appropi quāte p̄o diē statuta vxorē suā vocauit z di/ xit. Equū p̄scēde qz aliquo longi⁹ mecu p̄ge re te oportet. At illa tremēs z pauēs z viri i perio p̄radicere nō p̄sumēs br̄e marie se d uote cōmendauit. z post viz abire cepit. Cū autē longi⁹ p̄cessissent z i via quandā eccliam inuenissent. illa de eq̄ descendēs ecclia in/ trauit viro exteri⁹ expectāte. Dū p̄o br̄e ma rie se deuote cōmendarēt illa subito obdor miuit. z p̄go gloriosa p̄dicte matrone in ba/ bitu z qualitate p̄ oia sillis d̄ altari p̄cessit et foras exiens equū p̄scendit. matrona illa in ecclesia dormiente z remanēte. Vir autē suā vxorē esse arbitrās p̄fectus est. Cū autē ad locū statutū venisset. ecce p̄nceps tenebray cū impetu nimio veniebat z ad locū festina bat s̄ cū appropinq̄sser statim ille infremuit z tremēs ac pauēs accedere nō p̄sumpsit. di/ xitq̄ militi. Infidelissime hoim cur mibi ta liter illulisti. z p̄ tātiq̄ b̄nficijs mibi talia con tulisti. ego em̄ tibi dixeraz vt ad me adduce res tuā p̄ingē. z tu mibi adduxisti dñi geni/ tricē. volebā vxorē tuā. z adduxisti mibi ma riam. Nā cū vxor tua mibi m̄lras inferat in iurias. de ea volebā expetere vltionē. Et tu ad me istā adduxisti vt me torq̄at z in infer/ nū mittat. Audiēs hec vir vehemēter stupe bat. z p̄ timore z amirādoe nimia loq̄ nō po/ terat. Sancta autē maria dixit. Qua temeri tate nequā spūs deuote mee nocere p̄sūpsi sti. Nō hoc tibi impune ceder. z nunc te bac plecto sentētia vt i infernū descendas. et ali/ cui me eū deuotiōe inuocāti nocere d̄ cetero

Distinctio octaua

nō psumas. Ille autē cū multo eiulatu recessit. et vir de cō exiliis se ad pedes ei⁹ pstrauit. Quē hgo icrepās ad suā yxorē q̄ adhuc i ecclēsia dormiebat iubet redire. et oēs diuitias demonis abijcere. Rediēs ḡ cū adhuc yxorē suā dormiētē inueniret. eā excitauit. et sibi q̄ acciderāt enarrauit. Cū autē domū rediissent et oēs demonis diuitias abiēcissent in laude hgis deuotissime pmāsefēt. multas p̄ modū diuitias ipā largiētē hginē receperūt.

Legit in historia de natiuitate beate marie virginis

LXII

Quedāz mulier solatio viri sui destituta unicū filiū habebat quem tenerrime diligebat. Quadā autē vice fili⁹ ei⁹ ab inimicis capt⁹ et i custodia vincula. Quā illa audiēs icō solabilis fēbat. et beatā hginē cui multū deuota erat p liberatōe fili⁹ iportūnis p̄cib⁹ exorabat. Tandē vidēs qz sic nihil pficeret. ecclēsiā in q̄ erat sculpta imago beate marie hginis sola intrauit. et corā imaginē stās ipāz sic alloquit⁹ dicēs. Virgo beata p liberatōe fili⁹ mei te sepe rogauī et adhuc nequaqz matri misere subuenisti. Tūc p filio meo iplo ro patrociniū et adhuc nullū sentio fructū. Igī sicut fili⁹ me⁹ mihi ablatus ē. sic et ego filiū tuū tibi auferā et obsidē p filio meo i custodia ponā. Et hec dicēs p̄ accessit et imaginē pueri quā hgo baiulabat auferens domum abiit. Accipiensqz imaginē pueri ipāz in lintheo purissimo inuoluit et in archā recondens ipā cū clauē diligent⁹ obfirmauit. bonū obsidē p filio suo h̄re se gaudens. et ipm diligētē custodiēs. Et ecce seqnti nocte beata hgo inueni apparuit. et ianuā carceris aperies inde vt exeat precepit. ei⁹qz dixit. Patri tue fili⁹ dices vt meū mihi reddat filiū. exq̄ reddidi sibi suū. Qui exiēs ad m̄fēs venit. et qualitē virgo beata eum liberauerit enarrauit. Illa autē plurimū exultās imaginem pueri accepit et ad eccliam vadēs beate marie reddidit dicēs. B̄as vobis dñā retero. quia mihi meū unicū filium reddidistis et nūc vobis filiū vestz reddo. quia meū me recepisse pfiteor.

Legitur in historia de omnib⁹ sanctis.

LXIII

Cū in die oīm sc̄ōz ecclēie sc̄i petri custodiret deuotōe oīa altaria circūisset et oīm sc̄ōz suffragia iplozassz. et demū ad altare sc̄i Petri redisset ibi paululū p̄quiescēs extra se rapitur. Et ecce vidit regē regū i solio sublimi

psistente. et oīes angelos i ei⁹ circuitu p̄morantes. Tūc hgo hginū i dyademate p̄fulgēti aduenit. quā innumerabil⁹ multitudo hginum et p̄nentiū seq̄bat. Huic rex p̄tin⁹ assurrexit. et posito solio intra se sedere fecit. P̄ aduenit qdā vestit⁹ pilis cameloz. quē seq̄bat multitudo venerabiliū senioz. Deinde aduenit ali⁹ p̄tōficali habitu decorat⁹ quēz aliqz cohors in habitu p̄sili seq̄bat. Postea hō p̄cessit innumerabilis militie multitudo. Post q̄s aduenit turba diuersaz gentiū infinita. Dēs igī aū regē solū. adueniēt et ipm flexis genib⁹ adorauerūt. Is autē q̄ in p̄tōficali habitu erat matutinas ceteris p̄seqntibus ichoauit. Angel⁹ autē q̄ p̄dictū custodē ducebat eidē visionē exposuit. asserēs hginē in p̄ma acie m̄fem dei esse. vestitū d pilis cameloz. Johē baptistā cū patriarchis pariter et p̄phis. p̄tōficali ornatū habitu perz cū ceteris aplis. milites. martyres. turbā reliq̄m p̄fessores. Qui iō oēs aū regē venerūt. vt p honore sibi hac die a mortalib⁹ exhibito gr̄as agerēt. et p orbe vniuerso orarēt. Deinde ad locū aliū ipm duxit et vtriusqz sex⁹ hoīes alios in stratis aureis. alios i m̄fīs gaudētē diuersis delitijs. alios nudos et inopes auxiliū medicātes oīdit. Dixit autē hūc purgatorij locū esse. abūdātes hō aīas illas esse. q̄ bus ab amicis p multa suffragia copiose subueniebāt. Egētes hō esse qz cura nullaten⁹ habebāt. Iussit ḡ vt oīa ista sūmo p̄tōfici i timaret vt post festū oīm sc̄ōz die statueret aīaz. vt saltē generalia suffragia p illa die fierēt q̄ sp̄alia h̄re nequirēt.

Legit in historia de cōmemoratōe aīaz.

LXIII

Legit qz qdā piscatores sc̄i theobaldi in autūno frustū magnū glacie p̄ pisce p̄endi derūt de q̄ magis q̄ de pisce gauisi sunt. mari me qz ep̄s dolore pedū laborabat ipā glaciē ei⁹ pedib⁹ supposuerūt. et magnum ei refrigeriū p̄stabat. Quadā hō vice d glacie hominis vocē audiuit. Qui ab ep̄o adiuratus q̄s esset dixit. Sū qdā aīa q̄ in h̄ gelicidio p̄p̄ris meis affligor. et liberari possem si. xxx. missas sine interuallo triginta diebus p̄tinuis diceret. Qui cum missas medietatē dixissz et se iam ad missam aliā p̄parasset diabolica suggestionē contigit qz fere omnes homines illius ciuitatis inter se bella mouerēt. Unde vocatus episcopus ad sedandam discordiam sacras deponens vestes. missam illa

Ex uitis sanctoꝝm

die intermisit. Iteꝝ reincipies z iā duas ptes
cōplēs exercitū magnū vt videbat ciuitatē il/
lam obsedit z cōpulsus misse officiū intermi/
sit. Deinde reicipies cuz oēs vltima excepta
dixisset z vltimā inchoare vellet tota villa z
dom⁹ epi accēsa est. Cui cū fui dicerēt vt mis/
sam intermitteret. ille dixit. Et si tota villa
cremari deberet missam nō dimitterē. Qua
celebrata glacies p̄tinus resoluta est z ignis
quem se vidisse credebant tāq̃ fantasma re/
cessit z nullum damnum intulit.

LXV

Magister silo q̃ndā suū scolārē egrotāte
obnixē rogauit vt p̃ mortem ad se rediret z
statū suū sibi renūciaret. P̃ aliq̃t̃ igit̃ dies
sibi apparuit cū cappa de p̃gameno tota d̃ so/
phismatib⁹ descripta. z in flāma ignis tota
p̃tectā. Qui req̃sīt a m̃grō q̃snā esset ait Il/
le vtiq̃ sum q̃ ad te redire p̃misi. Qui de sta/
tu suo req̃sīt ait. Hec cappa p̃ sup me pon/
derat z p̃ me p̃mit q̃ si vnā turrin sup me
haberē. Et est mihi data vt eā portē p̃ gloria
quā in sophismatib⁹ habui. Porro flamma
ignis q̃ coop̃ta est. pelles sūt delicate z varie
q̃s ferebā. q̃ flāma me cruciat z exurit. Sed
cū m̃gr illā penā facīle iudicaret. dixit eidez
defunct⁹ vt manū extēderet z sic facilitatem
sue pene sentire possz. Cūq̃ manū extēdisz
ille guttā vnā sui sudoris dimisit q̃ p̃dicti
m̃grī manū sagitta cit⁹ p̃forauit ita q̃ cruci/
atū mirabilē sensit. Et ait. Tal̃ cor⁹ est ignis
Ille igit̃ m̃gr ex illi⁹ pene acerbitate p̃erit
seculū deliberauit deserere z religionē it̃ra/
re. Vñ mane scolariib⁹ p̃gregat⁹. hos ṽrsus
cōposuit. Linq̃uo coar̃ raris cras coruis.
vanaq̃ vanis. Ad logicā p̃go q̃ mort⁹ nō ti/
met q̃. Et sic seclm̃ d̃serēs ad religiōz p̃fugit.

LXVI

Cū q̃dā in q̃dā rupe argentū foderēt su/
bito rupes cecidit z fundit⁹ cūctos extingit.
Vñ aut̃ eoz subit⁹ in q̃dā sinu ipi⁹ rup⁹ mor/
tem euasit. inde tñ exire nō valuit. Uxor aut̃
illi⁹ defunctū estimās oī die p̃ ip̃o missaz ce/
lebrari fecit z panē vñū z ṽceū vīni cū cāde
la quotidie offerebat. Cui diabol⁹ inuidens
p̃ tres dies p̃tinuos eidē in forma humana
apparuit z q̃ tēderet req̃siuit. Cuiuz illa sui
itineris cām exponeret. ille aiebat. Noli fru/
stra vexari qz iā missa celebrata ē. z sic illa tri/
bus dieb⁹ missam intermisit nec missam ce/
lebrari fecit. Quidā aut̃ post h̃ in p̃dicta ru/
pe argentū fodēs. q̃ndā vocē audiuit d̃ sub

ter dicentē. plane pcutias. qz capiti meo imi/
net magn⁹ lapis. Cū aut̃ ille tremere. et ad
hāc vocē audiendā plurimos p̃uocasset. ite
rū fodit z silem vocē audiuit. Tūc omnes
p̃pius accedēs dixerūt. Quis ei es tu. Qui
r̃ndens dixit. Plane pcutiaris qz magn⁹ la/
pis q̃si sup me cadit. Qui a latere fodientes
z ad eū vsq̃ pueniētes eū sanū z incolumēz
extraxerūt. Et sciscitātes quō ibi tam diu vi/
xisset dixit. q̃ q̃libet die panis vñ⁹ z ṽceus
vini cū cāde la accensa nisi tñ in tribo die/
bus sibi oblat⁹ fuit. Qd̃ vxor ei⁹ audies z ve/
hemēter exultās agnouit q̃ de oblatiōe sua
fuerat sustērat⁹ z q̃ diabol⁹ eā decepat ne illi
trib⁹ dieb⁹ missam cantari faceret.

LXVII

Dū q̃dā miles i lecto cū vxore sua eēt z lu/
na valde lucēs p̃ rimas it̃rarz. mirabat quō
hō rōnalis creatori nō parceret cū eidē crea/
ture irrōnales parerēt. Et dū cuidā militi d̃
functo q̃ sibi fuerat familiar⁹ detraberet. su/
bito ille q̃ mortu⁹ fuerat thalamū introiuit.
dixitq̃ illi. Amice noli male suspicari d̃ aliq̃
z cōdona mihi si q̃d in te peccaui. Cūq̃ sup
statu suo it̃rogaret dixit. Vari⁹ penis af/
fligor. p̃cipue qz tale cimiteriū violauit. z ibi
q̃ndā vulnerās eū cappa suā expoliāuit. que
mihi supponit⁹ z vno mōte magis me p̃mit.
Rogauitq̃ vt p̃ se orōes fieri faceret. Cū at̃
ille sibi diceret an vellet q̃ a tali z tali sacer/
dote ip̃as orōes faceret fieri. ille ad h̃ nūl r̃n/
dens caput more renuētis p̃cussit. Deinde
dixit si vellz q̃ tal̃ heremita p̃ se oraret. Cui
ille. Utinā ille p̃ me oraret. Quod cum se fa/
ctuz p̃mitteret ait ille. Et ego dico tibi q̃ ab/
hac die vsq̃ ad duos annos tu eni⁹ mori/
eris. Sic ille disparuit. z miles vita sua i me/
lius mutata in domino obdormiuit.

LXVIII

Ep̃ib⁹ Karoli regis francoꝝ clericus q̃
dam ordine lenita vngarie regis germanus
dei genitricē toto corde diligēs ei⁹ horas so/
licus cantare parentū cōsilio nubere volēs
cū quadā puella valde pulcra p̃eratit. acce/
pta aut̃ a p̃s bytero nuptiali b̃ndictiōe die q̃
dam missa celebrata. recorda. q̃ beate ma/
rie p̃ginis horas iuxta morē suū nō cātaue/
rat illa die. omēs ab ecclia exire coegit spon/
sam domū mittens ip̃e solus iuxta altare re/
mansit. Cūq̃ solus d̃nice m̃ris horas decā/
taret. z antiphonam Pulcra es z decora
filia hierusalem diceret. subito apparuit ei

Distinctio octaua

Dñā et ppetua dei genitrix virgo **M**aria cū
duobus angelis dexterā et leuā eius tenētibz di
cent. **S**i g pulcra sum et decora qd est q me
dimittis et spōsam aliā accipis. **N**onne ego
pulcior sum illa. **N**ōne ego optima formo
sa. **V**idisti ne tā pulcrā. **E**ui ille. **D**ñā mea i
quit claritas tua omnē mūdi pulcritudinē
excellit. **T**u es sup choros angeloz eleuata
tu es sup celos celoz exaltata. **Q**uid g vis
ut ipse faciā. **A**t illa. **S**i spōsam carnalez cui
adherere vis amoze mei dimiseris. ne spōsā
iu celesti regno habebis. **E**t si conceptōnis
mee festū annuatim sexto ydus decēbris so
lemniter celebraueris et celebrandū p dīcāue
ris. mecū i regno vnigenti mei laureat⁹ eris.
His itaqz dictis dñā nostra ab oculis eius
disparuit. **C**leric⁹ p domū redire renuens
absqz parentū p̄silio ilico ad abbatiā qndaz
extra patriā pfectus monachali habitu de
corat⁹. **E**t post exigūū t̄pis meritis be⁹ **M**a
rie virginis q diligētes se sp decorat et beati
ficat vitā beatā finiuit i h exilio et eternā acce
pit in seculo futuro. **S**z p̄us tñ a qleie pziar
cha fac⁹ festū pceptōis eius dē die p̄dicto qz
diu vici p̄p̄is octauis celebrauit et celebā
dū cūct⁹ p̄dicauit. **A**ttēdāt h oēs p̄gines q
amoze beate p̄ginis p̄ugio spōte se fraudāt
qntā mercedē p̄cibz beate marie p̄ginis i ce
lo sunt recepturi.

De visitatione gloriose virginis marie

LXIX

Clericus qdā beate marie deuotissimus
crebris iā p̄cibz fidelit⁹ exorabat. vt sibi suaz
pulcritudinē oñdere dignaret⁹ q in scriptu
ris sacris sepi⁹ cōmendat⁹. vt est illud **L**an.
iiij. **T**ota pulcra es amica mea et macula nō
est i te. **I**te **L**an. viij. **Q** pulcra es et qz de
cora charissima in delicijs tuis. **E**t. **E**ui p̄ie
petitioni mī misericordie annuēs p anglm
ei mādauit q tali hora sibi appareret. sed tñ
sciret incōueniēs et indignuz esse oculis qbz
eā videret postea terrenū aliqd cernere. **E**ū
aut rīderet cleric⁹ se nō curare si post ei⁹ visi
onem fieret cec⁹. tñ angelo disparente cepit
anxie cogitare. qz si visū penit⁹ amitteret euz
mēdicare d cetero opterz. **E**xcogitauit g p̄si
lium q vno oculo clauso alterz tñ ad eā vi
dendā apiret. **A**pparēte aut sibi brā virgine
tpe assignato inestimabilē claritatē et pulcri
tudinē vidit. et cupiēs plen⁹ eā videre etiam
oculū quē tenuerat clausum aperuit. sed vi
sio tūc repēte disparuit. **E**ū g oculo q eā vi

derat essz orbat⁹ altero saluo manēte. **I**spe la
crimās eo q oculo pepcisset. se cepit vebemē
ter arguere dicēs. **A**nnā tot⁹ fuissem oculuf
vt eā vidissem plen⁹. **E**ū aut denuo dñam
nām instātissime exoraret vt se adhuc sel⁹ ei
oñderet. qz p̄pterea etiā residuū oculū liben
ter amitteret. iterato p̄ssima p̄go maria ei
apparuit. et sua visiōe ineffabilē p̄solata et resi
duū oculū sibi p̄uauit et p̄ amissum restituit.

LXX

Legit⁹ vita sc̄ti andree q senex qdā noie
nicola⁹ adijt aplm dicēs. **D**ñe ecce iā. lxx. an
ni sunt vite mee i qbz sp luxurie defuiui. **A**c
cepi aut aliqn euāgelii orans dñm vt mihi
amodo p̄tinētiā largiat⁹. **S**z i ipso pctō inue
terat⁹ et a mala p̄cupiscentia illect⁹ statim ad
op⁹ solitū reuerterbar. **Q**uadā igit vice cōcu
piscētia inflāmat⁹. oblit⁹ euāgelii qd sup me
posuerā ad lupanar iui. **S**tatimqz meretrix
dixit mihi. **E**gredere senex egredere. qz āge
lus dei es tu. **R**e me p̄tingas. neqz buc acce
dere p̄sumas. video em̄ super te mirabilia.
Stupefact⁹ ad verba meretricis recolui q
mecū euāgelii detulissem. **N**ūc igit sc̄tē dī p
salute mea tua pia oratio intercedat. **A**udiēs
h beat⁹ andreas flere cepit. et a tertia vsqz ad
horā nonā orauit et surgēs noluit comedere
sz ait. **N**ō comedā donec scia si dñs misere
bit h⁹ senis. **E**ūqz diebz qnqz ieiunasset veit
vor ad andrea dicēs. **O**btines andrea p se
ne. sz sic ieiunjs macerasti te. sic et ipe se affli
gat ieiunjs vt saluet⁹. **S**icqz sc̄tē et sex mēsi bz
in pane et aq ieiunauit. et postmodum plen⁹
bonis operibz in pace quicuit. **V**enit igitur
vor ad andream dicēs. **P**er orationē tuam
nicolaū quē pdideram acquisiui.

LXXI

Quidā iuuenis secrete sc̄tō andree dixit
Dat mea pulcruz me vidēs de ope illicito
me attempraui. **E**ui cū nullaten⁹ assentire
iudicē adijt. volēs in me crimē tante neqcie
retorqre. sz ora p me ne moriar tam iniuste.
Nā accusat⁹ penit⁹ reticebo. malēs vitā pde
re qz m̄rem tā turpit⁹ infamare. **I**uuenis igit
tur vocat⁹ ad iudiciū et ilico eū andreas pse
quit⁹. **A**ccusat mī instāter filiū q se voluerit
violare. **I**nterrogat⁹ pluries iuuenis. an res
taliter se h̄ret. nihil penit⁹ respōdebat. **T**ūc
andreas matri dixit. **E**rudelissima femina
rū quep tuā libidinē filiū vnicū tuū vis pe
rrire. **T**unc mulier p̄posito dixit. **D**ñe huic
hoī fili⁹ me⁹ adhesit postqz hec agere voluit

Ex uitis sanctoꝝum

Ita itaq; iudex iussit puer in facem linitu pice et bitumine mitti et in flumine pungi. Andre/ am autē in carcere refuāri donec excogitaret suppliciu qd paret. **S**z orate andrea tonitruū horribile oēs terruit et tremor ingēs cun/ ctos pstrauit. et mulier a fulmie percussa et are facta corruit. Oratib; autē ceteris apostoluz ne perirēt. Orauit p eis et oia cessauerūt. Tūc ppositus credidit et domus eius tota

LXXXII

Eps qdā religiosam vitā agēs beatū an/ dreā int ceteros et supra ceteros sc̄tōs in ve/ neratōe habebat ita q in cunctis suis opib; hūc sp̄ ritulū pponebat ad honorē dei et bēi andree. Inuidēs igiſ viro sancto hostis an/ tiqus ad eū decipiendū tota calliditate se cō/ tulit. seq; in formā pulcerrime mulieris trās/ formauit. Venit igiſ ad palatiū ep̄i asserēs se velle p̄fiteri eidē. Dādāt ep̄s vt suo peni/ tentiario p̄fiteat cui plenitudinē tradiderat potestatis. Renūciat illa q nulli hoīm nisi si/ bi secreta sue p̄scie reuelabit. Sicq; victus ep̄s eā ad se venire p̄cepit. Cui illa. Obsecro dñe miserere mei. Ego em̄ in annis puella/ rib; vt cernitis p̄stituta et a puericia delicate nutrita. necnō et regia stirpe p̄genita. huc in pegrino habitu sola veni. Nā p̄ me rex vti q; valde potēs cuidā magno p̄ncipi me vo/ lebat in coniū sociare. Cui r̄ndi. q omnem thoz abominarer maritalē. q; p̄ginitatē me am x̄po dedicaui i p̄petuū. et iō nūq; possem in carnalē copulā p̄sentire. Deniq; sic arta/ ta q oportebat me aut ei? voluntati durissi me obedire. aut certe diuersa subire suppli/ cia. latent fugā inij mag; eligens exulare q; sp̄so meo fidē infringere. Audiēs hō vestre sanctitatis p̄coniū. sub alas vestre p̄tectōnis p̄fugi. sperās me apud vos repire locū qet; vbi possim p̄tēplacōis carpe secreta silentia p̄ntisq; vite vitare naufragia et p̄turbatōes mūdi p̄strepētis fugere. Admirās i ea ep̄s nobilitatē generis. pulcritudinē corpis. tam immēsū feruorē et tātē eloquētie venustatē placida et benigna voce r̄ndit. Esto secura o filia nec formides q; ille ob cui? amorem te et tuos et tua tā virilit p̄tēpisti tibi ob h̄ et in p̄nti cumulū gr̄e. et in futuro plenitudinem gl̄ie largiet. **S**z et ego fu? ei? me et mea tibi offero. eligasq; tibi vbi placuerit mātionem volo aut vt mecum hodie prandere debeas. Cui illa. Noli inq; p̄ noli d̄ hac reme roga re. ne forte ex h̄ aliq; suspitōnis cāpueniat et

nitor fame v̄te denigratōem aliquā patiat. Ad quā ep̄s dixit. Plures erim? et nō soli. et iō null? male suspitōis scrupul? in aliq; pote/ rit generari. Veniētes itaq; ad mēsam ep̄s et illa ex opposito p̄sederūt. ceterq; residētibus hinc et inde. Intēdit i eaz ep̄s crebro. eiusq; faciē incueri nō desinit pulcritudinē ammi/ rari. Sicq; dū ocul? figit anim? sauciatur. et dū ei? faciē nō desinit intueri. antiqu? hostis cor ei? graui iaculo vulnerauit. Perpendit ip̄e diabol? h̄ et pulcritudinē suā cepit mag; ac mag; augere. Jamq; ep̄s p̄xim? erat con/ sensui. vt eā de illicito ope attēptaret qn̄ pos/ sibilitas se offerret. Tūc subito qdā pegrin? venit ad hostiū crebris icrib; et magnis cla/ morib; sibi postulās aperiri. Tūq; sibi ape/ rire nollent. et ille clamorib; et icribus nimis eis fieret ip̄ortun? interrogat ep̄s mulierem si ingressuz ill? hoīs pegrini acceptar; Cui illa dixit. Proponat sibi aliqua q̄stio sag; g/ uis. quā si enodare scierit admittatur. Si aut nescierit tanq; insci? et indign? ep̄i p̄sen/ tia repellat. Fauēt omēs ei? snic. et q; suffi/ ciens esset hāc questionē pponere sc̄lciatū. Tūq; null? sufficiens iuenit. ep̄s dixit. Quis nost; ad h̄ tā sufficiens est q; vos o dñā. que ceteros nos et eloquētia p̄ceditis et sapientia plus nob; oib; rutilat. Vos q; hanc pponite questionē. Tūc illa dixit. Interroget qd est maius miraculū qd de vñq; in pua re fece/ rit. Interrogat de h̄ pegrin? p̄ nunciū dixit. Diuersitas et excellētia faciez. Inter tot em̄ hoīs q; fuerūt ab initio mūdi et vsq; ad finē futuri sunt duo repiri nō possent q; facies p̄ oia siles essent. In ipā q; tam minima fa/ cie de om̄ipotēs omēs sensus corpis collo/ cauit. Audiētes oēs ei? r̄nsionē. admirātes dixerūt. Vera et optima est solutio q̄stionis. Tūc mulier ait. Proponat ei questio sc̄da grauior in q; meli? possim? ei? sapiam expiri. Querat ab eo vbi terra sit altior omni celo. Percunctat de h̄ pegrin? r̄ndit. In celo em̄ pyreo vbi residet corpus x̄pi. Corp? em̄ x̄pi qd est alt? om̄i celo est d̄ nra carne formatū porro caro nostra quedā terrea substātia est. Cū igiſ corp? x̄pi sup omēs celos sit et d̄ nra carne originē duxerit. caro aut nra de terra sit p̄dita. constat q; vbi corpus x̄pi residz. ibi pculdubio terra altior celo manet. Refert nunci? qd r̄ndeat pegrinus. Et ecce oēs r̄nsionē ei? mirabilē approbat et magnifice eius sapiēciam laudant. Tūc iterum illa dixit

Distinctio octaua

Fiat ei tertia q̄stio g̃uissima z occulta et ad soluedū difficil z obscura. vt sic ei? sapia ter-
tio cōpobef. z dign? sit q̄ ad mēsam ep̄i me-
rito admittat. Querat̄ igit sic ab eo. Quātuz
spaciū sit a terra vsq̄ ad celū. Req̄sit? de h̄ pe-
grin? nūcio dicit. Vade ad euz q̄ te misit ad
me. z de h̄ cū diligēt? p̄cūtare. Ip̄e enī me-
l? me nouit h̄. z iō tibi d̄ h̄ mel? r̄n debet. nā
ip̄e illō spaciū mēsurauit q̄n d̄ celo i abyssuz
cecidit. Ego at̄ nūq̄ d̄ celo cecidi. z iō illud
spaciū nūq̄ mēsurauit. Hō est ei mlier s̄z dia-
bol? q̄ se posuit i similitudinē mulieris. Audiēs
hec nūc? vehemēt? expauit. z ea q̄ audierat
corā oibz recitauit. Dirātibz itaq̄ oibz stu-
pētibz. antiq̄? hostibz de medio eoz euauit.
Ep̄s at̄ rediēs ad se amare redarguit semet
ip̄m. z de p̄petrata culpa veniā lamētabilē
precabāt. Disitq̄ nūciū vt introduceretur
pegrin?. s̄z nequaq̄ ampl? iuenit. Ep̄s vero
tūc p̄m̄prouocauit. z ei euident? exposuit ordi-
nē geste rei. Preceptiq̄ vt oēs ieiunjs z ora-
tionibz insisterent. si forte dñs alicui reuela-
re dignaret. Quis nā ille pegrin? fuerit qui
cū a tāto piculo liberauit. Reuelatuz est illa
nocte ep̄o q̄ beat? Andreas fuerit. q̄ p libe-
ratōe ep̄i se posuerit i hitu pegrini. Lepit igit
tur ep̄s i deuotiōe b̄i Andree magi cresce-
re z eū exinde in reuerētia plus habere.

LXXII

Cū p̄posuē? cuiusdā ciuitat? agrū sc̄i An-
dree abstulisset. z ob h̄ grauiissimis febribus
orāte ep̄o fuisset arrept? ille ep̄m rogauit vt
p se oraret z agrū sibi redderet. S̄z cū oran-
te ep̄o sanitatē recepiisset agrū itez vsurpa-
uit. Tūc ep̄s orōi se dedit z omēs lāpades
ecclie fregit dicēs. Sic lumen nō accendēs
donec dñs se de suo inimico vindicet z ecclia
rem quā amisit recuperet. Et ecce p̄posuē? ite-
rum grauiissimis febribz laborauit. Disit
q̄ nūcios ep̄o vt p se oraret. z agrū suū z ali-
um silem sibi redderet. Cui cū ep̄s r̄nderet
Jā orauit z audiuit me dñs. Ip̄se ad ep̄m se
portari fecit. z vt eccliam intraret ad orādūz
ep̄iscopū coegit. Et dñ ep̄s eccliam ingredi
tur ille subito morit̄. z ager ecclie restituit̄.

LXXIII

Legit̄ in vita sancti Nicolai q̄ vir qdā ab
vno iudeo quandā summā pecunie mutuo
accepit iurās sup altare sancti Nicolai. cum
aliū fideiussozē h̄re nequiret. q̄ q̄nto citius
posset sibi redderz. Tenēre illo diu illā pecu-
niā iude? eā expostulat s̄z ip̄e eā sibi reddidit

se affirmat. Trahit q̄ cū ad iudiciū z iuramē-
tū indicis obitori. Ille baculū cauatū quēz
auro minuto impleuerat secuz detulerat. ac si
ei? amminiculo idigeret. Volēs igit iuramē-
tū facere. iudeo baculū tradidit reseruādūz.
Iurauit ille q̄ plus sibi reddidit q̄ deberet.
Facto at̄ iuramēto baculū suū repetijt z iu-
de? ignar? astucie eū sibi reddidit. Rediēs at̄
q̄ fraudē fecerat in qdā biuio opp̄ssus som-
no corruit. currusq̄ cū ipetu veniēs eū ne-
cauit z plenū baculū auro fregit z auz effudit.
Audiēs h̄ iude? p̄cit? illuc venit. Eūq̄ doluz
vidit. z a multis ei suggereret vt auz reciperet
oīno renuit nisi q̄ defunct? fuerat ad vitā be-
ati nicolai meritis redirz asserēs se si h̄ fierz
baptisma susceptuz z xpianū futurz. Conti-
nuo igit q̄ defunct? fuerat suscitāt. z iude? in
xp̄i noīe baptizat̄.

LXXV

Legit̄ i historia sc̄i iohis apli. q̄ cū auis
q̄ p̄dix̄ d̄z viua brō iohi a qdā oblata fuisset. z
ille eā q̄ si demulcēdo tāgeret z p̄trectaret. q̄-
dā adolescēs h̄ vidēs ad coeuos suos ridē-
do dixit. Videre quō ille senex cū auicula si-
cut puer ludit. Qd̄ beat? iohes p sp̄m reco-
gnoscs iuuenē ad se vocauit. Cui dixit ado-
lescēs. Tu ne es iohes q̄ talia ags. z tā sc̄tūs
habers. Quē iohes qd̄ in manu teneret in d̄-
siuit. Qui cū se arcū tenere diceret ait. Quid
inde facis. Et iuuenis. auēs inde ac bestias
sagittam. Cui apls. Qualit̄. Tūc iuuenis
arcū cepit tēdere z tēsū in manu tenere. s̄z
cū ei apls nil diceret. iuuenis arcū distendit.
Cui apls. Quare fili arcū distēdisti. Et ille
qz si diuit? tēsus teneret ad iaciēdū ifirmioz
redderet. Et apls ad h̄. Sic z hūana fragi-
litas ad p̄tēplatōz min? valida fieret si semp
in suo rigore p̄sistēs fragilitati sue interdūz
p̄descēdere recusaret. Hā z a q̄la cūctis auibz
cellius volat. z solē clar? p̄spicit. z tñ necessi-
tate nature ad ima descēdit. Sic z human?
anim? cū se modicū a p̄tēplatōe retrahit. cre-
bra reuocatiōe ardent? ad celestia rēdit.

LXXVI

Beat? iohes vt testat̄ hieronym? cū vsq̄
ad suā vltimā senectutē ephesi moraretur. z
vir int̄ disciploz man? ad eccliam deferret.
nec plura p̄ba dicere possz ad quālibet pau-
sam h̄ dicebat. Filioli mei diligite alterutz.
Tandē frēs q̄ cū eo erāt admirātes q̄ sp̄ ea
dē diceret dixerūt ei. Magister q̄re sp̄ eadez
loqueris. Qui r̄ndit. qz p̄ceptū dñi est z si so-
lum hoc fiat sufficit.

Ex vitis sanctorum

LXXVII

Legit in historia sancti **Thome** cantuariensis episcopi quod sacerdos quidam missam de beata virginis cotidie celebrabat. Qui archiepiscopo accusatus ab eo accersit et tamquam ideota et inscius ab officio suo suspensus atque reus. Cum autem beatus Thomas cilicium suum suere deberet et sub lecto ipsum abscondisset ut ad suendum horam captraret beata maria sacerdoti apparuit dicens. **Vade** ad archiepiscopum eius dicas quod illa ob cuius amorem missas dicebas eius cilicium quod est in tali loco posuit et seram rubeam de qua illud consuevit ibidem reliquit. Illa igitur tibi mandata quod interdicitum quod tibi fecerat debeat relaxare. Quod ille audiens et ita inueniens stupuit et interdicitum relaxans sacerdos huiusmodi secretum precepit.

LXXVIII

Quedam domina de anglia varios oculos habere ob lasciviam maiorem pulcritudinem affectabat super huiusmodi votum iuvenis nudis pedibus sepulchrum beati thome visitare. Que cum in ordine prostrata iaceret surgens invenit se penitus excecata. Statimque penitens cepit rogare sanctum thomam ut iam non varios sed saltem suos sibi redderet oculos. Quod tandem multa difficultate vires potuit obtinere.

LXXIX

Quidam quod sanctus **Thomas** valde diligebat cum graviter infirmaret iuvit ad eius tumbam et per sanitatem rogavit et ad libitum impetravit. Sed dum sanatus rediret cogitare cepit quod illa sanitas anime sue forsitan non expediret. Unde iterum rediens ad sepulchrum oravit. ut si non esset utile anime sue perire ipsa infirmitas rediret. Statimque infirmitas rediit sicut prius.

LXXX

Legit in vita sancti **Basilii** cesariensis episcopi quod vir quidam venerabilis nomine eradi filiam unicam habebat quam consecrare domino disponebat. Sed diabolus humani generis inimicus huiusmodi aduersus unum de suis predicti eradi in amore puelle plurimum inflamavit. Vix cum impossibile cerneret ut ipse qui seruus erat in amplexu tantum nobilis puelle accedere posset ad unum de maleficis accessit permittens ei multam pecunie quantitatem si ad hunc iuvare vellet. Cui dixit maleficus. **Doc** ego agere non possum. Sed si vis mittam te ad dominum meum diabolum. et si feceris que ipse tibi dixerit. desiderium tuum obtinebis. Et dixit iuuenis. Quaecumque dixeris mihi faciam. Ille ergo maleficus epistolam ad diabolum fecit. et eam per predictum iuvenem in huiusmodi transmisit. Quinque demum mihi domine oportet me festinanter et solacite

quosque a christianorum religione abstrahere et tue adducere voluntati. ut per tua quotidie multiplicet. nisi tibi hunc iuvenem cupiditate in talem puellam exarsum. Et postulo ut suum desiderium assequatur. ut et isto glorietur. et alios tibi de cetero fideles valeat aggregare. Et datus ei epistolam dixit. **Vade** et tali hora noctis ista super monumentum gentilis et ibidem demones acclama. et hanc cartam in aere exalta et aderit tibi statim. Qui vadens demones iuocabat et cartam per aerem efficiebat. Et ecce adest princeps tenebrarum vallatus multitudinem demonum. Qui cum epistolam perlegeret ait ad iuvenem. **E**dis in me ut tua concupiscentia voluntate. Qui ait. **E**redo domine. **C**ui diabolus. **E**t abnegas christum tuum. Qui ait. **A**bnego. Dixi ei diabolus. **P**erfidi estis vos christiani. quia quoniam quidem me oportet habere ad me ventis quoniam autem desiderium vestrum assecuti estis statim me negatis et ad christum vestrum acceditis. Ille autem quia clementissimus est suscipit vos. Sed si vis ut concupiscentia tua voluntate fac mihi manu tua scriptum. in quo te precor abrenunciare christo et baptismo et christiane professioni. ut meus sis servus et mecum in iudicio condemnatus. Qui statim manu proprio scriptum fecit qualiter christo abrenunciaret et se fuituri diaboli manciparet. Continuo igitur diabolus accersit spiritus qui erant super fornicatos ab ipso ad temptandum homines deputati. iubeat eis ut predictam puellam accederent. et cor eius in amore iuvenis inflammarent. Qui accedentes cor eius adeo succenderunt ut puella se ad terram proiceret. et ad preteritum lamentabilem exclamaret. **M**iserere mihi propter miserrere mihi quia dure torquor propter amorem talis pueri infirmi. **M**iserere propter viscera tua et patrum mihi amorem ostende et puerum quem amo et per quem crucior mihi coniunge. **S**in autem post modicum mortua me videbis. et per me in die iudicii roces reddes. **P**ro autem ciulas dicebat. **D**eu me miserum quod pergit misere filie mee. **Q**uis meum thesaurum furatus est. **Q**uis dulce lumen oculorum meorum extinxit. **E**go te volebam celesti sponso coniungere. et per te salvari putabam et tu in amore lascivie insanisti. **S**ine filia ut te sic disposui deo coniungam. ne ducas senectutem meam cum dolore ad inferos. illa acclamabat dicens. **P**ro mihi autem cito desiderium meum concuple. aut per modicum mortua me videbis. Cum autem illa amarissime fletet et quasi insaniret propter eius in magis desolatione posset et amicorum consilium deceptum suam voluntatem concupiscit. et eam puero in vxorem dedit. ac universam subam ei tribuit dicens

Distinctio octaua

vade filia mea & misera. Cū g̃ infiml' pma/
neret iuuenis ille eccliam nō intrabat. nec si
bi crucis signaculū faciebat nec deo se recō/
mendabat. Uñ de h̃ a nōnullis notat' q̃ vx/
ori sue dixerūt. Scis qz vir tu' quē tibi ele/
gisti xpian' nō est nec eccliam ingredit'. Qd̃
illa audiēs vehement' extimuit & humo se p/
sternens vngul' seipam discerpe cepit. & pe/
ctus suū tūdere ac dicere. **Deu** me miseraz
cur nata sum. & nata p̃tinuo rapta nō sum.
Cū ergo viro suo q̃ audierat retulisset. & il/
le nequaqz rē sic esse assereret. sed oīno fal/
sum qd̃ ipa audierat affirmaret. ait illa **Si**
vis vt credā tibi. ego & tu cras eccliam ingre/
diamur. Videns ille qd̃ latere non posset.
narravit ei totū ordinē geste rei. Qd̃ illa au/
diens vehement' ingemuit. & ad bñm basili/
um perauit. eiqz oīa q̃ viro suo & sibi p̃rige/
rant enarravit. **Basili'** aut' puerz vocans et
oīa ab eo audiēs. dixit ei. **Uis** fili reuerti ad
dñm. Qui ait. **Utiqz** dñe. sed non valeo. qz
diabolo sum p̃fessus. & xpm abnegani. & ab/
negatōis mee scriptū feci & diabolo ipm de/
di. **Cui** **Basili'**. **Nō** tibi sit cure. **Benignus**
est em̃ dñs & te penitentē suscipiet. Et cōri/
nuo apphēdēs puerz signū crucis in eius
fronte fecit. & ipm p̃ tres dies reclusit. **Po**/
stea cum visitauit & dixit. **Quō** te habes fili.
Qui ait. **In** magna sum dñe defectōne nec
sufferre clamores eozū & frores seu dilapi/
datōes possum. tenētes ei manuscriptū me/
um causant dicētes. **Tu** venisti ad nos. nō
nos ad te. **Dixit** sc̃tus **Basili'**. **Noli** timere
filii. tñmodo crede. Et dās ei modicā escāz
faciensqz signū crucis iterū eū reclusit. & p̃ eo
orauit. **Post** aliq̃ dies itez eū visitauit & di/
xit. **Quō** te habes fili. **Qui** ait. **Pater** a lon/
ge clamores eozū audio & minas. s̃z eos nō
video. Et dans itez ei escā & signās & clau/
dens ostiū abiit & p̃ eo orauit. Et q̃dragesi/
mo die rediens ait. **Quō** te habes. **Qui** rñ/
dens. **Bñ** me habeo sc̃tē dei. **Vidi** ei te ho/
die in visu pugnātē p̃ me & diabolu vincen/
tē. **Post** h̃ eū educēs oēm clerū & religiosos
& pplm suocauit & oēs p̃ eo orare admonu/
it. Tenensqz manū pueri ducebat eū ad ec/
clesiā. Et ecce diabol' cū multitudie demo/
nū ad eū venit & inuisibilē apphēdens pue/
rū conabatur euz rape de manu ei'. Et cepit
clamare puer **Sanc̃te** dei adiuua me. & tā/
ta eū improbo instātia aggressus est. vt etiā
sc̃m impelleret trabēs puerz. **Qui** ait ad eū

Improbissime non sufficit tibi p̃ditio tua.
nisi & dei mei rēptes plasma. **Diabol'** aut' di/
xit ad eū mult' audientibz. **P̃iudicas** mi/
bi o basili. **Tūc** oēs clamauerūt **kyrie** eley/
son. **Dixitqz** ad eū **Basili'**. **In**crepet te do/
min' diabole. **Qui** ait. **P̃iudicas** mihi ba/
sili. **Nō** ab h̃ ego ad eū. sed ip̃e venit ad me.
Abnegauit xpm suū & p̃fessus est mihi. ecce
scriptū ei' in māu habeo. **Qui** ait. **Nō** cessa/
bim' orare donec reddas scriptū. Et oran/
te bñ **Basilio** & tendente in celū man' ecce
carta p̃ aerē delata ab oibz visa venit & ipo/
sita est in man' basili'. **Quā** ille suscipiēs di/
xit puero. **Cognoscis** has lras frat'. Et ille.
Etiā dñe. **Danu** em̃ mea sc̃pte sunt. Et
frangēs basili' scriptū p̃dixit eū ad eccliaz
& dignū fecit eū scō mysterio. Et bñ iſtrues
eū & regulā ei dans eū reddidit mulierī.

LXXXI

In illo tpe **Julian'** p̃gens ad p̃ficiū bel/
lū venit cesariā. **Basili'** aut' cū suis obuia/
uit ei. & obtulit ei p̃ bñdictiōe tres ordeace/
os panes. **Impator** aut' iussit suos qd̃e ac/
cipere panes & reddere ei fenū dicēs. **Orde**
um cib' est iu mētoz qd̃ obtulit nob. recipi/
at & ip̃e fenū. Qd̃ suscipiēs dixit ei. **Nos** qd̃e
o impator ex qbz comedim' obrulim' tibi.
Tu s̃o ex qbz nutritis irrōnabilitatē nature
reddidisti nob. **Julian'** aut' in insaniā p̃sus
dixit ei. **Pastio** feni ist' sine ablatiōe dabit
tibi. qñ at p̃sas subigēs reuersus fuero de/
solabo ciuitatē tuā & arabo eā. vt fiat farri/
fera mag' qz hominifera. **Non** em̃ ignoro
audaciā ppl'o a te suāsam. vt a me adoratz
deā postqz eā statuerim p̃fringeret vsqz i fi/
nē. Et bec dicēs p̃gebat ad p̃faz regioneꝝ.
Rediēs aut' basili' in ciuitatē & puocās om/
nē multitudinē narravit ei impatoris p̃ba.
Et p̃solās ppl'm atqz p̃siliū dās diē. **Pecuniā**
frēs ad nihil vtilē reputātes salut' ṽre pui/
dentiā facite. vt si datuz fuerit tps tyranno
impatori muneribz eū placem'. **Qui** ab eū/
tes in domos suas q̃ habebat vnusqzqz cū
tota alacritate attulit ad eū. auri. s̃z argen/
ti lapidūqz p̃ciosoz infinitā multitudinez.
Qui vidēs alacritatē eoz. posuit ea in the/
saurario. supscribēs vnus cuiusqz nomē di/
cens. qz potēs est de' & illi' furozē a nobis
auferre & vob ṽra restituere. **Statim** g̃ p̃ce/
pit clero & oi ppl'o cū mulieribz & infantulis
ascēdere in montē didimi. in q̃ honozat dei
genitricis memorabile templū. & tribz diebz

Ex Vitis sanctorum

ieiuni sustinentes postulauerunt deum dissipari iniquum impatorem, propositum. Et ecce adhuc postulantibus et vigilantibus illis in oratione vidit basilius in visu multitudinem militie celestis hinc inde in more, et in medio eorum super thronum gloriosum sedentem quandam in muliebri habitu dicentem ad prime sibi astantes. **Vocate mihi mercurium et abibit interficere nobis iulianum et filium meum et me tumide blasphemare.** Sanctus autem cum armatura adueniens iussus ab ea velocius abijt. Et aduocans quod erat in muliebri habitu magnam basilium dedit ei librum habentem in historia omnem mundi facturam. dextrorsum pro hominem formatum a deo. In principio autem libri scriptum erat. **Dic. In fine autem eius ubi plasmabatur homo. Parce. Suscipies autem librum in presentia eius legit usque ad subscriptionem. Parce. Et continuo absque somno. facit et sub timore et gaudio conuenit.** **Silem pro visio.** ne mortis iuliani vidit etiam eadem nocte libanius sophista cum esset cum eo in pside. **Expauens pro visione basilii** cum cubo scoto euigilans venit in ciuitatem. audiensque martyrium sancti mercurii in quo et iacebat. et arma eius conseruabant. quare ea et non inueniens vocauit custodem. et sciscitabat ab eo ubi illa fuissent. Qui cum sacro dicebat illa ibi vesperi fuisse ubi perpetuo seruabant. **Credidit et indubitanter basilii** quod haec est visio. et glorificans deum qui non despicit perfidentes in se. festinatione multa et gaudio inenarrabili recurrit in montem ad huc omnibus dormientibus. Quos excitans ad orationem hortatur et gaudent euangelizant ex deo reuelationem sibi factam. quod ista nocte interfecit est tyrannus. Et gratias agens reuersus est in ciuitatem. Et veniens rursus ad martyrium sancti mercurii inuenit lanceam illius sanguine madidam. Et iteque cum omnibus gratias agens deo imperauit cunctos venire in magnam ecclesiam et precipare diuine administrationi. Et hortatur est omnem populum ibidem septem diebus in oratione manere. **Populo autem cum omni clero festiuitatem agere usque in finem septem dierum.** omnibus in ecclesia congregatis ecce **Libanius iuliani** quodam fuga versus venit in ciuitatem et discens populi congregationem in ecclesia oculus aduenit annuncians impiam mortem iulianum dicens. **Quia cum secus fluvium esset eufrates et relicta nocte septima excubia milites custodirent eum venit quidam ignotus miles in armis et lancea valido et terribili impetu perfodit eum et subito nusquam coparuit. Ipse autem miserrima voce emittens eum blasphemie clamore expirauit. Proci-**

dens autem libanius genibus basilium postulabat ut ei dari christi signaculum. **Crastina die** precepit omnibus basilium recipe pecuniam. Qui una voce dixerunt ad eum. **Si mortali impatori tribuere volumus ut non desolaret nostram ciuitatem. multo magis christo immortalis impatori oportet offerri ea quod a tanto iteritu nos liberauit.** **Ecce in manibus tuis omnia sunt. fac de eis ut tibi deus iusserit facere.** Qui mirans populi magnanimitatem etiam nolentibus tertiam preter reddidit. Et de reliquis vestiuit omnes presbyterii cum ciborio. Altare autem auro puro et gemis preciosis decorauit.

LXXXII

Sanctus quod basilii quidam die splendore diuino illustratus exiit de ciuitate sua dicens alii quibus discipulis. **Filii sequimini me ut videatis mecum gloriam dei. et admiremur de discipulis magnam.** **Cognouit autem** hunc virtute spiritus sancti presbyter anastasius qui habebat uxorem. et ante secus in fornicatione manente. et ipse quotidie panem et aquam ieiunabat excepta die dominica. **Dixitque** verbo tenus mulieri. **usu autem forori sue.** **Ego vado** agricolari. tu surge et orna domum. et circa hora nona thuribulum et cereos accipies vade obuiam sancto basilio qui venit diuertere in domum nostram per choros. **Quod cum illa multa cum ueneratione et timore fecisset sanctus basilii** data ei benedictione ait. **Quod habes domine theogenia. Que expauens in uocatione nominis sui dixit. Bene sancte pater. Qui ait. Ubi est dominus anastasius frater tuus. Que respondit. Domine vir meus est. et abiit agricolari.** Qui dixit. **In domo tua noli turbari.** **Expauens mulier** his verbis. quod vidit eum omnia sua secreta cognoscere. stupefacta cecidit in terram clamans. **Sancte dei ora pro me peccatrice.** quod mirabiles res video circa te. **Et facies ei orationem coram omnibus ait. Excede pannum** in brachia tua. **Et cum excedisset iussit infundere carbones de thuribulo in pannum et supponere incensum ambulabat precedens eos.** **Veniens autem in domum presbyteri obuiamque ipse. et osculatus sancti pedes ait. Veni mihi ut veniat sanctus dei ad me.** **Quibus abiissent in ecclesiam iussu basilii presbyter byter sterit ad sancti ministerium.** **Et vidit sanctus cum quibusdam dignis tempore eleuationis corporis dominici spiritus sancti in specie ignis circumdante presbyter byter et altare. Quibus comuni cassent et ad domum redissent comedentibus illi dixit ei sanctus basilii. Enarra mihi vnum tibi thesaurum iste. et quod est vita tua. Qui respondit. Ego peccator sum subditus tributis publicis huius iugum bonum duo vnum ad instructionem peregrinorum**

Distinctio octaua

alterz ad mīstrationē vectigaliū. z ista mlier
est coancilla mea mīstrans paupibz z mibi.
Dicit ei scūs. Uoca eā sororē tuā sic z est. z
enarra mibi puerfatōez tuā. **Qui ait.** Non
habeo q̄cōz boni. z alien⁹ sum ab oī virtute
Tūc dicit ei basili⁹. Surge eam⁹ sū. z ducit
eū ad vnaz de cellul⁹ dom⁹ dicitqz ei. **Aperi**
mibi ostiū. **Rūdit ei p̄s b̄z.** Nō introeas p̄r.
qz necessaria dom⁹ sunt. **Dicit ei basili⁹.** Et
ego ī ista necessaria veni. **Holēte** ḡ p̄s bytero
apire. scūs aperuit illō fmōe. Et igrediens
inuenit ibi leprosu p̄libz mēbris defluxum.
quē nemo sciebat ibi esse nisi p̄s b̄z z eius so/
ror. **Dicit ḡ p̄s bro.** Cur voluisti mibi ocul
care thesaurū istū tuū **Qui rūdit.** Furiosus
est p̄z. z iō timui ne laberef in fmōe. **Dicit**
ei scūs. Bū certasti in illo. s; sine me hac no
cte mīstrare ei. vt z ego mercedem accipias.
Tūc reliq̄rūt scūm dī ī cella cū leproso. clau
serūtqz ostiū. **At ille** tota nocte sup eū faciēs
orōem sanauit illū. z sic cū suis reuersus est
in ciuitatē

LXXXIII

Sanct⁹ abbas effrem cū esset ī heremo
audiēs opa scī basilij sine ītermissiōe postu
labat sibi q̄lis esset reuelari. **In extasi** ḡ fa
ctus vidit colūnā ignis cū caput p̄tinge/
bat ī celū. z audiuit vocē desup dicentē. **Ta**
lis est magn⁹ basili⁹. Et accipies īterp̄tē. ne
sciebat em grece loq̄ venit cesareā. **In festo**
aut theophanie intrās clam eccliam vidit p
cedentē basilij in stola candida cū clero cā
didifero. **Et ait** īterp̄ti suo. **Inuanū** labo
raui⁹ vt suspicor frat. **Iste em** ī tali ordie
cū sit. nō est quēadmodū vidi. **Et stās** dice/
bat secū. **Nos** q̄ portauim⁹ pond⁹ diei⁹ est
nihil p̄secuti sum⁹. z h̄ cū sit ī tali honore co
lūna ignis est. **Hec eo** dicēte. misit scūs ar
chidiaconū suū dicēs. **Vade** circa portā oc
cidentalē z īuenies ī angulo abbatē cū alte
ro q̄dā. voca eū ad me. **Rūdit effrem** p̄ īter/
p̄tē. **Errasti** frat nos pegrini sum⁹ **Et ab**
iens archidiacon⁹ retulit h̄ archiep̄o. **Quo**
sacros libros legēte vidit scūs effrem igne
am linguā loq̄ntē p os ei⁹. **Et dic** sanct⁹ ar/
chidiacono. **Vade** dicei. **Dñe** effrem itra ī
p̄s byteriū. **Obstupuit** ḡ effrem z genuflexit
dicēs. **Uere** magn⁹ basili⁹. **De** colūna ignis
basili⁹. **De spū scūs** loquit p os ei⁹. **Intrās**
stags post īpletionē mīsterij secretariū basi
lij salutaui eū dicēs. **Bū** venisti o p̄ filioz
beremi q̄ multiplicasti ī ea discipulos xp̄i. et
demonēs eliminasti. **Venisti** videre hoiez

pcōrē. de⁹ retribuāt tibi. **Et cū** ei oīa que ī
corde suo erāt p̄dixisset. cōicauit ip̄e z īter/
pres ei⁹ de manibz scī. **Et faciēte** eo chari/
tatē rogauit vt a dño postularēt q̄ten⁹ gre/
ce loq̄rēt. **Qui ait.** Sup h̄cutē meā postula
sti. veni postulem⁹ deū q̄ volūtātē timentū
se faciet zc. **Cūqz** facta orōe surrexissent di/
xit ei basili⁹. **Cur** nō accipis ordinationē p̄
s byteri⁹. qz decet te. **Rūdit effrem.** Qz pcōrē
sum. **Et** tacentibz eis in tra posuit basilius
manū ī effrem dicēs. **Que** s̄ dyaconi. **Tūc**
sanct⁹ effrem greca lingua rūdit. **Suscipe**
salua miserere z custodi nos de tua gratia.
Et spūaliter letātes p triduū. eo q̄ grece loq̄/
rēt glorificauerūt deū. **Et ordinans** sanct⁹
Basilius īterp̄ez dyaconū. ip̄m h̄o p̄s by
terum dimisit eos in pace

LXXXIII

Joseph q̄dā iude⁹ egregi⁹ ī arte medici/
nalis discipline sūmā sciam hēbat in tactu
vene p̄scire añ tres vl q̄ngz dies si q̄s debe
ret de hac vita trāsire. **Sanct⁹ aut** p̄z basi
lius frēq̄ntē eū vocās ad colloquiū docebat
eū viā salutis ambulare. rogabatqz euz vt p
baptismū indueret xp̄m. **Qui non** acq̄sece/
bat dicēs. qz ī fide q̄ nat⁹ suz ī ip̄a z finiaz.
Qñ aut scūs **Basili⁹** deberet de his trās/
ferri tumultibz vocauit euz ad se occasione
medicinal⁹ discipline z dicē ei. **Quō** vides q̄
erga me sunt. **Ille** aut ad tactū vene sentiēs
ei⁹ mortē imminere dixit ad domesticos ei⁹
Que ad sepulturā sunt ei velti mēta necessa
ria p̄parate ei. ip̄e em iā morit⁹. **Dicit ei** ma/
gn⁹ **Basili⁹.** **Nescis** qd dicis. **Dicit** ad eū io/
seph hebre⁹. **Crede** dñe. sol cuz sole occidet
hodie. **Dicit ei** scūs. **Et** si non moriar vsqz
ad maturinū qd. **Dixit ei** hebre⁹. **Nō ē** possi
bile dñe h̄ fieri. **Uix** em vna hora erit ania
tua ī te. **S; dispone** iā eccliam tuā z res tu
as. **Nō** em obscurabit dies hodie ī te. **Dicē**
ei scūs. **Etiā** moriar⁹ pcōrē. **Et** si vixerō in
crastinū vsqz horā sextaz qd facies **Qui ait.**
Ego moriar. **Dicē ei** scūs. **Etiā** moriar⁹ pec
cato. vinas at xp̄o tuo. **Dicē ei** hebre⁹. **Scio**
qd dicis. **Facio** iussionē tuā si sic dicis sit. cū
iuramētis p̄mittēs qz si vixerit dei discipu
lus oīno accipe se spū scī grām. **Dei** cultor
ḡ p̄z n̄ postulauit deū additionē vite dari
sibi vt illuz saluaret. **Visit** ḡ scūs mane. z
vocat hebreū. **Qui** diffidēs aduenit putās
eū oīno mortuū. **Et vidēs** illū viuente ī stu
porē fact⁹ z p̄ciēs se ad pedes ei⁹ dixit. **In**

Ex Vitis sanctorum

vero corde dico nō ē de⁹ magn⁹ sic d⁹s xp̄ia
noz. et nō ē de⁹ ampli⁹ eo. **I**nbe g⁹ sine oī di
latiōe dari mibi i xp̄o signaculuz et sc̄m ba
ptisma et toti domui mee. **D**icit ei sc̄t⁹s xp̄i.
Ego māib⁹ meis baptizabo te et oēs domū
tuā. **P**rocedēs g⁹ itez medic⁹ et tages manū
dextrā ei⁹ dixit. **L**asse facte sunt stutes tue
dñe et nafa defecit. **D**ic ei sc̄t⁹s. **N**abem⁹ na
ture creatorē h̄fortantē nos et surgēs vēit i
eccliam et corā oī p̄lo baptizauit eū cū tota
domo ei⁹ vocās nomē ei⁹ iohes adijciēs eū
ouili suo. **E**t post h̄ itez recubēs lecto ḡras
egit dñō i pegrinatōe a corpe et fide medici.
Et cū adhuc ḡre eēt i ore ei⁹ reddidit sp̄m

LXXXV

Legit i legēda sc̄ti ambrosij **Q**uadā vice
cū bt̄s Ambrosi⁹ romā pgeret et in q̄dam
villa tuscie apud q̄ndā nimis locupletē ho
spitat⁹ fuisset illū hoīem sup statu suo solici
te req̄siuit. **C**ui ille r̄ndit. **S**tat⁹ me⁹ dñe sp̄
felix extitit et gl̄osus. **E**cce em̄ infinit⁹ diui
tijs abūdo. **F**uos et famulos īfinitos habeo.
copiosas filioz et nepotū turbā possideo. et
oīa sp̄ ad vora habui. nec vnq̄s mibi aliqd
aduersum accidit nec qd̄ p̄ristaret aduēit.
Quā audīēs Ambrosi⁹ vehement⁹ obstupu
it. et his q̄ secū erāt i comitatu dixit. **S**ur
gite et hinc q̄torū fugiam⁹. q̄ dñs nō ē in lo
co isto. **F**estinate filij festinate. nec i fugien
do morā facite. ne nos h̄ vltio dñi app̄ben
dat. et in p̄ctis istoz nos p̄t inuoluat. **C**ū g⁹
fugerēt et aliq̄ntulū p̄cessissent subito se ter
ra aperuit et hoīem illū cū vnīuersis q̄ ad se
p̄tinebant ita absorbit vt nullū inde vesti
giū remaneret. **Q**uā cernēs Ambrosi⁹ dixit.
Ecce fr̄s q̄s misericordit deus parit cum
h̄ aduersa tribuit. et q̄s seuerē irascit cū sp̄ p̄
spera elargit. **I**n eodē aut loco fouea p̄fun
dissima remansisse d̄r. q̄ vsq̄s bodie in h̄ re
t̄imoniū p̄seuerat.

Et vita beati Gregorij pape.

LXXXVI

Quadā vice beat⁹ Gregori⁹ adhuc ab
bas duos fr̄s d̄ suo mōasterio misit vt ali
qd̄ emere p̄ eiusdē mōasterij necessitate de
buisent. vn⁹ iunior q̄ p̄udētior videbat. al
ter senior q̄ custos iunioris eēt. **P**errexerūt
vtriq̄s et de p̄cio qd̄ acceperant ip̄e q̄ custos
missus fuerat nesciēte altero furtū fecit. **Q**ui
mor v. i mōasteriū sunt reuersi atq̄s añ ora
torij limē venerūt arrept⁹ a demone is qui
furtū fecerat cecidit. **D**imissus deinde a de

monio currētib⁹ fr̄ib⁹ abbatib⁹ iussu re. d̄
est ne forte de eo qd̄ acceperant furtū fecisset
negauit. **I**tez verat⁹ est atq̄s dimiss⁹. **R**ur
sus req̄sit⁹ negauit. atq̄s verat⁹ est. **O**cto ita
q̄ vicib⁹ negauit. et octo vicib⁹ vexatus est.
Post octanā h̄o negationē gregorio intro
gante cōfessus ē q̄ nūmos furto abstulerit
eig⁹ p̄strat⁹ se peccasse testat⁹ ē. p̄cepta p̄
nitētia viter⁹ ad eū demoniū nō accessit.

LXXXVII

Alio q̄s tpe dñi i die natalitij andree apo
stoli meridianis hor⁹ fr̄s q̄scerēt. subito
qdā frater aptis ocul⁹ cepit tremere voces
ingētes emittere. q̄b⁹ vocib⁹ testabat ferre se
nō posse qd̄ patiebat⁹. **C**ocurrētēs fr̄s vide
rūt cecū ocul⁹ aptis tremētē clamantē et a
sensib⁹ alienā. nihilq̄s qd̄ forzag⁹ poterat sen
tientē. **N**ūc in man⁹ leuauerūt atq̄s añ alta
re sancti andree apli iussu bt̄i Gregorij pie
cerūt. ip̄iq̄s p̄ eo in orōne p̄strati sunt. **Q**ui
statim ad se reuersus p̄fessus est. q̄s sener q̄
dam ei apparuerit et canē nigz ad eū dilace
rādū dimisit dicēs. **Q**uare fugere voluisti
de monasterio isto. **L**ūq̄s euadere de canis
morib⁹ nullo modo valuissem. venerūt q̄
dam monachi et eundē senē p̄ me rogare
Qui statim iussit canem abscedere. et sic ip̄e
ad me reuersus sum. **H**ic aut fr̄s sepe con
fessus est postea q̄ eo die q̄ ista p̄ulerat p̄s
liū habuerit de monasterio fugiendi.

LXXXVIII

Ali⁹ q̄s monach⁹ discedere de monaste
rio beati Gregorij latent⁹ voluit. **L**ūq̄s h̄
mente tractasset voluit oratoriū ingredi. s̄
demone corripiente nequit. **R**elinq̄bat a de
monio q̄s dñi extra oratoriū stabat. si h̄o in
gredi conabat statim maligno sp̄ui tradit⁹
verabat⁹. **H**oc dñi iā sepi⁹ fieret. tādē grego
rio disq̄rente. sed de mōasterio fugere vo
luisse p̄fessus est. **E**i usq̄s p̄ triduū cū fratrū
p̄cib⁹ ita pietate dei curat⁹ est vt ad eū post
modū mal⁹ gn⁹ sp̄us nequaq̄s accedere tem
ptauisset. **D**icebat aut se bt̄m andrea dum
vexaret vidisse. seq̄s ab eo increpatū eē cur
de monasterio vellet abscedere.

LXXXIX

Ali⁹ q̄s duo fr̄s de eodē monasterio fu
gerūt. atq̄s aliq̄ pus fratrū colloquēdo si
gna dederūt q̄ p̄viā appiā descēdētēs h̄ero
solymā tēderēt. **Q**ui exētes diuenterūt de
itinere et vt a seq̄ntib⁹ se mime iueniri potū
issent retrusas criptas iuxta flāmeā portā

Distinctio octaua

inueniētes in eis se occultauerūt. **Cū** hō ve
spertinis horis req̄siti mīme in p̄gregatiōe
essent inuēti ascēsis caballis eos q̄dā fratz
secuti sunt p̄ metronij portā exeūtes vt eos
in latinā vīl appiam viā sequerent. Subito
eis p̄siliū ortū est vt eos in salaria req̄rerēt
extra ciuitatē. Igit̄ p̄gentes deflexerūt i sa
lariā. Eos hō mīme inueniētes p̄ portā flā
meā decreuerūt reuerti. Cūq̄ reuenterent.
mor vt eq̄ eoz añ criptas illas venerunt in
q̄b se absconderant fixerūt gradū. Pulsatiz
cōpulsū passum mouere noluerūt p̄siderane
rūt monachi rē talē sine mysterio eē nō pos
se. Attēderūt ad criptas r̄viderūt eaz adit̄
maceria esse dānatos sed caball' suis nusq̄
eūtib descēderūt. Deposuerūt lapides q̄ i
ore cripte positi erāt z ingressi sūt. eosq̄ i te
nebris eisdē latibul terre p̄sternatos iue
nerūt. Qui ad mōasteriū reducti ex eodē mi
raculo ita meliorati sūt vt eis mltū postea
p̄fuerit ad paz spīs de monasterio fuisse.

XI

Quadā vice dū in mōasterio suo grego
rins cui abbas p̄erat q̄dā sc̄ptaret ange
lus dñi i specie naufragi sibi affuit sibiq̄ mi
sereri lacrimabiliter postulauit. Cū igit̄ Gre
gori' sex argēteos sibi dari fecisset abijisset
eadē die itez redijt. seq̄ mltā p̄didisse. pau
cā hō recepisse p̄hibuit. Qui cū ab eo totidē
argēteos recepisset. itez tertia die reuersus
miseri sibi ip̄ortunis clamoribz postulauit.
S̄z gregori' cū a p̄curatore sui monasterij
didiciss̄ nihil dandū p̄ter scutellā argēteā
quā mī sua cū leguminibz mittere solebat i
monasterio remāsisse illaz statim dari p̄ce
pit. Quā ille libent accipiens let' abscessit.
Dic aut̄ angel' fuit sic ipe eidē postmodū
reuelauit. Nā cū iā papa eēt effect' q̄dā die
p̄cepit cancellario suo vt. xij. p̄grinos vel
paupes ad p̄adiū inuitaret. Qui p̄gēs sus
sa cōpleuit. Dū aut̄ sil' discūberent intuens
papa numerauit. Et accersito cancellario
cur i iussione suā terciūdecimū inuitare p̄
sūperat inq̄sūt. Quos cancellari' nume
rans t̄m. xij. inueniēs ait. Crede mibi p̄ nō
sunt nisi. xij. Aduertit ḡ gregori' viz. p̄p' dis
cūbentē vultū crebro mutare. z nūc se ado
lescēte. nūc hō vetulū sub q̄dā veneranda
canicie simulare. Finito cuius illū in cubi
culū induxit vebement' adiurās vt ei se no
mens suū p̄dere dignaret. Qui r̄ndēs ait
Et cur interrogas d̄ noie meo q̄d est mira/

bile. Veruntū scito q̄ ego sum naufrag' il
le cui scutellā argenteā tribuisti quam tibi
miserat cū leguminibz mī tua. Et h̄ tibi p̄
certo sit cognitū. q̄ ab illo die q̄ mibi h̄ de/
disti destinauit te de' eccl'ie sue p̄sulē fieri z
petri apli successorē. Cui Gregorius. Et tu
quō h̄ nosti q̄ tūc me dñs eccl'ie sue p̄sulem
fieri destinauit. At ille. Qm̄ angel' inq̄t ei'
sum. Et nūc remisit me tibi dñs vt te sp̄ de
beā p̄tegere. z om̄e q̄d petieris p̄ me ap̄d ip̄m
valeas ipetrare. Statim ab eo disparuit.

XII

Matrona q̄dā beato gregorio singulis
diebz dñicis panes offerebat. Qui cum post
missaz solēnia corp' dñi sibi offerret r̄dice
ret. Corp' dñi n̄r ihu xp̄i custodiat te in vi
tā eternā. lasciuie subrisit. Ille p̄tinue dexte
rā ab ei' ore p̄uertēs partē illā dñici corpis
sup altare posuit. Postmodū hō coraz p̄plo
inrogauit eā quā ob cām ridere p̄sūperit.
At illa. q̄ panē inq̄t quē p̄p̄is manibz fece
rā tu corp' dñicū appellabas. Tūc greg. p̄ i
credulitate mulier' se i orōnē p̄strauit. z sur
gens particulā illā panis istar digiti carnē
factā repit. z sic matronā ad fidem p̄uertit.
Drauit itez z carnē illā in specie panis con
uersaz vidit z matrone sumendā tradidit.

XIII

Eo tpe fuit q̄dā heremita vir magne vir
tut' q̄ oīa p̄pter deū reliq̄rat z nihil nisi vnā
cattā possidebat. quā blandiens sepe q̄i co
habitricē i suis gremijs p̄fouebat. Dra
uit igit̄ deū vt sibi dignaret oñdere cū q̄ fu
ture remuneratōis māsionē speraret q̄ illi
amore nil ex secl'i diuitijs possideret. Qua
dā igit̄ nocte sibi reuelat vt cū gregorio ro
mano pontifice māsionē sibi sp̄are deberet
At ille fortit' ingemiscēs paz sibi volunta
riā paupratē p̄fuisse putabat. si cū eo remu
nerationē acciperet q̄ tant' mūdialibz diuitijs
abundaret. Cū ḡ gregori' diuitias sue pau
ptati die noctūq̄ suspirādo p̄ferret. alia no
cte audiuit dñm dicentē sibi. Cū diuites nō
possessio diuitiaz sed cupidō faciat. cur au
des tuā paupratē gregori' diuitijs cōpara
re. q̄ magis illā cattā quā habes q̄tidie pal
pando diligere cōprobari. q̄ ille tātas diui
tias. q̄s nō amādo. s̄z p̄tēdo z cūctis libe
ralit' largiēdo dispergit. Itaq̄ solitari' deo
gras retulit. z q̄ meritū suū decreuisse puta
uerat si gregorio p̄ferret ozare cepit vt cū
eo māsionē q̄q̄ p̄cipe mereret.

Ex Vitis sanctorum

XCVII

Legit in vita beati Ignacij q̄ int̄ om̄ia sibi tpe passionis sue illata tormēta nunq̄ ab inuocatiōe noīis ihu xpi cessabat. Quēz cū tortores req̄rerēt cur h̄ nomē totiens replicaret. r̄ndit. Hoc nomē cordi meo inscriptū habeo. et iō ab ei⁹ inuocatiōe cessare nō valeo. Postq̄ a leonib⁹ suffocatus est. non tū dilaceratus. tortores volētes curiosi q̄ sanctus dixerat expiri. cor ei⁹ a corpore ip̄i euellunt. et illud scindētes p̄ mediū. totūz cor ei⁹ inscriptū h̄ noīe ihu xpi l̄ris aureis inuentū. Un̄ ex h̄ miraculo p̄ ur̄ini crediderūt.

XCVIII

Legit in vita sancti Thome de aq̄no q̄ cū ip̄e inuitis parētib⁹ et fr̄ib⁹ ordinē p̄dicatōrū introisset nō valētib⁹ eum a p̄posito retrahere diabolo instigāte p̄ mltas p̄secutiones furtim a suis fr̄ib⁹ rapt⁹ est. et in q̄daz castro custodie mācipat⁹. Prouid⁹ aut̄ adolescens breuiariū et bibliā a fr̄ibus ordinis petijt et dñō ordināte suscepit. In q̄ bibliā tā p̄funde p̄fecit vt postea exiēs de paterno carcere in paucis biblie punctis dubitaret. Tū aut̄ a suis graui inedia frigore et penuria affligeret. nunq̄ tū efficere potuerūt. vt saltē habitū suscepti ordinis vlt̄ cibos vellet mutare. Et his oib⁹ neq̄us cogitātes p̄ qd possent euertere aīm iuuenilē miserunt ad eū q̄ndā iuuenulā pulcherrimā q̄ eū induceret ad peccādū. Quis in se sensisset carnis stimulū excitari. mox de igne ticionē ardentē arripiens puellā extra camerā effugauit. Et accedēs ad angulū camere signū crucis cū summitate ticionis parieti imp̄ssit. et corā illa cruce ad orōnē p̄cūbens. deū cū lachrymis exorauit vt nunq̄ stimulū carnis sentiret q̄ integritatez mētis et corp̄is violaret. Quis sic orās diuini obdormiūssit apparuerūt ei duo angeli dicētes ip̄m a deo exauditū et a pugna quā habuerat obtinuisse triumphū. Qui etiā ip̄m circa renes stringentes dixerūt. Ex pte dei cingim⁹ te cingulo castitatis qui nulla posset tentatiōe dissolui. Ip̄e aut̄ i illa strictura sensibilē passus dolorē excitat⁹ clamauit. Qui diuini muneris fuit a deo efficac̄ gr̄a vt extrunc nulluz sentiret stimulū illicite voluptatis.

XCV

Legit q̄z in vita sua de hūili puerfatiōe ei⁹. Tū semel i p̄uētū bononiē eēt et more solito p̄ claustrū p̄replatur⁹ icederet. frat̄ q̄daz

alteri⁹ p̄uēnt⁹ q̄ eū doctore esse nō nouerat. venit ad eū petita licētia a p̄ore q̄ cū fr̄e quē p̄mo sibi occurreret in ciuitatē ad sua negocia ire liceret. et dixit ei. Bone frat̄ p̄or mandauit vt ueniat⁹ mecū Qui statim inclinās caput secur⁹ est eū. Post quē cū nō possz sic festinantē incedere sepe arguit⁹ a socio se hūiliter excusauit. Cuius h̄o q̄ nouerat eū mirati q̄ tāt⁹ doctor post fr̄em modice p̄ditōis icederet q̄ dign⁹ erat vt p̄iret. Cogitantes q̄ ex errore aliq̄ p̄igisse. indicauerūt fratri q̄s ille esset quē post se duceret. Qui p̄uersus et stupid⁹ fact⁹ periuit ueniā vt ei⁹ ignorātie indulgeret. Et p̄uersis p̄dictis ciuib⁹ ad m̄gīm cū reuerētia et interrogātib⁹ de tāte hūilitate exēplo benigne r̄ndit. In obediētia oīs religio pficit⁹ q̄ h̄o h̄o p̄p̄ deū se subijcit. sicut se de⁹ homib⁹ p̄pter hoīem inclinauit.

XCVI

Legit in vita sancti reguli siluanectensis epi. q̄ fuit a sc̄to clemēte cū sc̄to dyonisio in gallias destinat⁹. q̄ cū iste vir sanct⁹ a visitatione et informatiōe vicinarū ciuitatū rediret ad siluanectū et adhuc in villa extra ciuitatē cōstitutus esset. erat in p̄dicta ciuitate matrona q̄dā callicia noīe h̄is vniciū filiūz quē subito diabol⁹ grauissima cepit ueritatē torq̄re. Audiēs aut̄ q̄ tali villa eēt sanctus regul⁹ euenit ad eū mltū desiderās q̄ren⁹ q̄tori⁹ ad ciuitatē p̄peraret vniciūz suū filiū a demonis obsessiōe libez sibi redderet. Qui lachrymis ei⁹ p̄dolens prexit. et domū ingressus increpato demone orōnē dñicā et symbolū sup̄ caput pueri legere cepit. Mox h̄o demon hac orōne territ⁹ diuinoq̄ verberetor⁹ in vespertilionē mutat⁹ egredit⁹. Et q̄ immūdisim⁹ sordidū induerat aīal. imūduz nō imerito q̄rere volebat hospitīū. Asinū nanq̄ q̄ sanct⁹ p̄sul lōgi labore itineris fessus leuari solebat videntibus cūctis q̄ aderāt cū assumpte vespertilionis forma ingredi voluit. Sed q̄ q̄ndā q̄s natura negauerat asinaz hūanis vti coegit loq̄lis. hūc asinū sancti reguli meritis salutis vexillū qd nunq̄ cognouerat cōponere docuit. Nā pede crucis signū in trafigurauit. et q̄i deū adiutorē sibi inuocaret erecto in celū capite plus solito rudire cepit. Sicq̄ de uina potētia sc̄i p̄sulis asinū ab inq̄ hoste liberauit. Tūc magna pars infidel⁹ adhuc ppli credidit. eosq̄ omnes cū puero a q̄ demoniū eiecerat baptizauit.

Distinctio octaua

Ex vita sancti Dammetis pueri.

XCVII

Tribus Aureliani erat in ciuitate cesarea capadocie puer. vii. annorum. **D**ames noie hic mortuis parentibus decretum aureliani d cultu idolorum abhorrens. in monte cuius silua densissima erat secessit. ibique vinebat. lecto tunc et oroni vacans et lacte gregis sui se pascens. Audita autem voce celesti ut in caput descendere. descendit. ibique virga et euangelium inueniens ea tulit et in monte ascendit. **L**egere autem eo librum quem inuenerat in capto puerum illuc diuersa ferarum genera. quae prostrate ipsum adorabant et post fixa genua sursum ad eum respiciebant. Tandem egressis feris masculinis. remanebant ibi feminae cum gregibus masculinis. vberibus lacte plenis. Quas puer dei cum suis mulgēs et coagulans et caseos faciens cum sibi abundare vidisset. qurens a domino quid inde faceret rursus accepit ut ad portam cesareae descenderet et pauperibus distribueret. Hoc vidētes quidam praesidi alexandro retulerunt quod in illo loco magister ceteris oēs feras silvarum maleficaret. Tunc iudex equites duos misit ad eum. Quibus ille obuias in habitaculum suum duxit. eisque caseum et aquam apposuit. Quibus manducantibus facta est congregatio animalium sedēte eo et legere euangelium. Quod videntes illi confugerunt ad eum. **C**onfortauit autem eos puer scilicet ne timeret. Et dimissi ab eo visa praesidi retulerunt. Puer autem scilicet eos spiritus secutus coram praeside christianum se praesens. cum sacrificare respueret suspensus torquatus. Cumque gratias agēs in celum intederet audita est vox dicens. **C**onfortare mames et viriliter age. Tunc depositus in carcere missus per quatuordecim viros fame pene deficientes ibidem inuenit. **D**ixit autem eo colubam ceisse missa portas lac et mel per fenestram intravit. Accipiens autem illud mames sicut cum eis manducant. Post hoc puer in fornacem mittitur. sed statim ignis extinguitur. Deinde locato eo in amphitheatro ut a bestiis laceraretur ab eis illesus reliquit. Deinde alius quidam leo de morte descendens per ciuitatem nullum lesit. sed festinans ad amphitheatrum sancto martyri dixit. **N**atura hominis spiritus sancto coopata. ecce tui causa cogor ab angelis per naturam loqui. Hec eo dicente amphitheatrum ostia ab angelis clausa sunt ut ne egredi possit. Et ascendens leo multitudinem paganorum et iudeorum lanauit. solusque praesens cum suo officio illesus remansit. iubente sancto ne eum lederet. Tandem scilicet puer ab angelis euocatus. lapidibus obrutus emisit spiritum.

Ex vita sancti Babilli epi.

XCVIII

Numerianus imperator cum apud antiochia imolasset demonibus. vellet ingredi ecclesiam dei. prohibuit eum babillus episcopus. Altero die presentato sibi in praesentio episcopo dixit. **Q**uid mihi fecisti. Rescis quod rex est qui tibi loquebatur. Respondit ei episcopus. **D**e finem humile placuit deo ut constitueret pastorem plebis suae. **I**o cum videret lupum venientem ad oues eius. timens ne aliquam perire prohibui te ab ingressu ouilis. **A**d quem cesar. Ergo tibi lupus visus sum et non rex. Respondit episcopus. **S**ecundum indulgentiam dei rex es propter peccata nostra ut vel sic preberati reuertamur ad ipsum. **A**t ille. Quis est deus quem colis. Respondit episcopus. **V**irtus et sapientia et verbum patris. **A**d hec Numerianus. Quid ergo est homo. **A**t. Constantia vite. fructio eorum que sunt a domino. Tunc iussit collo ei imponi torquem ferream et copeditibus pedes eius costringi. **E**t ait. Per deos decete torques talis. Respondit sanctus. **T**u quid irridens dicis. sed per filium patris me decorat ista erga te dyadema. **S**i autem vis scire quod magna est doctrina nostra. habeo sub me tres paruulos quos gratia dei erudiui. **I**ube eos adduci et videbis in eis sapientiam et scientiam dei. **E**t educto episcopo inducti paruuli interrogant si matrem habeant. **I**llis respondens quod habent. **A**dducta est. **A**t ei rex. Que vocas. et si ista filij tui sunt. Respondit. **T**heodora vocor. et ego quidem eos genui. sed deo obruli per pastorem bonum babillum qui erudiuit eos in doctrina dei. Tunc iussit eam rex alapari. Quod vidētes pueri clamabant. **T**yranne noli cedere matrem nostram. honesta enim mulier est. et vera dicit. Tunc etiam pueros in cathasta leuatos iussit percuti. vni quidem dari. xij. plagas. secundo. ix. tercio. vij. Tunc pueros deum benedicentibus. ait mater. **G**ratias tibi ago domine quod singuli secundum numerum annorum celsi sunt. Tunc rex eductis eis dixit episcopo. **M**agister insipientium paruulorum. inuenta est falsa promissio tua. nam pueri sacrificare praesenserunt. **A**d hoc episcopus. **N**entis. Magister sum sapientium puerorum. et scio quod non praesenserunt. non autem insipientium quem admodum vos. Tunc iussit eum rex cum pueris suspendi. et suspensus dixit eis episcopus. **E**cce ego et pueri mei quos dedit mihi deus. **E**cce ego tormentorum nihil sentio. nam christus pro me patitur. **I**nfantibus quibus suspensi clamabant. **T**yranne crudelis quare tam bonum pastorem tam crudeliter torques. **S**ed hec faciens maiorem illi gloriam accumulas. tu autem non effugies iudicium.

Ex Vitis sanctorum

dei. s. etno igne cremaberis. Tūc iussit eos ampli⁹ corāri. Ipsi autē clamabāt. **D**iferri me nō erubesci q⁹ pūincers a tā pusill⁹ puu/ lis corā oī p⁹lo isto. Nō sentim⁹ penas istas deo iuuāte nos. tu hō mag⁹ cruciar⁹ q⁹ nos. Tūc deposito epō et educto rex singularit⁹ pueros interrogauit. Sz ipsi eq⁹ vt terrentē p mittentē parit⁹ p⁹terferūt. Tūc rursus itro ducto epō dixit rex. **H**i filij tui sunt. Rūdit scūs. **V**oti mei est vt mei in oīb⁹ siles sint. except⁹ p⁹ris meis. Tūc iussus ē cū infanti b⁹ piter decollari. Et amplexas eos dexte/ ra leuag⁹ dixit. **E**cce ego et pueri mei zc. In fantes hō man⁹ ei⁹ osculātes dixerūt. Dñe p⁹ r mg⁹ n⁹ parit⁹ p⁹sumemur. Ait ep⁹. Bñ/ dici⁹ es dñe q⁹ se ex ore infantū z lactētū p fecisti laudē tuā. Et oscular⁹ sing⁹los tradi dit q⁹stionarijs vt i ei⁹ p⁹ntia p⁹cuterēt. Qui b⁹ p⁹cussis tradidit etiā seipm. Et sic parit⁹ educati. p⁹ coronati ad celestia miguerunt

XXIX

Legit in vita sc⁹i ascle q⁹ cū p⁹ mortē ei⁹ philemon choraula ad sacrificia inuitaret a iudice arriano dixit ei. **S**i vis vt audiat te audi me p⁹us z iube vas eneu exhiberi z in fantulū imponi z opiri. Quo facto iussit do liū eneu a militib⁹ sagittari donec oēs sagit te deficerēt. Post h⁹ aut infantē educū ille/ sum ostēdens. dixit p⁹lidi. Sicut vas illud eneu icitib⁹ sagittaz p⁹cussum ē. sz q⁹ int⁹ la/ tebat ledi non potuit. sic et corp⁹ n⁹m p fide xpi supplicioz iacul⁹ stimulatū innocentiaz aie deo p⁹egēte vulnerari nō patit⁹. Tūc ira tus p⁹ses iussit eū suspēdi. z sagitt⁹ q⁹ dolū sagittatū fuerat corp⁹ philemonis a pedib⁹ vsq⁹ ad p⁹rice sagittari. Et cū tot⁹ virib⁹ tela s⁹ cū intor⁹sissent nullū in eo iaculū ifigi po/ tuit. nec vllū in terrā ruebat. sed oīa in aere dependebāt. Cū autē adhuc p⁹ses vidiss⁹ eū viuere vebement⁹ stupuit. z volens rē plen⁹ agnoscere accedēs oculos leuauit vt vide/ ret. z statim vna de sagittis cadēs ei⁹ oculū extinxit. Tūc iussit eū deponi z ait. Redde mihi oculū arte magica quā nosti z dimittā te. Qui rūdit. **V**t nō estimes dñm meū cu/ rare nō posse cū mortu⁹ fuero lutū fac⁹ ter ra sepulchri mei z supunge oculo tuo statū q⁹ sanaberis. Quo audito iussit eū decollari. Altera autē die arrian⁹ facto sicut ei dixerat philemon ait. **I**n noie iesu xpi p q⁹ iste mar/ tyriū cōpleuit vngo oculos meos vt videā z credā. Et statū vidit clamās se xpianū esse

Cui⁹ p⁹uersio dyoclecianū nō latuit. misit/ q⁹ q⁹ttuor p⁹ectores q⁹ eū capent. A d⁹bo cor/ rept⁹ p⁹us iuit ad sepulch⁹ū sc⁹i ascle p⁹bile/ monis z appollonij et ait. **O**rate p me dñm p⁹ortes lumis sempit⁹ni. vt p⁹fortet me z p⁹su mer in noie suo martyriū meū. Tūc vox de sepulch⁹o philemonis. **C**ōfortare inq⁹ ar/ riane. **I**hs in quē credis opabit⁹ p te. **V**ade g⁹ cū his q⁹ venerūt ad te. z ora p eoz p⁹uersi one. **H**oc autē audiētes p⁹ectores mirati s⁹. **A**bijt g⁹ cū illis z octo suis z familiarib⁹ su is. Quib⁹ cū alexandriā venissent p⁹cepit eis vt corp⁹ ei⁹ ibi expectaret dicēs. **O**cta/ ua die martij dyoclecian⁹ iubebit me i ma/ re p⁹cipitari cū sacco arena pleno. **S**olicite g⁹ post tres dies. i. x. die martij egrediamini sup mare circa horā sextā z inueniet⁹ corp⁹ meū sup dor⁹sum delphini q⁹ tollētes sepe/ lite iuxta corp⁹ philemonis. Cū igit⁹ cū q⁹ t⁹uor p⁹ectorib⁹ puenisset ad dyoclecianum. **I**lle iussit i campo foueā pfundā fieri. eūq⁹ cathenis ereis oneratū. z ferro cōpeditū ac manib⁹ colligat⁹ cū ingēti circa collum lap⁹ de dep⁹ssum i foueā deponi. totāq⁹ terrā su/ per eū q⁹ p⁹gesta fuerat remitti. z desup mili tes ludere. blasphemio q⁹ ore dicere. **V**ide amus si veniat ihs z liberet eū. **H**is patra/ ris impator equū ascēdens abijt in domuz suā. Et ingressus cubiculū q⁹eti corp⁹ dare post irā. vidit vincula z cōpedes supra recl⁹ natorū pendere z arrianum in lecto iacere. **Q**ui dixit sibi. **N**oli turbari ego sum arria nus quē fodisti quātū ferro z ere z mole are ne. z venit is quez p⁹ualere nō credebas ihs q⁹ liberat credētes i se. Cū autē iussisset dyo/ clecian⁹ euz in sacco cū arena mergi q⁹ttuor p⁹ectores p⁹dicti tyrānidē eius arguētes et xpm v⁹z deū p⁹fitētes in q⁹ttuor alijs saccis parit⁹ in mare p⁹iecti sunt. **S**tatim autē del nuti pati delphini corpa eoz susceperunt z alexandriā deportauerūt. **S**erui autē arria ni q⁹q⁹ corpa vidētes dicebāt. q⁹ arrian⁹ se solū deferendū p⁹dixerat. vñ nō credebāt eū ibi esse. **V**ox g⁹ hūana q⁹ de ore vni⁹ delphi ni audita est. **N**olite dubitare. h⁹ est dñs v⁹ arrian⁹. tollite eū. z hos q⁹ttuor q⁹ eadē mar tyrij gl⁹ia coronati sunt. z sepelite oēs iuxta sepulch⁹ū sc⁹i ascle. Et ita fecerunt.

Q

Legit i vita sc⁹az agapis chione z hire/ ne. **Q**d cū impator dyoclecianus audisset rumores sanctitat⁹ agapis z chione p⁹ginū

Distinctio octaua

presentat' s' eis sibi p'misit eis maritos de palacio suo p' q's illustres e'e possent. si xpm negantes idola coleret. **E**uq' nullaten' a xpi anitate flecti possent. iussit p'sidi dulcicio diuersis tormē. s' eas affligere. **E**u aut' p'ntate essent vidēs eas. captu oculoꝝ astric' turpissimo spū agebat. et fecit eas apud talē officiale tradi custodiēdas. q' eis libertatē p'mitteret. si captiue ei' aīo p'sentuz p'buisset. **S**ed cū nec p'missioib' nec t'roib' animuz cōmutaret ausus est ipse p'ses cellulā ingredi. vbi ille orātes noctē xpo puigilē exhibebant. in q' loco oīa coq'ne vtenilia reposita erāt. **I**ngressus autē eū vellet p'ficere ad qd eū ardor libidinis impellebat. alienat' mēte cepit ollas amplecti et sartagines osculari. **I**n q' diu ludificat' tor' niger et cacabatus talis cepit esse in vestibulo. et in facie qual' a diabolo possidebat in mente. **T**andē cū suis egressus est q' eū cū lymiarib' expectabant. visos eo oēs fugerūt vidētes eū talē nullā hūtem corpis p're q' nō esset inq'nata et in p'tib' scissa. **S**tantib' em' ancill' deit' p'salantib'. nullū penit' p' eū potuit diabol' impedimentū afferre. **V**idēs g' p'ses se ob officio suo esse p'temptū nesciēs qd de se facit esset nō est reuersus i domū suā. sed cepit cō cito cursu ire ad palaciū dicēs. **P**rosterne me inuicissimis impatorib' et dica me ita ab officio meo ludibrio habitū ac cū irrisione et clamorib' derelictū. **E**uq' mane aptū esset palaciū. et ille tor' cacabat' intrare vellet ad regē. alij h'gis. alij p'gnis. alij i eius facie exufflantes eū impingebant. alij q'z ridentes. alij irascētes eū expellebāt. et vix potuerūt eū serui ad domū suā p'ducere dicentes. **R**espice te et respice. **C**latu erat aut' diabolus oculos ei'. nec poterat seipm attēdere. sed videbat ei' q' tor' mūdus esset nūcis vestimētis indut'. mens tū sana in eo erat. et soli oculi tenebant' a sathana. q' dī martires obsceno ment' conamine respererat. **I**nterea putās ancillaz dei maleficijs euenisse corā publico tribunali iussit eas exponi. vt corpa eoz nuda aspiceret. s'z ita fixe inuente sūt vestes eaz vt q' corā corpibus iuncta putarent'. **N**ec attendēs dulcicius et p'sternat' ita obdormire cepit in tribunali vt nec a pulsantib' posset excitari. s'z sic dormiens sublat' est in domū suā. et ibi euigilauit. **D**ec audies dyoclecian' tradidit eas Asinnio. q' sacrificare nolētes iussit viuas in

cendi. **E**u g' in ignē misse nec vestimēta eaz arderent dixerūt. **D**ñe iesu ne ab hac hora patiaris nos loq' cū his q' te vez deū negauerūt. **H**is dicēs p'strauerūt se i orōne. et i maculatis corpib' intact' crinib' integrisq' vestib'. digesto igne reperte sunt. **I**n crastino etiā iussit hīrenaz locari in p'stibus. sed apparuerūt ducētib' eā duo milites dicētes. **V**isit nos comes vt ducaris eam vbi ego dico. **E**t duxit eam in sup'cilio montis. **T**ūc vidēs se delusum sifinnius eques prexit ad montē. **E**t vidēs eā orantē tota die girauit eā. nec tū potuit ad eā puenire. **T**ecendit aut' vn' fuoz ei' arcū et iaculo pforauit eā. **E**t sic eū gl'a puenit ad dñm. **Q**uā rū corpa anastasia cū gaudio sepe iuit orās dñm vt eaz particeps fieri mereret.

¶

Legitur in vita sancti Juliani et basilisse **Q**uā idem iulian' multū hortaret' a parentib' vt vxorē duceret. p' quā et genus suū cōseruaret et adoleſcētie lapsus euaderet. orōni se dedit auxiliū petens a dño ne h'ginicatem p'missam aliq' occasione r'io'aret. **A**paruit aut' ei angelus dñi dicēs. **J**uliane sarage et parentū voluntatē p'fice. accipies q'dez p'ingē. nō que te polluendo a dño separet. sed p' te h'go tecū p'seueret. **L**etificans g' parentes sicut inq't desiderastis ecce sic facio. **Q**uerit ergo puella diuirtis nobilitate atq' decore p'stantissima nomie Basilissa. que et ipa parentū vnica fuit. **V**enit g' dies q' vici ni inuitant' ad nuptias. platee sericis ornātur. et aures omnū sonis musicoz et cantilenis h'ginū oblectabant'. ita vt si hō etiā ferreus esset luxuria solueret. **P**roducit' inter hec onerata gēmis et auro sponsa de thalamo. **I**ngredit' inuenis cū virgine letus cubiculū. factaq' ab eo orōne tali odore cella repleta est. vt videre sibi virgo in tali loco p'stituta esse. vbi vernant lilia et rose. et ait ad iuuenē. **V**irā rem sentio. cū em' hiemis tepus sit ita mihi oīm rosaz et lilioꝝ odor famulat' vt his satiata iā horreā thori cōiunctionē. **C**ui Julian'. **O**dor qui tibi apparet dñs est amator castitatz. q' integritatez corporis fuantib' vitā repromisit eternā. **A**ie igit' illa. **Q**ue melior sal' est q' integritatē custodiendo vitā eternā acquirere. **O**pro igitur vt parit' in eo de h'ginicatz p'posito p'seueremus. **T**ūc p'cidens Julian' ait. **C**onfirmā b' de' quod operatus est in nobis. **Q**d

Ex Vitis sanctorum

z ego sile feci. Et subito fundamēta cubicu-
li cōmota sunt. z lux imēsa emicuit. fitq; ibi
spectaculū magnū. Nam ex vna pte sedebat
rex etern⁹ cū multitudie cādidatorū. z ex a-
lia pte multitudo pginū. qz glōsa pgo tene-
bat pncipatū. A pte regis clamabat. **Vicisti**
iuliane vicisti. A pte pginis clamabat. **Be-**
ata es basilissa q̄ salutaribz monit⁹ p̄sensisti
Et oñsus est iuliano liber aurels lris scri-
ptus vt legeret. z legit sic. Julian⁹ q̄ p amo-
re meo mōm p̄cepit. deputez in eoz nūero
q̄ cū mulieribz nō sunt cōin q̄nati. Basilissa
vero q̄ ei integro corde sociata est deputez i
numero pginū. qz ego maria tenet pncipa-
tū. Et dicebāt oēs Amen. Reliquū ḡ noctē
in laude trāsīgentes. ceperūt spū nō carne
fructificare. Nec dinumerari pnt aie que p
iulianū p̄mittebant ad dñm. Silr z agmi-
na pginū p basilissam p̄mittebant ad xpm.
Tpe aut dyoclecian⁹ furore p̄secutiōis incū-
bente orauerūt deū vt oēs p eos pueri an-
teq; ipi migrarēt trāsirent ad dñm. Et trā-
sierūt in breui mille aie ad deū. Deinde ipa
basilissa ab ipis iā mortuis iuitata etiā ipa
defuncta est.

QII

Ut aut p̄secutiōis ingrauescente p̄ses
marcian⁹ sc̄m iulianū post dira tormē-
ta z diuersis penis afflictū z vinculis ferre-
is p omne corpus oneratz. iussit sub voce
p̄conis ciuitatē circuire dicēs. **Hec meren-**
tur deoz rebelles z pncipū p̄emptores. Et
cum veniret ad locū vbi celsus vnic⁹ filius
p̄sidis studebat. ait puer ad p̄disciplos su-
os. Rem inauditā video illū sc̄z xpianū qm
ducunt cū multitudine albatōz colloquen-
tem. z coronā sup caput ei⁹ ex gēmis z auro
cui⁹ fulgor excecāt hui⁹ aeris lucez. z alios
tres viros albescentibz tōmis alarūz vola-
tu in similitudinē aquilaz sup eū excubias
celebrantes. Et hoc mibi videt qz dignum
est tali deo fuisse. q̄ suos sic tuez z tali deco-
re circundat. Hoc audiētes discipuliz ma-
gister eius blande corripientes eū ab inten-
tione reuocare conati sunt. At ille doctorū
volumina abijciens etiāz vestes q̄s induit⁹
erat abiecit dicens. Auduz me mater fudit
huic seculo. qd mundi est mundo relinquo
Hec dicens p plateas ciuitat⁹ cursū ar-
ripuit donec vbi sanct⁹ Julian⁹ torquebat
veniens pedibz ei⁹ p̄strat⁹ ait. Te secūde na-
tūitatis quā mibi xps ostēdit p̄zem agno-
leo. Marcianū p̄o genitorē meū veritatis

inimicū despicio. **Tota aut ciuitas p̄currē-**
bat. z filiū p̄sidis sic vulnera martyris oscu-
lantē mirabat. Si quis aut voluisset ex p̄-
cepto p̄sidis puerū a iuliani cōplexu auel-
lere. statim man⁹ eius z brachia strabeban-
tur. Presentatis ergo eis p̄sidi. ait iuliano
p̄ses. Spei mee fructū magicis artibz au-
ferre p̄tendis. z ipm parentū amorē negare
cōpellis. Hoc eo dicēte aduēit z mī cū mul-
tiplicata familia crine soluto z nudatis vbe-
ribz clamans. Qd vidēs p̄ses clamauit in-
cissis vestibz ad iulianū. Iuliane crudelis
aspice dolorē p̄ris z m̄ris z planctū tante fa-
milie. z a magicis artibz innocentes solue. z
ego impatoribz suggerāvt illesus abscedas
Lui ille r̄ndit. Suffragiis tuis op⁹ nō ha-
beo. nec dimitti desidero. Ecce adest q̄ a te
nat⁹. modo credendo meci renat⁹ est ip̄e ti-
bi z mī r̄ndeat. R̄ndit puer. De sp̄itis ro-
se nascunt. nec rosa nata de sp̄inis odorem
suauissimū. nec frutex q̄ rosas genuit amittit
aculeos suaz penaz. Ut ḡ p̄uestis pun-
gite. z me odorē suauitatis credentibz p̄pina-
re p̄mittite. Vobis obediāt q̄ perire para-
ti sunt. me imitent q̄ de tenebris ad lucē ve-
nire p̄tendūt. Ego p̄ tpo vos parentes ne-
go. z p vitā tpālē vitā eternā acq̄ro. Nō pos-
sum in vos p̄ esse et in me crudelis. Quid
moraris. Quasi incredulus z crudel⁹ nō q̄t
abraam paternis manibz app̄hende gladi-
um z victimā offer filiū. Vani sunt vult⁹ ve-
stri. false lachryme. ab hac p̄fessioe pietatis
nemo meualebit distūgere. Hoc ḡ iubent
in tenebrosum carcerē vermitibz scaturientē
includi. Quē ingressi statim tenebre t̄tunt
in lucē. z ebulliens pena disparuit. Hoc vi-
dentes milites viginti pueri sunt.

QIII

Erāt at septē filij relict⁹ ex genere chari-
ni ipator⁹ defuncti. Quos dyoclecian⁹ z ma-
ximian⁹ amore p̄ris eoz retinētes p̄miserāt
sine aliq̄ p̄secutiōe xpo defuisse. **Et bēbāt se-**
cū p̄s byterz q̄ eis sc̄a mysteria celebrabat.
His ḡ iubet diuini⁹ vt cū p̄s bytero carce-
rē peterēt. q̄tenus puer z milites. ex baptis-
ma suscipent. Statimq; angelo p̄eunte ad
carcerē veniūt z angeli tactu claustra pate-
scunt. Hoc audiēs Marcian⁹ p̄tremuit. et
eductis eis de custodia dicit. Eui o infan-
tuli adeo optatis mori. q̄bz p̄missum est ar-
bitrio vestro deū colere. Respondit senior.
Basia auri naturā sue claritat⁹ obtinet. sz

Distinctio octaua

nisi igne et malleis et limis dissipet dignum capi-
piti regis diadema non perficit. Ita et nos quod de-
christiani sumus. sed nisi iuliani vestigia secuti
fuerimus diadema regis eterni esse non possumus.
Tunc de consensu imperatoris iubentur cu-
pe cum pice et sulphure et cera preparari. et singulis
singulis imponi. Interim autem defertur circa
eos corpus mortui. Tunc dicit preses Juliano
Christus vestrum mortuos deus suscitasse. In hoc ergo
parebit quod verus deus sit si istum suscitaueritis
Respondit ille. Licet hoc infidelitas vestra non mere-
atur. ne tamen imperatorie dei mei arguatis sta-
tim mira videbitur. Tunc oratione facta coram
omnibus ait ad corpus. Tibi dico. In nomine christi
quod lazarus quod driduanum suscitauit surge. Sta-
tim autem surgens ille clamabat. O accepta-
bilis oratio. ubi ducebar. unde rediret suus.
Preses irridens ait. Unde redisti. At ille.
Ducebar inquit a quibus nescio ethiopibus.
quorum statura erat ut gigantum. aspectus horren-
dus. oculi ut fornaces ignis. dentes ut leo-
num. brachia sicut trabes. ungues ut aquila-
rum quod letantes ducebant me in infernum. Sed
cum iam in ore putei abyssi essem. beato Julia-
no orante omnes in infernum commouit. Tunc ve-
nientes duo albari et auferentes me de domi-
tione impiorum huic loco reddiderunt. ut per eum
quod suscitauit me illum agnoscam quem nimis ne-
gabam. Hoc eo dicente iussit preses. xxxi. cu-
pas parari et scotos immitti. Primum tamen ait celsus
ad patrem iudicem. Per ipsam vanitatem quam co-
lia te obtestor. ut cum post ignem me videris il-
lesum permittas me cum matre triduo habere com-
piliu. Quod si feceris nec me nec ipsam amice-
res. Respondit preses. Si ex igne exieris quod tamen
non credo faciam quod petisti. Tunc non ferens in-
cendit filium scissis vestibus ululans cum uxore
domum reuertitur. Immissis ergo sanctis singulis
cupis ignis supponitur. et plus quam triginta cu-
bitis flamma leuatur. Fleuit omnis ciuitas quod
conuenerat. sed de medio ignis melodia psal-
lentium resonabat. Transiimus per ignem et a-
quam. et reduxisti nos in refrigerium. Tunc san-
cti rursus includuntur in custodia. et minister celsi
sumus promissum cum eis. Orantibus autem eis subi-
to locus motus est. splendor emicuit. odor
suauis affuit. et vox psallentium insonuit.
Deus autem videns et audiens mulier clama-
uit. Nunquam hoc contemperi. Nam ita refecta sum ut
omnium dolorum oblita. illum solum deum credo per
quo filius meus agonizauit. Cui puer Uere
nunc te matrem meam precor. nec tu me amice-

tes. nec ego te si ad illud donum mecum contem-
das per quo sancti tanta sustinent. Illa autem
iam diuinitus illustrata. scias ait fili nihil me
eius amori proponere quem tu diligis per quam re-
quicquid saluti mee necessarium cognoscis ex-
erce. Nam et patri vita carebo libenter ut ad il-
lam eternam possim vobiscum perungere. Tunc
sanctus presbyter anthonium baptizauit eam. Cui
celsus eius filius in baptismi gratia prescriptus est.
Audies hoc marcianus iussit uxorem suam apphe-
sam domum suam. sed appropinquantes ei ministri
ceci facti sunt. Iussit autem marcianus in crasti-
no viginti milites decollari. septem germa-
nos comburi. Julianum vero cum anthonio presbyter
tero mitem et filium et illum quem infernum reddide-
rat suo iudicio reseruari. Dixit ergo sacerdotibus
templorum. Ornate templum iouis quod semel
anno aperit. Quo adductus sanctus ait. Ecce
tempus salutis vestre si in hoc templo venerando numi-
nibus offeratur. Respondit Julianus. Tempe est sa-
lutis nostre fac omnes sacerdotes esse presentes ut
videant magnitudinem sacrificii nostri. Gaudentes
ergo preses iussit omnia eorum vincula auferri di-
cens. Turpe est eos carthenis teneri quibus
dum ceperunt esse christiani. Congregatis ergo omni-
bus Julianus et Anthonius cum omnibus orane-
runt dicentes. Deus eterne qui non in manu
factis. sed mundis cordibus habitas respice et
subuersionem templi huius. cultorumque eius ut cre-
dant solo non sancto tuo. Statim autem san-
ctis amen respondentibus templum subuersum esse
sculptilia ceciderunt. sacerdotes fere mille
cum templo dimersi sunt. et alia magna pars pa-
ganorum interijt. Tunc ait preses. O virtus magi-
ca. iam non miserebor nec parcam. Et reclusis
eis in carcere apparuit multitudo sanctorum
etiam predicti. xx. milites et septem germani et san-
cta basilissa cum choro virginum omnes in magna
gloria dicentes. Regna celorum parefacta sunt vo-
bis venite. Altera die iussit preses iuliano et pu-
ero cutem capitis auferri. Anthonio presbytero
et Anastasio a morte reuocato oculos vinci-
nis erui. matrem vero quam credebatur penas
tolerare non posse eculeo applicari. Sed sta-
tim ut volebant eam ministri punire. excec-
ti sunt. Singulis autem dominus sanitatem subi-
to retribuit. Tunc clamauit preses. Deus heu
vincimur. Quid nunc amplius eis faciam. Iu-
bet ergo omnes feras ad scotos in amphiteatro
dimitti. que statim omnes pedes eorum linge-
bant. Post hec iubet eos decollari. Quo fa-
cto subito per terremotum media pars ciuitatis

Ex Vitis sanctorum

corruit multitudo infidel' p'li a fulgure to-
nitrui exstinguit. oia templa idolor' corru-
rūt. **I**pse aut' iudex semiuiv' evadēs nō mul-
to post vermib' ebulliens expiravit. Passi
sunt octavo ydus iannarij.

QIII

Legit in vita sc'te fidei virginis q' ipa a
cunabulis xpm diligēs cū p' fama sc'te vite
latere nō posset. cōphendit' z dacio p'sen-
tata xpianā se p'stant' esse r'ndit. **L**ūq' deos
gentiū demonia esse asserēs ne blandimen-
tis nec minis vt xpm negaret posset induci
iussu p'sidis sup' eratē ferreā divaricat' mē-
bris substratis carbonib' extensa est. **D**ūq'
sic p' xpo torqueret' multos exēplo suo puer-
tit ad xpm. **T**ūc q'z sc'tus **C**apras' q' p' timo-
re p'sidis iuxta yrbē in rupis cuiusdā fora-
mine iacebat cūcta q' intra muroz ambituz
fiebat apte videbat. **H**ic cū xginē tā crude-
liter puniri cerneret. oravit p'mo deū vt eaz
victicē in certamie faceret. dein devt sibi p'
miū martyrij illi' demonstraret. **E**t ecce vi-
dit prin' colūbā nīueā de celo descēdentē. q'
coronā auro gēmisq' lucentē sup' caput xgi-
nis quaz angel' vestib' speciosis induerat
posuit. z vt circa xginē dei p'tus clarior ap-
pareret. ipa colūba volatu alaz z rore cele-
sti sic ignē extinguit vt nihil de incēdio rema-
neret. **H**ec g' cernēs capras' q' iā de victo-
ria secur' rupē sub q' manserat dextera p'cul-
sit. z fons prin' erūpens meritis sc'ti capras'ij
oib' infirmis vsq' nūc remediū salut' impē-
dit. **E**xiliēs igit' capras' ad locū certaminis
pperavit. z dacio xpianū se offerēs tanta
iubētis crudelitate laniat' est vt inx' ceteros
circūstātes p'm' z felician' frēs p'pter ei' pa-
tientia ad xpm pueri cū ipo caprasio z fide
xgine plecterent.

QV

Legit in vita sancti petri alexandrini epi
q' idez sc'tus tpe epas' sui nunq' i cathedra
sua voluit sedere. sed sup' scabellū ipi' cathe-
dre residebat. **P**ropter qd' frequent' cler' z
p'ls conquerebat'. sed nequaq' acquiescebat.
Nā q'tiens ascendere volebat ipam cathē-
drā splendor igne' de ipa sede egrediens ei
apparēbat. cui' aspectu vir dei ita accēdeba-
tur vt interdū se nesciret esse in corpe. **L**uz
aut' quadā solēnitare cler' z epi q' aderāt de
tam hūili ei' sessiōe q'rerent. ille coact' z rē
celare nō valens. **E**ur inq't affligit' cor meū
an nō videtis p'tutē igneā q' emicat i ipo so-
lio z spm' choruscare nō cernitis. **L**ūq' om's

demisso capite nihil r'nderēt tantā rē audi-
entes subiūxit. **E**redite mibi filioli si vide-
retis q' video cognosceret' qd' est x' sacer-
dotalis. z q' grā in ipis habitat. ad cui' ma-
iestat' p'ntia ego territ' in eadē cathedra se-
dere nō audeo.

QVI

In gestis sancti maurilij epi andegauē-
sis in cui' p'sideratione sicut referre solebat
sanct' martin' nō solū affuit spūsc'tus i spe-
cie columbe. sed etiā angeloz exercit' copio-
sus. **L**egit q' cu'z in basilica beati petri apli
celebraret. aduenit matrona cū moriēte pu-
ero. quē idem vir sanct' eidē ante epatuz vt
nascere' precib' obtinuerat apud dñm. po-
stulans vt filio suo quē dñs deuouerat ma-
nuū suaz impositiōe spm' sanctū daret ante-
q' obiret. **S**ed remorāte paululū cpo in ce-
lebratiōe puer excessit. **B**eatissim' igit' mau-
rilius expleto misse officio obituq' pueri q'
absq' chrisma' dono excesserat p'ognito.
totū id sue negligētie deputavit. lachrymis
multo tpe irremediabilib' culpā suam de-
flens. **C**ui cū nec ista sufficerēt. diu multū-
q' qd' ageret secum trahens. tandē reperit
q' inter cōciues tante negligētie piaculuz
plene expiare neq'ret nisi singular' elapsus
patriā p'riā ciuesq' relinq'ret. **T**ali igit' re-
perto p'silio occulte recessit ex sanctor' reli-
quijs ecclie andegauē' secū claves expor-
tans. **C**ū aut' puenisset ad mare diuina pui-
dente clemētia manēs in littoze diē transie-
sui exaravit in lapide. **S**icq' ascēsa puppi i-
choati itiner' cepit maturator' existere. **E**ū
q' p'cessisset in altū z reliq'az claves q're secū
detulerit cogitaret insidiāte hūani generis
inimico vt dolorē sup' dolorē sc'to viro ipo-
neret repente claves de manib' lapsē sub-
mergunt in equore. **T**ūc cū lachrymis cla-
mauit maurili'. **N**isi has itez claves vide-
re meruero patriā z yrbē nūq' repetā quaz
effugio. **T**rāsmisso igit' mari. q' q's eēt absco-
dere potuisset murato habitu vni pncipuz
regionis adbesit. p'fessus se ortulanū fore.
qui cū p'ficere' misterio. tāā copiā dñs ole-
rib' dabat vt oib' q'z necesse fuerat ex eis dē
daret sufficient'. z tñ nunq' olera defecerūt.
vñ plurib' placebat z ab omib' amabatur.
Interea plebs andegauoz pauore nimīū
p'cellit crebrisq' visionib' admonet. vt p'pri-
um pastore' circūquaq' p'q'reret. nisiq' mau-
rilius inuent' sue ecclie redderet. vt dem an-
degauoz fore celeri' subuertendaz. **U**nde

Distinctio Octaua

eiusdē regiōis nobiles et vulgares collatōe
facta i vnu puenēf de cretū eligētes ex pci
uibo q̄tuoꝝ diffuse stutū ac fidei viros. q̄b
q̄ necessaria erāt ad tāti itinerē supplēda ne
gocia sup̄tibz ex toto collatū p̄cipiūt ne vn
q̄ reuertāt donec pastores suū inuenissent.
Qui functi legatōe et deuotū inssa exēq̄ntes
omnē fere europā circuitu ambierūt. Se
primo tandē anno i pres gallie reuertētes
et mīme quez q̄rebāt inuēto diuio ductu ad
portū oceanī maris q̄ in britānia minore
manet puenēf q̄ten? quē cis mare inueni/
renō poterāt trās mare q̄rere niterēf. Pre/
stolātes igit nauim cū q̄ trāsiret dū reside/
rēt in littore sc̄ptū qd sup̄ dixim? inuenerūt
in silice. Hic trāsijt **Daurili**? andegauorū
ēps. De tā euidentē igit alacres facti indicio
trās pōtū abiere securi. Cūq̄ iam i medio
maris essent repēte imanis emersus e gurgi
te piscis p̄silijt i nauim. de q̄ cū deo grās re
tulissent ipsūq̄ piscē exenterare cepissent re
liq̄az clauēs q̄s **Daurili**? i mari pdiderat
in piscē iecore cepēf. Quas recogiscētes ni
mīus mirātes turbabant attoniti metuē/
tes ne cū ip̄is **Daurili**? naufragiū passus
submersus ēēt. Demissis igit nauis ancho
ris i h̄ stātes vt d̄ mari reuenterēf asserētes
nauis mauriliū eē defūctū singuli seq̄nti no
cte vnu eundēq̄ vīlū d̄no tribuēte habuef
Polite inq̄t metuere nec reuertamī d̄ itine/
re. ceptū maturate negociū pculdubio diu
q̄stuz inuenier. Hanc reddito qd singuli
viderāt retulef. Vñ factū ē vt angelico du
ctu ad domū p̄ncipis cū q̄ **Daurili**? habi
tabat recto itinere ducerēf. Ingressi autēz
ilico **Dauriliū** vocari et cū oleribz q̄b rex
vti p̄suerat accurreret audief. Oculorū
igit acie in p̄tē q̄ illū audief i clamore diri
gētes cū oleribz occurrere statī **Dauriliū**
p̄spexēf. Quē cū coguissent p̄strati pedibz
illius cū magno fletu rogabāt vt p̄prie sub/
ueniret ecclē atq̄ ciuitati q̄ ei? absētia nihil
iam aliud nisi sup̄mūz p̄stolaref exitiū. Ad
q̄z fletū cū se negare nō possz obstupefact?
cū lacrimis repugnare cepit obniti? dicēs
Voto me ac iuramēto cōstrixi nūq̄ me ad
patriā reuersuz nisi clauēs videre merear
itez q̄s amisi. Quibz statim exhibitis q̄cqd
in mari viderāt et p̄ulerāt ex ordine refere
bant. Interea istiusmodi circūquaq̄ nego
cij fama puolitat. ipsūq̄ sollicitat regē. Vi
rant cūcti. et quē vt ortulanū habuerāt. nūc

vt sanctissimū p̄sulē adorāt. mlti eū mune/
ribz et donarijs honorare p̄certātes. Tunc
Daurilius tot p̄cijs vt regrederēf et mira
culis victus dū sollicitior de reuersiōe cun
ctaret. et vigilijs et orōibz insomnē ducere se
quentē disposeret noctē Tandē fatigatus
ieiunio paululū ob dormiēs angelū d̄ni v/
dit dicentē sibi. Surge maurili et p̄loꝝ re
querentiū exequere votū. Ecce cū tuis p/
cijs atq̄ meritis tibi cōmissas seruauit d̄ns
oues. p̄ q̄b rogasti. et insup reddidit tibi pu
erū quē diuiti? ploꝝans q̄sisti. Quid multis.
Reddito mane p̄currētibz vndiq̄z p̄lis cūz
honore magno deducit ad nauem et tradu
cto ponto cū nō minori glā ad p̄riā excipit
patriā. Taliterq̄ regressus ad urbē spectā/
tibz turbis de d̄ni p̄missione securus venit
ad tumultū pueri. Quē rastris discooptum
inuocat planctibz diutissime xpm. Tandē
expleta cū lacrimis orōne vtriq̄z consurgūt
Daurilius de orōe. et puer de morte Quo
septiformis spūs grā p̄secrato ex cuētū vo/
cauit eū renatū. Qui ab eodē brō viro dili/
gentē educatus tantis florere p̄rutibz pme
ruit vt post **Daurilium** pontificalez ecclē
cathedram sortiref.

QVII

Legit in vita sc̄ti **Eugenij** carthaginens
ep̄i q̄ in affrica rex **Benserice**? obiit circa an
nū d̄ni. cccclxxij. Qui q̄dem fuit rex wāda
loꝝ et carthaginēf cū tota affrica dolose oc
cupauerat. Quo mortuo successit **Honorio**
cui filius annis octo. Sub h̄ br̄is **Eu**
genius cum omni clero carthaginensi con
tra arrianā heresim p̄ t̄po fortit agonisat.
Hic q̄dez **Honorio**? in p̄mordio regni vt
h̄z subtilitas barbaroz cepit mitius et mo/
deratū agere et maxie circa religionē xp̄ia/
nam. Ervt se religiosum ostenderet solitus
req̄rebat hereticos manicheos. ex q̄b mul
tos incendit et varijs modis pdidit. et pre/
cipue p̄sbyteros et dyaconos arriane he/
reseos. Destinauit autē edictū p̄ notarium
suū qd publice legerēf. iubens vt iuxta pe
tionem **Zenonis** impatoris. ecclia cartha/
ginēsis religionis sue p̄rium haberet ep̄m
q̄ iam p̄. cxxij. annos tali ornamēto fuerat
destituta. Quod dum edictum nobis pre/
sentibz ecclē legerēf gemere cepim? eo q̄ me
diantibz dolis maloz esset futura p̄secutio
preparata. et ita legato respondim?. Si ita
est interpositis bis cōditionibz periculosis

Ex Vitis sanctorum

ecclesia non vult hunc episcopum gubernare. Quam suggestionem legat accipere neglexit. sed et populus ut tunc fieret qui ignis exarsit. cuius erat clamor intolerabilis qui nulla possit ratione sedari. Ordinato itaque episcopo Eugenio viro sancto deo quod accepto sublimis nata est leticia. et gaudium cumulatuz est ecclesie dei. exultans multitudo catholica sub barbara dominatione de ordinatione pontificis re parati. Cepit enim ille vir dei peruersatorem bonam venerabilis et reuerendus haberi. his etiam qui foris erant. et ita esse omnibus quod ut si fas esset animam suam pro eodem ponere. vniuersos delectaret. sed cum fama eius esset ubique celebris atque manifesta. ceperunt exinde arrianorum episcopi inuidia gaudere. Quod plura. Suggestum regi de illo qui precepit ut suum nequaquam sederet thronum. nec ad dei populum subum faceret suum. Deinde quod matres et fecas in hunc barbaro incedentes in ecclesia aspiciere prohiberet. Ille autem respondit ut decerneret. Domini dei omnibus patet. intrantes nullus potest repellere. Et maxime quod ingens erat multitudo nostrorum catholicorum in hunc illos incedentium ob hoc quod domui regie fuerant. Ac ubi ab homine dei tale responsum accepit. statuit in portis ecclesie collocari tortores. Qui videntes feminam vel virum in specie sue gentis incedentem ilico palis minoribus dentatis factis in capite crinibusque in eis de collocatis vehemens stringentes sicut cum capillis omnes pelliculam capitis auferebant. Nonnulli dum hoc eis fieret statim oculos amiserunt. alij ipso dolore defuncti sunt. Mulieres pro post hac pena capitis pelle nudas preconem preunte per plateas ciuitatis ad ostensionem ducebant. sed ipse sibi lucrum maximam computabant. Nec scimus cuius calique eorum etiam penis virgentibus a recto itinere declinasse. At ubi isto modo fidei firmitate infringere non valuit illuz cogitat ut nostre religionis homines in aula eius constituti neque annonas neque stipendia solita possint. Addidit quod et laboribus eos conterere rusticis. et dirigere viros ingenuos et admodum delicatos ad campum vicentem. ut sub ardore solis incendio cespites messum defecarent. Ubi omnes cum gaudio pergentes in domino letabantur. In quorum gubernio quidam fuit aridam habens manum. qui per annos plurimos nullum ei prestitit obsequium. Qui cum veraciter excusaret se operari non posse. magis violenter iussus est pergere. Sed ubi ad locum ventum est. et pre-

sertim pro eo orando ingemuerunt omnes pietate diuina illa arida incolumis confessoris restituta est manus. Hinc iam honorici persecutio doloris ac parturitiois in se sumpsit initium. Ipse autem qui sese iam dudum omnibus bene ostenderat desiderat post obitum suum filius quod non pertigat regnum statueret. Theodorici fratres filiosque eius. Sunt inique fratris nibilo minus filios crudeliter cepit insequi. Quorum nullum dimitteret nisi eis mors desiderii sui voluntate auferret.

QVIII

Amputatus igitur in brevi omnibus quos timebat et solidas sibi ut purabat regnum quod breue fuerat et caducum ex parte odiosus atque securus vniuersa tela furoris in persecutiones ecclesie catholice rugiens sicut leo peruerit. Ante persecutionis tunc tempestate multis preuentibus visionibus et signis imminens demonstratum fuerat malum. Nam ferme ante biennium quod fieret vidit quidam fausti ecclesiarum solito in ornatu fulgentem. et dum letarent candore tanti fulgoris. cereis quod fulgentibus palliisque velamento ac lapidibus rutilante subito ait lumen illud percipiscibilis extincus est fulgor. ac tenebris succedentibus aduersariis natus est fetor. et omnis illa albarum turba expellente quibusdam ethiopibus minata est foras. ob hoc lamentanduz quod eam in claritate persistina nequaquam viderit iterum restituta. Nam visionem istam nobis preuentibus sancto retulit Eugenio. Vidit et quidam presbiter ista fausti basilica referta turba innumera bilium. et post paululum euacuata et repleta multitudinem porcorum atque caprarum. Itaque alius vidit aream triticam ventilationi paratam. granis ventilatoris iudicio necdum a palea separatus. Et dum ingens masse confuse magnitudinem miraretur. subito ecce turbo veniens tempestatis sonuago flatu cepit aduentum suum surgente pulvere demonstrare. Cuius impetu palea illa omnis omnino volauit. remanentibus granis. Post hoc venit quidam percerus splendido vultu habituque nitido fulgens et cepit grana vacua macilenta atque similitudini reprobis purgando percere. Que diu examinans vix magnitudinem illius masse licet probate ad acervum tunc perduxit exiguum. Quid ultra. Censet primo tyrannus inusione terribili ut nemo in eius palatio militaret neque publicas ageret actones nisi se arrianum fecisset. Quorum ingens numerus ne fidem perderet vigore inuicto militiam tempore abiecit. quod postea

Distinctio Octaua

domibus piectos oīq; substantia expoliatos
in insulis sicilia z sardinia relegauit. qđ etia
statuere p totā affricā festinauit vt nostroz
epoz defūctoz fisci sibi subaz vendicasset.
Qui at defūcto succurrere potat. nō aū oz/
dinaret nisi fisco regali quingētos solidos
obtulisset. **S**z h edificū vñ pstruere nifus
est diabolus. statim illud destruere dignus ē
xps. Suggestūt ei domestici sui dicentes.
Si istud fuauerit pceptio vñ. nñi epi i pri
bus tracie z alijs regiōibz pstituti peiora i/
cipiēt pati. Precepit deinde sacras fgines
pgregari dirigens wandalos cū sue gentis
obstetricibz ad inspiciendū z prectandum
pñs verecūdie z pudorē. vbi nñ matres ad/
erāt. nec aliq catholica matronaz. alie cru/
ciātes gūi suspēdio atq; ingētia pōdera pe/
dibz colligātes. lamias qz ferri ignitas dor/
soverri māmellis z lateribz apponebāt. Qui
bus int suplicia dicebat. Dicite q epi vo/
biscū pēbunt z clerici vñ. Quaz acerbata
te penaz plurimas scim⁹ tūc extūctas. Alie
q remāserunt cutibz arefcentibz facte sunt
curue. Ritebat em̄ semitā inuenire p cuius
aditū publicā sicut fecit faceret psecutionē.
Et ita faciens nullo mō inuestigare potuit
quō xpi eccliam macularet.

CIX

Quibz at psequar flumibz lacrimarū qñ
epos. pbz. dyaconos. z alia ecclie mēbra
id est. quoz milia nongētos septuagitasex
ad exiliū heremi destinauit. in qbz erāt po/
dagri qplurimi. ali p etatē annosaz lumie
tpali puati. In qz numero erat btis felix
abirritan⁹ eps hñs iam in epatu. cliij. an/
nos. Qui paralisi morbo pcussus nec scēie/
bat qdē nec penit⁹ loqbat. De q nos maxi
me cogitātes q nō posset iumento portari
suggessim⁹. vt a suis rex peteret vt saltez eū
ppere morituz carthagini esse iussisset q ad
exiliū nlla rōne posset adduci. Qui ita ferē
tyrān⁹ cū furore dixisse. Si aiali sedere nō
pōt iungant boues indomiti q eū colligati
funibz trahēdo pducāt vbi ego pcepi. Quē
et trāsuerso sup burdonē vincitū qī qñdam
ligni trūcū toto itinere portabam⁹. Lōgre/
gent vniuersi in succēsem z larēsem ciuitatē
vt illuc occurrētes mauri sibi traditos ad
heremū pducerēt. Supueniētes igif comi/
tes duo subtilitate dānabili blandis fmo/
nibz cū dī pffozibz agere ceperūt. Quid vo/
bis inquit videt vt ita pñaces. sis et dñi

nñi pceptis mime obtēperetis q esse poteritis
in ppectu regis honorabiles si eius sustine
tis facere voluntatē. Statim illis ingenti
vociferatōe clamantibz z dicentibz. xpiani
sum⁹. trinitatē in vnū deū inuolabile cōfi/
temur. includunt grauiori qdē sz adhuc la/
tiori custodia. Ubi nobis copie dabantur
z introire ac pbbū admonitiōis fribz facere
z diuina mysteria celebrare. vbi z infantuli
fuere qplurimi qz genitricēs materno se/
quebāt affectu. alie gaudētes. alie retraben
tes. alie gaudebant se martires peperisse.
alie moliendo diluuiū rebaptisatiōis nite/
bant a pffessione fidei reuocare. Nullum tñ
tūc blādimenta vicefēt. nec carnalis pietas
aliquem inclinauit ad terrā. Nam qdā tūc
q fecerit anus breuiter delectat referre. Dñ
em̄ iter agerem⁹ cū dei exercitu comitantes
z forte magis noctibz pmouim⁹ ppe solis ar/
dorē. pspicim⁹ mulierculā sacculū z alia ve/
stimēta portantē manu infantulū vnuz te/
nentem atq; in his sermonibz consolantē.
Curre dñe meus. vides vniuersos factos
quō pgiūt z festinant hylares ad coronam.
Quā nos cū increparem⁹ q ipoztuna vide
ret aut viris psetu iungi. aut exercitui xpi
sociari rñdit. Bñdicite bñdicite z orate p
me z isto nepote puulo meo cū q ad exiliū
pgo ne inueniat eū solum inimic⁹ z a via ve
ritatis reuocet ad mortē. Ad h pba repleti
lacrimis nihil dicere valui⁹ nisi vt fieret
volūtas dei. Sed vbi aduersari⁹ q iā forte
dicebat. partibz spolia. replebo aīaz meā.
interficiā gladio meo. dñabit manus mea.
nullū potuit occupare. reqrit angusta et te/
nerrima loca in qz pclaui⁹ dei exercitum
coartaret. Tūc eis etiā visitatōis humane
negata est pfolatio. Puniunt z fustibz gūie
affligūt. Jactant pffozes xpi angustia co
artante. vñ sup aliū vt agmina locustaz. z
vt pprie dī vt pñosissima grana frumētōzū.
In q pstipatōe secedendi ad nāfale officiū
nulla rō sinebat loci. sz stercoris z vrine vz/
gente necessitate ibidē faciebāt. vt ille tunc
fetor z horroz vniuersa penaz genera supe
raret. ad qz aliqñ dat⁹ ingētibz muneribus
mauris. dormiētibz wandalis vir clam p/
missi sum⁹ intrare. Qui introeuntes velut
in gurgite luti vsq; ad genua cepim⁹ mergi.
illud Hieremie videntes completuz fuisse
Qui nutriti sunt in croceis amplexati sunt
stercora sua. Quid multa. Precepti sūt vn/
f 2

Ex Vitis sanctorum

dijs pstreptentibus mauris ad iter ubi desti-
nati fuerant preparari. Excuntes igit die
dnica linica habentes stercorebus vestimenta.
et facies simul et capita a mauris tamē cru-
deliter minabant. hymnū cum exultatione
domino decantantes. Nec est gloria in om-
nibus sanctis eius.

XX

Quante et tunc multitudines de diuersis
regionibus et ciuitatibus ad visendos dei mar-
tires concurrerint populoz testantur vie vel semite
que agmina visentium nequaquam capiebant per-
petices montium et vallium concurrētes turba
fidelium inestimabilis descēdebat cereos ma-
nibus gestantes. suosque infatigabiles vestigijs mar-
tirum percipientes ita voce clamabant. Quibus nos
miseros relinquentes dum pergitis ad coronam. quod vos
baptisaturi sunt puulos sorte aque pennis
Qui nobis pnie manus collaturi sunt et reco-
ciliatiois indulgentiam ob strictis peccatorum vin-
culis soluturi. quod vobis dictum est. Quicumque
solueritis super terram erit solutus et in celis.
Qui solentibus orationibus sepulchri sunt morien-
tes. quod diuini sacrificij ritus exhibendū est
consuetus. Deu nos miseros et desolatos ho-
mines quod tamquam oues suo pastore destitute re-
linquimur crudelibus et immanibus feris defo-
randi atque dentibus luporum discerpēdi. Quam-
diu vos nobis prouideritis nostrique curam gessistis
nemo in nos seuire atque a via veritatis auerere
potuit. vobiscum et nos libebat pergere si lice-
ret ut tali modo filios a patribus nulla necessi-
tas separaret. In his vocibus et laudibus nul-
lus iam pergere admissus est solator. sed ar-
tabat multitudo ad currendum. ut ubi tunc
navis erat parata laboriosam caperet mas-
sionem. Qui cum senes deficerent et alij forte et
si iuvenes delicati ceperunt primo hastilium
cuspidibus ad currendum et lapidibus tundi vi-
magis deficientes amplius lassabant. Post
hoc imperatum est mauris. ut quod ambulare non
poterant ligatis pedibus velut cadaver ani-
malis mortui traherent per dura et aspera lo-
ca. ubi primo vestimenta. postea membra sin-
gula carpebant. quod per gladios acutos petra-
rum huius caput cōterebat. alibi latera scinde-
bant. et ita inter trahentium manus spiritum exala-
bant. quorum numerum colligere nequaquam va-
luimus multitudine coherente. extraxit tamē
per totum aggere publicum vilis sepulchra san-
ctorum. loquentibus tumulis. Reliqui abilio-
res ad solitudinis loca perueniunt. in quibus

collocati orationem dei ad vescendum ut iumenta
accipiunt. ubi etiam venenatorum animalium at-
que scorpionum tanta esse dicitur multitudo ut
ignorantibus incredibilis videatur. Que so-
lo statu etiam procul positus veneni virus
infundant. Scorpione autem percussus nul-
lum dicunt aliquando euasisse. Quorum fe-
ritas virulenta usque ad presentem christum defendere
nulli seruatorum eius nocuisse docetur. Sed cum
illi aluntur ordeaceis granis. postea et hoc
ablatum est quasi non posset deus qui plue-
rat patribus manna pascere et nunc tali exi-
lio mancipatos.

XXI

Cogitat acriora aduersus ecclesiam dei.
ut qui membra aliqua absciderat. totum la-
niando perderet corpus. Nam et eugenio
episcopo et vniuersae affricę preceptum direxit
in hec verba. Rex Honoricus vandalorum
et alanzorum vniuersis episcopis omousianis.
Non semel sed sepius constat esse prohibi-
tum ut in sortibus vandalorum sacerdotes
vestri conuentus minime celebraret ne sua
seditione animas subuerterent christianas.
Quam rem spernentes plurimi nunc reper-
ti sunt contra interdictum missas in sorti-
bus vandalorum facere asserentes se integram
regulam recte fidei tenere. Et quia in puin-
ciji a deo nobis concessis scandalum esse no-
lumus. Ideo dei prouidentia cum pensu san-
ctorum episcoporum nos statuisse cognoscite ut
ad diem kalendarum ianuariarum prime futu-
ram omnia omni excusatione formidinis
omnes carthaginem veniatis ut de ratione fi-
dei cum nostris venerabilibus episcopis pos-
sit inire conflictum. et de fide omousianorum
quam defenditis de diuersis scripturis pro-
prie approbetis quod possit agnoscere si integram
fidem teneatis. Qui autem edicti tenore au-
dientes sancti ingemuerunt eo quod future per-
secutionis furorem indicaret. Conuenerunt igit
postposito die nostri carthaginem. Tandem ve-
nit ad disputandis conflictum ad locum scilicet
quem elegerant aduersarii. Virantes igit nostri
vociferationis tumultus ne forte post ar-
riani dicerent. quod eos aliquis nostrorum op-
presserit. delegunt de se nostri decem qui pro
omnibus runderent. Conuersi autem nostri
girille episcopo arriano in sublime sedenti dixe-
runt. Proponere quod disponis. Girilla dixit.
Nescio latine. Nostri dixerunt. Semper te
latine esse locutum manifeste nouimus. modo

Distinctio Octaua

excusare nō debes maxie qz tu h^o rei incen-
diū suscitasti. Si at nra fide cōgscere desi-
derat h^o est vitas quā tenem⁹. Regali em i-
perio fidei catholice quā tenem⁹ cogimur
reddere rōez. Prēm z filiū z spm̄ sc̄m̄ ita in
vnitate deitatis pfitemur. vt z prēz i sua ppe-
tate p̄sōe subsiste. z filiū nihilom̄ p̄pria ex-
tare p̄sōa. atqz spm̄ sanctū p̄sōe sue p̄peta-
tē retinere fidei pfessione fateamur. Non em̄
eū dē asserētes prēz quē filiū neqz filiū pfite-
tes q̄ p̄ sit aut spm̄ sc̄m̄. neqz spm̄ sanctū
accipim⁹. vt aut p̄ sit aut fili⁹. sed ingenitū
prēm z de p̄e genitū filiū. z de p̄e z filio p-
cedentē spm̄ sc̄m̄ vni⁹ credim⁹ eē substantie
v⁹ p̄essentie. qz ingeniti p̄is z geniti filiū
z p̄cedēt⁹ spm̄ sc̄m̄ vna ē deitas. tres s̄o p̄sō-
naz p̄prietates zc. Qui igit fidei sc̄i ep̄i lō-
go tractatu de sc̄ptur⁹ reddētes rōez dixerūt
ad ep̄os arrianos. Nec est fides nra euāge-
licis z apostolicis traditōibz z oim̄ q̄ i mūdo
sūt catholicaz ecclaz societate fūdata. in q̄
nos p̄ grāz dei oipotent⁹ pmanere vsqz i fi-
nem terre h^o p̄fidim⁹ z speram⁹. Qui cū no-
ster libell⁹ legeret oblat⁹. vitas lumē neqz
sufferre cec⁹ oculis potuerūt. insaniētes vo-
cibz inferētes grauitēqz ferentes q̄re nos
noie nro catholicos dixerim⁹. statimqz mē-
tiētes suggerūt regi de nobis q̄ strepitum
fecerim⁹ audientia fugiētes. Qui eadez ho-
ra accensus z credēs mēdacio festinauit fa-
cere qd volebat. Jamqz p̄sc̄ptum decretūz
hūis z occulte cum eodem decreto p̄ diuer-
sas puincias suos hoies dirigēs ep̄is car-
thagine positis vna die vniuerse fabrice ec-
clesias clausit vniuersamqz subam ep̄oz et
ecclaz suis ep̄is mūcere p̄donauit. Resciēs
qz qd loqueret neqz d̄ q̄bz affirmabat legē
quaz xp̄iani impatores nri p̄ eos z p̄ alios
hereticos p̄ honorificentia ecclie catholice
dederāt aduersū nos pponere nō erubue-
rant illi. addentes multa de suis sic placuit
tyrannice potestati. Post h̄ dicta feralia ve-
neno toxicato trāsuersa iubet cūctos ep̄os
q̄ carthagini fuerant p̄gregati. qz iam ecclie
fias domos z subam cepat in hospitij q̄bz
erant expoliari. et expoliatos foris muros
ppelli. Non animal. nō seruus. nō murāda
q̄ ferebant vestimenta penit⁹ dimittuntur.
Addidit adhuc vt nullus quēpiam eorum
hospitio reciperet aut alimoniaz p̄staret.
Qui aut miseratōis causa facere temptassz
cū vniuersa domo sua incēderet. Sapien-

ter tūc etiā. piecti ep̄i fecerūt vt licet mendī-
cantes exinde non abirent. Quia si recede-
rent. nō tū violēter oīno reuocarent sed z
mentirent eos sicut mentiti sunt fugisse cō-
fictum. maximeqz qz vbi reuenterent iam
nequaqz fuerat. ecclesie suba vel domibz oc-
cupat⁹. Dum ḡ gemētes in circuitu muroz
nudo sub acre iacerent factū est vt rex im-
pius ad piscinas exiissz. Lui vniuersi occur-
rere maluerūt dicētes. Ut qd taliter affligi
mur p̄ q̄bz malis forte cōmissis ista perpeti-
mur. Si ad disputationē sumus p̄gregati
q̄re expoliari. Quare traducimur q̄re defe-
rimur z sine ecclesijs et domibz nris foris
ciuitatē fame z nuditate laborātes medijs
stercoribus volutamur. Quos ille toruis
oculis aspiciēs pus qz suggestiōem eoz au-
disset iussit sup eos equos cū sessoribz sup-
positis dimitti. vt tali violētia possent non
solū p̄teri vez etiā enecari. Quoz tūc mlti
triti sunt z p̄cipue senes.

XXII

Tunc deinde iubent ad qndā locū q̄ dz
edes memorie illi viri dei occurrere nescien-
tes fraudez sibi aptatā. Ubi cum venissent
carta eis ostendit inuoluta. Dicitqz illis ita
subtilitate serpentis. Dñs nri rex Honorii
cus licet doleat q̄ fueritis p̄emptores vt
adhuc eius volūtatē obedire nō tardetis. z
eius efficiamini religiōis cūpīpe est. nūc tū
de vobis bonū cogitauit. Si iuraueritis
ita vt qd ista carta p̄tinet faciatis. dimittet
vos ecclesijs z domibz vris. Ad qd vniuer-
si ep̄i rñderunt. Semp dicim⁹ z diximus z
dicturi sum⁹. ep̄i sumus. xp̄iani sum⁹. apo-
stolicam fidem et vnā et verā tenem⁹. Acce-
lerauerūt qz illi a rege destinati sc̄pturē ei⁹
ppalare tenorē q̄ hmōi sermōibz fuerat co-
loz⁹. Sic em̄ calūniosa series cōtinebat.
Iurate si post obitū dñi nri regē ei⁹ filium
Hilberith desiderat⁹ esse regē. vt si nullus
vestz ad regiones trāsmarinas epl⁹as diri-
gat. Qui si sacramentū huius rei dederit⁹
restituēt vos ecclesijs vris. Cogitauit tūc
multoz pia simplicitas etiā p̄ phibitōez di-
uinam sacramentū dare ne dei populus in
posterum diceret q̄ vicio sacerdotum q̄ iu-
rare noluerunt non fuerint ecclie restitute.
Alij qz astutiores ep̄i sentientes dolū frau-
dis nequaqz iurare voluerunt dicētes. p̄bi-
bitum fuisse euangelica auctoritate ip̄o do-
mino dicere. Nō iurabis i toro. Quibz mū-

Ex Vitis sanctorum

histris regi. In pte secedat inquit q iurare disponit. Qui cu secederet notarijs scribere tibi qd diceret. rex q ciuitate fuisset. sicut factu e illis q no iurauerunt. Statimq pars vtraq custodie mancipat. Post ho fraus q celabat apparuit. iuratis dictu e. Quare p pceptu euangelij voluisti. Iussit rex vt ciuitates atq ecclias vras nuq videat. sz relegati in colonias iter ad colendu agz accipietis. ita tu vt no psallat neq oret aut ad legendu codicem manib gestet. no baptisetur neq ordinetis aut recociliare presumatis. Sicut no iurantibus ait. Quia regnu dni nri no optat idcirco iurare noluit. Ob quas caz iussi est i choriscana isula relegari vt lig p futura nauib dnis incidat. Addidit itaq bestia illa sanguine sitiens innocetuz epis necdu in exilia directi p vniuersas affricane puincias tre vno tpe tortores crudelissimos destinare vt nulla remansisset domus locu vbi no fuisset vlulat? et luct? vt nulli etati nulli parcere? sexui. nisi illi q eoz succuberent volutari. hos fustibus. illos suspendio. alios ignib cremabant. Dulcres etia picipue nobiles p iura nature nudas oino in spectaculo publico cruciabant. ex qbvna nraz diomisia cursim ac breuiter no iabo.

QXIII

Cu videret ea no solu audace esse. sz etia matronis ceteris pulcior. ipaz pmo nisi se fustibus expoliata aptare. Que cu pateret diceretq d deo su me secuta qlicet libet cruciate. vereda tu mebra nolite nudare. amplius illi magis furtes celsiori loco vestimentis exuta pstitit spectaculu ea omib facietes. Que int ictus szgaz du riuuli sanguis toto iam corpe fluitarent libera voce dicebat. Ministri diaboli qd ad opprobriu meu facere copulat ipa laus mea est. Et quia esset scripturaz diuiaz plena scia aptati artata penis. et ita iam martir alios ad martyriu confortabat. Que suo sco exemplo pene vniuersam suam patriam liberauit. Nec qz cu filiu suum vnicu admodu adhuc tenere etat. et delicatu noie Maioricu timore penaz formidulosu pspiceret. pberas eu nutib oculo et increpas auctoritate materna ita pfortauit vt matre mltio fortior redderet. Demeto fili mi q in noie trinitat in mre catholice baptizati sum? Non pdam? indumentu nre salutis ne veniens inuitator veste no inueniat nuptialem. et dicat mistris. Dietite in

tenebras exteriores vbi erit fletus oculo et stridor denti. Illa pea timeda e q nuq finit. illa desiderada vita q sp habet. Talibus itaq solidas filiu p bis velocit martyre fecit. Amplexasq illa hostia sua q tu potuit vocib dno gras agens ad gaudiu spei fute in sua maluit domo sepelire vt quoties sup sepulch eius trinitati pces effunderet. aliena se a filio nuq esse pideret. Quanti g p eam in illa ciuitate vt fati sum? acquisiti sunt deo laudum esset enarrare.

QXIII

In ciuitate ho culusitana no valeo q gesta sunt nuciare. et ipaz qntitatem martyru vel etia pfectoz homini ipossibile e supputare. Vbi qdam matrona auctrix sui nois vctoria. du in ppectu vulgi pnuato suspensio cremaret a marito iam pdito filijs p sentib talit rogabat. Quid pater conuincit. Si me despicias vel hoz quos genuisti miserere. Impia puuloz qre obliuisceris vter tui. et p nihilo ducis qscuz gemitu peperisti. vbi sunt federa iugalit amoris. vbi societatis vincula q int nos dudum honestatis iure tabule fuerunt pscripte. Respice qso filios ac maritu et regie iussiois implere festina pceptu. vt imminetia adhuc tormeta luereris sicut et mihi doneris et liberis nris. Sz illa nec filioz fletus nec serpētis audies blandimenta affectu oculo altius eleuas a terra. mundu cu suis desiderijs penebat. Quacum pnuato suspendio pspicerent mortua deposuerunt pro suis omni pte reanimatam. Que postea retulit quandam sibi pginem astetisse atq retigisse mebra singula et ilico fuisse saluatam.

QXV

Qualr aut adrumitane ciuitat cinet vitorianu tuc pcosulez carthaginis pdicem nescio deficientib p bis q in affric pibus nullus ditior fuit. Qui etia apd impiu regem prebo sibi commissis fidelissim habebat. mada ei a rege familiarit. diciturq q eu habiturus esset p oib si eius pcepto facile commodasset assensum. Sed ille vir dei missis ad se tale dedit cum fiducia magna rsum. Securus sum de xpo deo et domino meo. et hec regi dicatis. Surrigat ignib. adigat bestijs. excruciet omniu tormentoz genere si psero frustra sum in ecclesia baptisat. Nam si hec sola psens vita fuisset et aliam que vera est non sperarem? eternam. nec ita

Discretio Octava

fecissem ad modicum tunc glori. et ingratus
existeret quod sua mihi fides contulit creatori. Ad
quod tyrannus excitat quoniam tormentorum et quoniam
eum affligerit penis humanus. Ego non poterit
explicare. Qui tripudians feliciter presumas
martyriali coronam accepit.

XXVI

Apud tabadenses quod civitatem gesta quod quod
et certamina martirum explicare. ubi duo ger/
mani a quod regienf civitatis sibi securi de domino
invenit iuraverunt ut rogarerent tortores ut vna
pena pariter supplicio torquerentur. Et dum primo su/
spendio molibus lapidum pedibus alligati toto
die pederent. vnde illorum perierunt se deponi et si
bi inducias dari. Cuiusmodi alii metuens ne fide
negaret de suspensio clamabat. Noli noli f.
non ita iuraviimus pro. accusabo te cum ante thro/
num eius terribilem venerimus. quod super corpe et san/
guine eius iuraviimus ut pro eo invenire patiamur.
Ista dicens et alia peroravit germanus ad pre/
lium passiois. quod clamans ingenti voce dicebat
Adhuc supplicium quod quod vultis. et penis christiana/
nos artate crudelibus quod si me facit est h.
etiam et ego. Quamvis iam laminis adusti sunt igni/
tis quibus singuli exarati quibus cruciati torti/
ipa res docet quod eos ipsi tortores a sua facie
picerent dicentes. Istos imitatur vniuersus
populus ut nullus ad nostram religionem penitus co/
uerteret. Et precipue quod nulli liniores nulla pe/
narum vestigia in eis penitus videbantur.

XXVII

In tyracensi quo quod gestum est mauritanie ma/
lorum civitate ad laudem dei dicere festinavit. Dum
sue civitati arrianum episcopum ex notario cyrillo
ad pedes aias ordiatum vidisset. ois filius civi/
tas euectio valde primo ad hispaniam cosu/
git. relicti paucissimis quod aditum non invene/
rat navigandi. Quos arrianorum episcopus primo
bladimert. postea minis pro pelle cepit ut eos
faceret arrianos. sed fortes in domino non solum
suadet insania irriserunt. vix etiam publice mi/
sticia divina in domo vna congregati celebra/
re ceperunt. quod cognoscens occulte carthagini
relatores aduersus eos direxit. quod cum regi in/
normissent comite quendam cum iracundia diri/
ges precepit ut in medio foro congregata illuc
omni puincia linguas eis et manus dexterarum ra/
dicibus absunderet. Et spiritu sancto prestante ita lo/
cuti sunt et loquuntur quoniam antea loquebantur. Sed
si quod incredulus voluerit esse pergit nunc constanti/
nopolim. et ibi reperiet vnum de illis sub
diaconum reparatum. ob quam causam venerabilis

nimium in palatio zehonis impatoris habet.
et precipue regia mira eius reuerentia veneratur
Sed quod congruo sermone possit assequi aut co/
aceruare diuersitates penarum quas ex iussu
regis sui etiam ipsi wandali in suos homines
exercuerunt.

XXVIII

In ipsa quod quod gesta sunt carthaginensi nitat/
scriptor sigillatim astruere etiam sine ornatu ser/
monis nec ipsa nomina tormentorum poterit dice/
re. Que res hodie posita in promptu demon/
strat alios sine manibus. alios sine oculis. alios
absque pedibus. alios truncatos auribus. alios
nimio suspensio auulsis scapulis. caput eorum
quod eminere solebat in medio scapularum fuisse
demersum. dum iugiter in altis edibus suspensio
cruciatos impulsio manuum funibus agitat. per
vacuum aerem huc atque illuc faciebatur vagari pe/
detes. quod nonnunquam diruptis funibus de illa alti/
tudine suspensionis ictu valido conruentes.
plurimi arcem cerebri cum oculis amiserunt. alii
profractis ossibus spiritum reddiderunt. alii post pau/
lulum exalauerunt. Sed quod si fabulosum putat
Aniū zehonis legatum interroget. cur proposita
precipue gesta sunt. illa scilicet causa. quod veniens car/
thaginem sese per defensionem ecclesiarum catholicarum ve/
nisse iactabat. Et ut illi ostenderet tyrannus se
nemine formidare illis plateis vel vicis plu/
res tortores et crudeliores statuit. in quibus le/
gatus moris est ascendendo ad palatium et descen/
dendo transire. ad opprobrium vicis ipsius publi/
ce et nostri iam deficientis temporis fecit. Tunc igitur quod quod
uxor cuiusdam celerite regis nomine Dagili qui
temporibus Belerici multoties iam professor extite/
rat matrona nobilis ac delicata flagellis ac/
fustibus omnino debilitata. exilio arido et niveo
relegata. ubi nullus hominum forte consolatiois gratia
veniendi haberet accessum. relinquens cum gaudio
domum maritum simul et filium. Cui postea ob/
latum esse dicitur ut mitiori heremo translata frue/
ret si vellet solatio sociorum. Illa pro ingens
sibi adesse gaudium ubi nullus humanus esset
consolationis affectus. ne fieret supplicauit.
Tunc etiam Eugenio pastore iam in exilio
constituto et vniuersus clerus carthaginensis
ecclesie cede inediaque maceratus fere quingenti
vel amplius inter quos quod plurimi erant lectores
infantuli gaudentes in domino procul exilio
crudeli traduntur.

XXIX

Sed tunc dum in media urbe cederet mu/
ritam dyaconum ceteris liberior non tacere

Ex Vitis sanctorum

Debeo. Fuit qđā ep̄s Elpidoforus noie ni
miū crudel. Cui fuerat delegatū mēbra cō/
fessor̄ xp̄i supplicij crassatibz laniare. **N**ic
em̄ fuerat ap̄d nos in eccl̄a fausti baptisat.
Quē venerabil' **B**urita diacon' de alueo
fontis suscepit generatū. Post p̄o dū ap̄sta
taret tate extitit feritaz aduersus eccl̄az dei
vt sup̄ior oibz executor p̄secutōis fuisset in
uētus. Quid mīra. Dū p̄mo pb̄i in suppli/
cijs macerādi ordie citaret post archidya/
conē salutarē aptat penis memorat' **Bu**/
rita. Fuit em̄ secūd' in officio ministroz.
Qui cū Elpidoforo sedēte z fremēte hono
rabilis senior cepit extēdi. p̄us q̄ exueret
clam forte nesciētibz cūctis. illa q̄b̄ eū susci/
piēs de fonte dudū tēperat sabana baſula/
bat. Quibz vtilat' simulq̄ i ostēsiōne cūcro
rū extēti in his p̄bis torā ad sterū z lachry
mas cōmonisse d̄r ciuitatē. **D**ec sūt linthea
mina Elpidofore mīster error' q̄ te accusa/
būt dū maiestas venerit iudicāz. custodiēt
diligētia mea ad testimoniū tue p̄ditōis ad
demergēduz te i abyssū putei sulphurāt'. **H**e
te imaculatū cinxerūt de fōte surgentē. hec
te acrius p̄sequēt' flāmantē gehennā cū cepe
ris possidere. qz induisti te maledictiōez sic
vestimētū. scindēs atqz amittēs p̄i baptisma
tis et fidei sacm̄. qđ factur' es miser cū fui
patrifamilias ad cenā regiā p̄gregare cepe
runt inuitatos. **T**ūc te aliqñ vocatū terribi
liter indignat' exutū stolā rex p̄spiciēs nu
ptialē dicet tibi. Amice quō huc venisti ve
stē nō hīs nuptialē. **N**ō video qđ p̄tuli. nō
cognosco qđ dedi. p̄didisti militie clamide
quā i tela p̄gineoz mēbroz gesto decē mē/
sibz tēxi. z tēdicule crucis extēdēs aq̄ mūda/
ui z purpura mei sanguis decorauit. si p̄spi
cio vultū signaculi mei caracterē nō video
trinitatē. **T**alis intēsse nō poterit epul' meis
Ligate eū maibz et pedibz suis funiculis q̄
se ip̄e separi voluit voluntarie a catholicis
fribz suis. **I**p̄e funes extēdit trinnatos i la
queum q̄b̄ z semetipm̄ vincit z alios ne ad
istd̄ venirēt p̄uiniū ip̄ediuit. **I**ntra semitaz
scādālū posuit quē tūc cū rubore p̄petno z
dedecore sēpiterno d̄ p̄uiniū meo pieci. **H**e
z alia **B**urita dicēte. igne p̄scie ante ignez
eternū obmutescēs Elpidofor' torq̄bat

XXX.

Parātes igit' vniuersi dorſa sua p̄beribz
alacres ad exilū p̄gūt. q̄b̄ ad huc in itinere
lōgior' vic p̄stitur' destinant. ep̄s arriano/

rū suggerētibz. hoies imisericores ac vlti
lenti vt illd̄ qđ eis forte misericordia xp̄iana vi
ctui p̄tulerat p̄futur' crudelit' auferret. q̄b̄
vnusq̄sqz eoz libēt' forte carabat. **A**udis
exiit de vtero matris mee nudū etiā me
oportet ad exiliū p̄gere. qz dñs nouit esuri
entibz cibū porrigere z i deserto vestire. **N**ā
z wādali duo sub **B**eserico sepi' p̄fessores
comitāte mīse p̄ceptis oibz diuitijs suis. cum
eisdē clericis ad exiliū p̄recepti. **D**e multitu
dine aut p̄gentiū p̄fessorū. i. eccl̄e carthagis
clericōz suggerente qđā ex lectore rheuca/
cio p̄dito. q̄s ille nouerat vocales strēnuos
atqz aptos modulīs cantilene. designatiōe
sua debere dicit duodecim ifantulos sepa
ri. q̄s ille dū catholic' esset tūc discipulos ha
buit. **S**tatim illo suggerēte sub festinatōe
dimittunt. z vi barbarici furoz bissen' nu
mer' p̄ueroz de itinere vocat'. **S**egregant
corpe nō spū a grege scitōz. **Q**ui timētes p̄/
cipitiū cū suspirijs lacrimaz ne diuelleren
tur p̄stringebāt maibz genua scitōz. **Q**uos
violētia tñ herica minacibz separās gladijs
carthagini renouauit. **S**ed dū cū eis q̄i cū
tali etate nō blādicijs ageret sup̄iores suis
innēti sūt ānis. **E**t ne obdormirēt in morte
lucernaz sibi euāgelici lumis accēderēt. **I**n/
dignant' ad h̄ graui' arriani z se superatos
a pueris erubescūt. **U**n accēsi subditi itez su
stibz cedi iubent q̄s iā ān paucissimos dies
varijs p̄beribz dissiparāt. **I**mpmūt vulne
ribz vulnera. z rurſū pena restaurata crude
scit. **F**actū ē dño p̄fortate vt nec etas iuni
or deficeret i dolore. z mag' anim' cresceret
roborat' in fide. **Q**uos nūc carthago miro
colit affectu z q̄i duodecim ap̄loz choz cō/
spiciat p̄ueroz. **U**na degūt. sil' velsūt. parit
psallūt. simul in dño glorianē.

XXXI

Erat general' qđē ista violētia tyrānoz.
Nā wādali p̄ hac re vbiqz fuerāt destina
ti vt trāsēntes itinera sacerdotibz suis ad
ducerēt ingulādos. **N**ō licebat siue puatis
siue negociatoribz alicubi trāsire. nec aliqd
emere vl' vendere nisi h̄et caracterē bestie
in fronte sua et manu sua. **N**ā ep̄i atqz pb̄i
illoz cū armatoz manu nocturnis t̄pibz vi
cos vl' opida circuibāt. z despiciatis postibz
ianuaz aquā gladiumqz gestantes aiaz p̄/
dones itrabāt. z q̄s domi reppererāt alios
forte i lectis soporatos. nūco imbe atqz flu
mineo respergētes. demoniaca vociferatōe

Distinctio octaua

Epianos suos ipsi parie vocitabant. ut ludus
potius sue hereseos quam aliquam religionem osten-
deret. In quo minus capaces et ignaui impletum in
se pollutiois sacrilegium putabant. prudentio-
res vero nihil sibi quod nolentibus atque dormientibus
ingestum esse obesse gaudebant. Nam et multi eadem
hora cineres suis capitibus iniecerunt. alij sese
vel quod factum est cilicio lugubri tectere. nonnulli
ceno fetido linierunt. et linteamina violenter
ipso praefida sciderunt. atque in lacrimis feri-
disque locis manu fidei piecerunt. Tali violen-
tia nobis videntibus in carthagine filius cuiusdam
nobilis annorum circiter septem iussu Cirille a
parentibus separatus est sine verecundia matro-
nali matre solutis criminibus post raptos to-
ta urbe currente clamans ut poterat christianus
sum. per sanctum Stephanum christianus sum.
Cui et os obturantes in fontem infantiam
in suum gurgitem demerserunt.

XXXII

Ita de medicis filijs venerabilis libera-
ti factum esse probatur. Nam iussu regis cum pro-
re et liberis ad exilium mitti iubet. cogita-
uit impietas arriana a parentibus paruulos
suos separare. et per pietatis affectum virtutes
prostrare genitorum. Disiungunt tenera pi-
gnora filiorum. Qui cum vellent liberati lacri-
mas mittere. auctoritate procoria increpatus
in ipso meatu exitus sui illico lacrimae siccae
runt. At enim ei iungit. Et propter filios libera-
re perditurus es animam tuam. computa eos non
fuisse natos. Nam et ipsos indicatur omnino
est christus. Nonne vides eos clamantes et dice-
tes. christiani sumus. Sed haec mulier quae in con-
spectu iudicij egerit tacendum non est. Nam cum
ipsa vel maritus licet seorsum carceris custo-
dia tenerentur. ita ut se penitus non viderent
mandat mulieri. diciturque illi. Solue iam
duriciam tuam. et vir tuus parui imperio re-
gis. et noster factus est christianus. At illa.
videat illum. faciam et ego quod voluerit deus.
Educta igitur de carcere inuenit virum suum
stantem cum ingenti multitudinis tribunali-
bus praetorium. et vix estimas quod fingerant
inimici. iniecta manu apprehendens vestimen-
ta eius gutturi. prima videntibus omnibus
suffocabat eum dicens. Perdite et reprobe
gratia dei et misericordia eius indigne quae voluisti
ad modicum gloriari et in eternum perire.
Quid tibi aurum perierit. quid argentum. Nam quod
liberabunt te de camino gehenne. Dixit et
alia multa. Cui maritus respondit. Quid pate-

ris mulier. Quid tibi videtur. aut quid de me
audire forte potuisti. Ego in nomine christi
catholicus permaneo. nec aliquam amittere po-
tero quod teneo. Vbi heretici mendacii sui con-
scij et detecti fallacias suam colorare minime
potuerunt. Tandem hungaricus iudicio dei
percutsus scatens vermibus miserabiliter
expirauit.

Sequitur de persecutionibus diversorum sanctorum
tempore Anthonini veri.

XXXIII

Galliarum nobilissimi

Omnes urbes sunt lugdunensium vicis et
viennensium in his quae et quanta erga dei
martyres gesta sunt temporibus Anthonini veri
descripta per ordinem ab eis ad ecclesias trans-
missa sunt. Tribulationis autem nostrae magnitudi-
nem et gentiliis furorem quem senis martyribus
intenderunt sic est enumerare nec praesentes
quidem ipsi sufficimus. nec dum scriptura praepredere
omnibus etiam viribus progressus est inimicus.
ita ut prima nobis domorum prohibere habita-
tio. tum deinde usus balnearum post etiam pro-
cessus ad publicum. ad ultimum ne omnino in quolibet
loco domi foris publico puatoque vide-
remur. Ferebant ergo dei martyres fortiter ac-
clamatores aduersum sese et opprobria atque ini-
urias populi et contumelias eorum laudes suas
ducebant. Sed et perferari se ab eis ac lapida-
ri et percludi patienter accipiebant. rebus fere ipsis
et parie prout clamantes. quod non se indignae pas-
siones habere temporis ad futura gloria quae reuelabit in
nobis. Denique quodam tempore astante tribuno et po-
ribus ciuitatis per solis acclamationibus populi corre-
pti et in carcerem trusi sunt fratres. Accidit
autem etiam seruos comprehendere quorundam ex
nostris paganos. quoniam quidem publice
iussu fuerat requiri omnes et teneri. Qui
et demonis instinctu cum tormentera perimece-
rent. monentibus se in hispani militibus comen-
ti sunt aduersum nos velut athreus fratres
sui testes occidit duos filios et nescienti appo-
suit epulados et ille comedit ignarus. Edipus
autem cum matre percubuit et alia quae proloquatur aut co-
gitare nobis fas nos est. et qualia nec credere
quidem possumus aliquam apud homines gesta
Quae cum de nobis diffamata fuissent in vul-
gus. horrore maximo et execrationi apud omnes
homines esse cepimus. etiam apud eos qui prius
aliquid moderatois erga nos seruandum esse